

Kansanääni

Mielipidelehti työn, toimeentulon, rauhan ja kansanvallan puolesta

Nro 4/25, syyskuu-lokakuu 2025, 24 vuosikerta, irtonumero 2 €

Erotaan Natosta- perutaan F-35 kaupat- Ukraina tuki seis !

Espalla Smolnan luona kansalaisjärjestöt protestoivat Orpon-Purran hallitusta vastaan 1.9.2025

Täyskäännös on ainoa tie s. 2
Macron ja Merz vetivät vesiperän s. 2
Pohjoisen ohjelma s. 3
Nato lakkautti hyvinvointivaltion s. 3
Peruskorjaus työllisyyspolitiikkaan s. 4
Raideleveyden muutoshanke s. 5
Nato ja Euroopan Unioni s. 6
Velka kasvaa 23 miljardia s. 7

Kuva: Heikki Mämmikkö

Sivut 2-3

- Täyskäännös on ainoa tie ulos umpikujasta.
- Macron ja Merz vetivät vesiperän.
- Sensuuri.
- Pohjoinen ohjelma.
- Demokratian hautajaiset Haagissa.

Sivut 4-5

- Peruskorjaus työllisyyspolitiikkaan.
- Tarvitsemme perusoikeusindeksin.
- Raideleveyden muutoshanke.
- Turkoosissa haitaridösässä.
- Oppiminen.

Sivut 6-7

- Nato ja Euroopan Unioni.
- Rauha.
- Velka kasvaa 23 miljardia.
- Elokuun tapaamisen kokemuk-
sia.

Sivut 8-9

- Suomen kummallinen perustus-
laki.
- Miten tervehditään isäntämaan
joukkoja?
- Kai Kontturi in memoriam.
- Lieksasta väki vähenee.

Sivut 10-11

- Naapuriseura vietti kesäjuhlia.
- Miksi paha Venäjä?
- Historiallisesta materialismista.

Sivut 12-13

- Rooman tuhatvuotinen valta-
kunta.
- Historian tuuli: Stalinin perintö
ja merkitys nyky-Venäjällä.
- Neuvostoliiton unohdettu teko-
älyperintö.

Sivut 14-15

- Nykyvasemmiston ideologiaa
rakennettu CIA:n ja USA:n rahal-
la.
- Uusi ydinvoimala Ruotsiin.

Sivut 16-17

- Menneisyyden hallintaa Virossa
- Huivi
- Yhteistyö ja Globaalit asiat Pie-
tarin talousfoorumissa.
- Nuijamaalla vaadittiin rajan
avaamista.

Sivut 18-19

- Kansan ääni kuuluu muutoksen
puolesta.
- Työkansan ilmoituksia.

Sivu 20

- Lännen sotaneuvosto koolla Kio-
vassa, mukana Stubbin pariskun-
ta ja Sanna Marin.
- Tekikö Macron Trumpit?
- Ranskan yhteiskunnallinen ro-
mahdus pahenee.

Pohjoisen ohjelmalla on myös ulkopoliittinen ulottuvuus

Militaristit ovat kiinnos-
tuneita näistä mais-
mista

Kaikkien hallitusten tavoin Orpon-Purran hallitus laati hallitusohjelmaan kirjattujen tavoitteiden lisäksi erilaisia ohjelmakokonaisuuksia. Nykyhallituksen yksi alaohjelma on "Pohjoisen Suomen ohjelma". Lähtöasettamukse-
na tässäkin ohjelmassa, kuten nykyään kaikis-
sa vastaavissa asiakirjoissa on Venäjän ole-
massaolon pelko ja toimet Ukrainassa. Siksi
Suomen turvallisuuspoliittisen tilanteen kat-
sotaan muuttuneen siinä määrin, että tällai-
silla ohjelmilla on myös ulkopoliittinen ulottu-
vuus. Kokonaisuuteen kuuluu päähähuulla Suo-
men rautateiden raideleveyden muutoshanke.

Sivut 3, ja 5

Täyskäännös on ainoa tie ulos umpikujasta

Natoa ja aseeteoli-
suutta vastaan pro-
testi 15.2.2025 Mün-
chenissä.

Ihmettelyä on synnyttänyt, että talousblokit EU ja USA hyväksyivät pitkään yhteisen sotakoneiston, Naton. Syy oli, että ne kokivat sosialistisen leirin yhteiseksi viholliseksi. Ukrainan kriisi toi muutoksen. USA katsoi, et-
tä emme voi voittaa Venäjää kentällä. USA ja EU ovat nyt selkeästi vastakkaiset talous-
blokit. USA kiristää Eurooppaa taloudellises-
ti ja EU:n ainoa mahdollisuus on hyväksyä ti-
lanne ja alistua USA:n kupattavaksi sekä jat-
kaa toivotonta taistelua Venäjän kaatamiseksi. Ainoa mahdollisuutemme on erota Natosta ja EU:sta sekä palauttaa itsenäisyytemme ja suhteemme Venäjään.

Sivut 2, 3, 6 ja 9

Kaikkien maiden proletaarit -
liittykää yhteen!

Kansanääni

Päätoimittaja:
Tommi Lievemaa

Helsinki 18.9.2025

Täyskäännös on ainoa tie ulos umpikujasta

Eurooppa – ja Suomi siinä mukana - on omalla politiikallaan ajanut itsensä täydelliseen umpikujaan. Eurooppa lähti toteuttamaan USA:n geopolittisia pyrkimyksiä Ukrainassa, luopuen näin suveriniteetistään ja omista intresseistään. Pitkäaikainen strategia manner-Euroopan ja Venäjän välisen yhteyden katkaisemisesta on toteutunut. Vääjäämättömänä seurauksena harjoitetusta politiikasta on Euroopan taloudellinen ja geopolittinen surkastuminen.

Eurooppalainen hyvinvointivaltio, jota rakennettiin 2. maailmansodan jälkeen Neuvostoliiton ja ”sosialismin uhan” suojissa, on tullut nyt tiensä päähän. Euroopan unioni on linjannut, että kansalaistensa hyvinvoinnin sijaan se keskittyy tulevana vuosina sotilaallisen voiman merkittävään kasvattamiseen, sotateollisuuden rakentamiseen ja asevarusteluun. EU vetoaa ”Venäjän uhkaan”, jonka takia kansalaisten on uhrattava itsensä ja hyvinvointinsa sotavarustelun alttarille.

Russofobiasta ja suoranaisesta Venäjä-vihasta on tullut EU:n johtava ideologia. Unionissa on jäsenmaita, joissa venäjänkielisen vähemmistön räikeä sorto on arkipäivää. Ihmisoikeuksista maailmalla tekopyhästi saarnaava EU katsoo venäläisten syrjintää läpi sormiensa omista jäsenmaissaan. Oma lukunsa on tietenkin Ukraina, jonka venäläisväestöä alistavan banderalaihallinnon tukemisesta on tullut pakkomielle EU-eliitille.

Suomi on asemoinut itsensä EU:ssa niin sanottuun ”halukkaiden koalition” suhteessa Ukrainaan. Tämä koalition koostuu kaikkein vihamielisimminkin Venäjään suhtautuvista maista. Suomi on omilla toimillaan ajanut itsensä pahaan ahdinkoon. Talous sakkaa, inflaatio jyllää, työttömyys kasvaa ja konkurssien määrä on ennätyksellisen korkealla tasolla. Valtiojohtossa tiedetään hyvin, että tilanne johtuu ennen kaikkea suhteiden katkaisemisesta Venäjän kanssa. Kansalaisia on toistaiseksi kyety pitämään melko hyvin pimeenossa tosiasioista tehokkaan mediapropagandan avulla.

Ennen pitkää edessä on kuitenkin muutos. Se tulee joko talouden romahduksen tai kansalaisten vastarinnan seurauksena. Jos valtiovalta ajattelisi järkevästi ja pyrkisi pelastamaan mitä pelastettavissa on, se ryhtyisi välittömästi toteuttamaan perusteellisia muutoksia politiikassa. Suomi ja muut ”halukkaiden koalition” maat yrittävät lykätä vääjäämätöntä muutosta tukemalla Ukrainan sodan jatkamista. Kansalaisia ei kuitenkaan voi huijata loputtomiin – tilinteon hetki lähestyy armotta.

Suomen valtiojohton tulisi ryhtyä seuraaviin välittömiin toimenpiteisiin: 1) On palautettava kaikki suhteet Venäjän kanssa ja raja avattava. Kauppa lähtisi uudelleen käyntiin, edullista energiaa ja puuta olisi taas saatavilla. 2) Ukrainalle ei enää senttiäkään aseapua ja muuta tukea. Pelkästään aseavun muodossa Ukrainan pohjattomaan kaivon on kaadettu jo yli 3 miljardia euroa. 3) F-35-kauppa on peruttava, välitöntä säästöä 10 miljardia euroa. Hornetien käyttöikä ulottuu aina vuoteen 2040 asti, mitä tosiasiaa on peitelty kansalaisilta. 4) Eroon Natosta, säästöä 20 miljardia.

Lisäksi ensiaskeleena irtautumisessa EU:sta on hankkiuduttava eroon eurovaluutasta, joka on vahingoittanut vakavasti Suomen taloutta. Suomen päättäjät eivät voi pakoilla vastuutaan. On selvää, että nykyisen katastrofin aiheuttaneet, taloutemme romuttaneet ja miljardeja kansalaisten varoja hävittäneet vallanpitäjät joutuvat vastaamaan teoistaan.

Toimituksen pääkirjoitus: Tommi Lievemaa

Tilaan

Kansanäänänen

Taloudellisten syiden vuoksi siirryimme painetusta lehdestä postijakelun sijaan sähköisen PDF-version jakeluun. Tilausmaksujen yms. korottaminen ei ratkaise tätä tilannetta. Kansan äänen toimittamista emme lopeta, vaan sitä tulemme edelleen kehittämään.

Kansan ääni toimitetaan entisessä ulkoasussa. Lähetämme lehden PDF-muotoisen aidon näköisversion lehden ilmestyttyä kaikille tilaajille. Niille, joilla ei ole PDF-tiedoston lukemiseen tarvittavaa laitteistoa, tietokonetta , S-postia yms. lähetämme yksinkertaisen paperikopion.

Toimi näin: Kun haluat, että lähetämme sinulle aina lehden ilmestyttyä KÄ:n PDF-muotoisen näköisversion sähköpostiin, laita meille sähköpostitietosi seuraavaan osoitteeseen: heikki.mannikko@pp1.inet.fi. p. 0440103450 tai kalevi.wahrman@gmail.com. p. 0405523099. Jos haluat, että lähetämme sinulle lehden paperikopion, ilmoita siitä sekä myös osoitetietosi em. tovereille.

Tilausmaksua emme peri. Sen sijaan pyydämme osoittamaan tukimaksua (omantunnon mukaan) kansanrintaman tilille: Osuuspankki FI08 5541 1420 0279 66 sekä laittamaan lehteen vappu- ja uudenvuoden tervehdykset ym. Kaikki 20 vuoden aikana ilmestyneet numerot ovat lukijoiden/tilaajien käytössä Kansan äänen verkkojulkaisussa osoitteessa www.kansanaani.org.

Macron ja Merz vetivät vesiperän

Jaakko Laakso, 19.8.-25
Naapuriseururan sanomat

Ranskan presidentti Emmanuel Macron ja Saksan liittokansleri Friedrich Merz vetivät vesiperän yrittäessään nostaa Washingtonin keskusteluissa tulitauon voimaansaattamisen ennakkoehdoksi Venäjän, Ukrainan ja Yhdysvaltain presidenttien tapaamisille jatkossa.

Ns. halukkaiden koalition, johon Suomikin kuuluu, piti Washingtoniin saakka lähtökohtana Venäjän pakottamista sanktioilla tulitauon. Yhdysvaltain presidenttiä Donald Trumpia kannustettiin samalla toimimaan Venäjää vastaan ja aloittamaan uudelleen Ukrainan laajamittainen sotilaallinen tukeminen ”sodan voittamiseksi”. Neuvotteluja voisi käydä vasta silloin, kun Ukraina on ”riittävän vahva” poliittisesti ja sotilaallisesti. Myös Suomen presidentti Alexander Stubb korosti lähes tulkoon jokaisessa esiintymisessään, että presidentti Vladimir Putin ymmärtää vain voimaa. Ja ettei Venäjän presidenttiin voi ylipäänsä luottaa.

Vaikutti hetken siltä, että sodan jatkamista ”oikeudenmukaisen rauhan” verukkeella ajava ”halukkaiden koalition” oli saamassa myös Trumpin tuen ehdotuksilleen. Trump uhkasi Venäjää uusilla ”ennennäkemättömän kovilla” sanktioilla. Heinäkuun lopulla Yhdysvaltain presidentti jopa totesi, että Venäjällä on vain kymmenen päivää aikaa taipua tulitaukoon. Hän tehosti uhkavaatimustaan ilmoituksella, että Yhdysvallat ottaa käyttöönsä ns. sekundaariset sanktiot kaikkia niitä maita vastaan, jotka ostavat Venäjältä energiaa. Kiina, Intia, Brasilia ja Turkki eivät kuitenkaan olleet valmiit uhkauksista huolimatta lopettamaan energian tuontia Venäjältä.

Trump ymmärsi varsin pian, ettei Venäjä taivu uhkavaatimusten edessä. Yhdysvaltain ulkoministeri Marco Rubio totesi myöhemmin, että uudet sanktiot olisivat olleet samalla päätepiste rauhanneuvotteluille. Sota jatkuisi ja voisi laajeta yhteenotoiksi jopa Yhdysvaltain ja Venäjän välillä. Alas-kassa käydyissä keskusteluissa Putinin ja Trumpin kesken kaikki muuttui. Keskusteluja rauhasta päätettiin jatkaa ja etsiä uusia tapoja sodan lopettamiseksi neuvotellen. Tavoitteeksi asetettiin rauhansopimus, joka takaisi kestävän rauhan.

Rubio totesi tiistaina, ettei Yhdysvallat aio enää tukea Ukrainan sodankäyntiä sen paremmin antamalla maalle aseita kuin rahaakaan. Asekauppaa Yhdysvallat aikoo sitä vastoin jatkaa. Ulkoministerin mukaan Euroopan Nato-maat maksavat aseistuksesta, jota ne hankkivat Yhdysvalloilta ja siirtävät Ukrainalle.

Sensuuri
Sensuuri sanalla on kielteinen kaiku. Saammeko vapaasti ja monipuolisesti oikeat tiedot kaikista tapahtumista?

Kuvitellaan, ettei meillä ole sensuuria, kun sitä ei huomata eikä myönnetä. Sensuuri osaa olla salakavalaa, koska sitä esiintyy niin monin tavoin. Kun televisiossa luetaan uutisia Ukrainan sodasta, niin huomataan, että vain toista osapuolta moititaan virheistä ja toista ei! Jos sanomalehtien yleisönoastoon lähetetään kirjoituksen sota-aseiden tuhoista, niin lähes aina se joutuu roskiin.

Eivät nämä repliikit vaikuta valtiomiehen puheilta. Mitä sitten jos Venäjää ei onnistuta pakottamaan halukkaiden tahtoon. Entä jos Venäjä ei tottele. Olisiko parempi esittää neuvotteluja rauhasta. Vaikuttaa siltä, että pääkallonpaikalla on päätetty kiristää tilanne äärimmilleen.

”Emme tarvitse tulitaukoa”

Washingtonissa Yhdysvaltain presidentti Trump tyrmäsi heti kätellyssä vaatimukset tulitauosta ennakkoehtona neuvotteluiden jatkamiselle.

Trump ilmoitti ensiksi Ukrainan presidentille Volodymyr Zelenskylle ja myöhemmin myös Valkoisen talon eteisessä vuoroaan odotelleille eurooppalaisille kumppaneilleen yksiselitteisen selvästi, ettei tulitauko voi olla ennakkoehto neuvotteluiden jatkamiseksi Venäjän kanssa. ”Mielestäni emme tarvitse tulitaukoa”, Trump sanoi.

Yhdysvaltain presidentti viitasti tekemiinsä sopimuksiin, joita hän väitti tänä vuonna syntyneen peräti kuusi. ”En tehnyt ainoatakaan tulitaukoa.” Hän sanoi myös ymmärtävänsä maita, jotka eivät sellaista ole halunneet. Tulitauko mahdollistaa Trumpin mukaan asevoimien vahvistamisen ja tulokseksi on myöhemmin sodankäynnin jatkaminen. Rauhaneuvotteluita voidaan hänen mukaansa käydä ja niitä myös pitää käydä silloinkin, kun taistelut vielä jatkuvat.

Trump ja Putin kannattavat Ukrainan ja Venäjän suorien neuvottelujen jatkamista

Trump kertoi Washingtonissa käytyjen keskustelujen jälkeen aloittaneensa heti valmistelut Venäjän ja Ukrainan presidenttien tapaamisen ja myöhemmin myös kaikkien kolmen presidentin yhteistapaamisen järjestämiseksi. Tavoitteena on hänen mukaansa järjestää molemmat huippukokoukset jo lähiaikoina. Trump myös kiitti ”hyvästä tapaamisesta” eurooppalaisten kumppaniensa kanssa. Trump soitti myös varmemman vakuudeksi Putinille kesken Washingtonin tapaamista.

Putinin neuvonantaja Jurri Ušakov kertoi tiistaina sekä Yhdysvaltain että Venäjän presidentin antaneen tukensa Moskovan ja Kiovan välisten suorien neuvotteluiden jatkamiselle. Ukrainan ja Venäjän valtuuskunnat ovat tavanneet toistaiseksi vain kolme kertaa.

Putin ja Trump keskustelivat myös mahdollisuudesta nostaa sekä Ukrainan että Venäjän valtuuskuntien tasoa. Venäjän valtuuskuntaa johtaa Vladimir Medinski, joka Putinin neuvonantajana on Kremlin arvoasteikossa ministeriä korkeampi. Ukrainan valtuuskuntaa johtaa tällä hetkellä maan entinen puolustusministeri Rustem Umerov, joka nimitettiin heinäkuussa kansallisen turvallisuus- ja puolustusneuvoston sihteeriksi.

Toistaiseksi on epäselvää, mil-lä aikataululla ja missä mahdolliset tapaamiset presidenttien välillä voisivat tapahtua. Joka tapauksessa ne vaativat toteutuakseen huolellista ennakkovalmistelua.

Venäjä hyväksyy turvatakuut, mutta ei halukkaiden koalition asevoimia Ukrainaan

Alaskan huippukokouksessa käydyissä keskusteluissa Venäjän presidentti Putin näytti vihreää valoa keskustelujen aloittamiselle mahdollisen rauhansopimuksen turvatakuille. Vaikka Putin ei ollut fyysisesti läsnä Washingtonin tapaamisessa, Trumpin keskustelu eurooppalaisten kumppanien kanssa keskittyi miltei yksinomaan Venäjän Alaskassa tekemiin aloitteisiin, ennen kaikkea kysymyksen turvatakuista.

Trump totesi eri Euroopan maiden olevan valmiit antamaan turvatakuut Ukrainalle. Turvatakuita koordinoisi Yhdysvallat. Washingtonissa ei sitä vastoin keskusteltu varsinaisesti eri Nato-maiden mahdollisuuksista lähettää asevoimia Ukrainaan, vaikka ”halukkaiden koalition” on asiaa selvittänyt jo usean kuukauden ajan.

Suomessa Yleisradion kanavalla tiistaina käyty ajankohtais-keskustelu käsitteli sekin turvatakuista. Yksikään keskustelija ei näyttänyt olevan selvillä siitä, että jo Istanbulin huippukokouksessa vuonna 2022 Venäjän ja Ukrainan valtuuskunnat olivat keskustelleet myös turvatakuista. Ne mainitaan myös yhteisymmärryspöytäkirjassa, jonka Britannian pääministeri Boris Johnson ja Yhdysvaltain

Pohjoinen ohjelma-kaikkkea hyvää kaikille

Kuten hallitukset yleensä, myös Petteri Orpon hallitus laati valtakautensa alussa varsinaiseen hallitusohjelmaan kirjattujen tavoitteiden lisäksi erilaisia ja erillisiä ohjelmakokonaisuuksia. Nykyisen hallituksen yksi ”alaohjelma” on nimeltään Pohjoisen Suomen ohjelma. Lähtöasettamuksena tässäkin ohjelmassa on, kuten nykyään lähes kaikissa vastaavissa asiakirjoissa, Venäjän toimet Ukrainassa, ja sen vuoksi Suomen turvallisuuspoliittisen tilanteen katsotaan muuttuneen siinä määrin, että tällaisilla ohjelmilla on aina myös ulkopolitiittinen ulottuvuus.

Hallitusten sektorikohtaiset ohjelmat ovat useimmiten hyvinkin kattavan oloisia ja lupaavia luetteloitaa kaikesta mahdollisesta hyvästä, suunnattuna milloin millekin yhteiskunnan toimintalohekolle. Myös Pohjoinen ohjelma lupaa ylitsevuo-tavan runsaasti kaikkea mahdollista kuviteltavissa olevaa hyvää, eteen-päin menoa ja enemmän taikka vä-hemmän kestävää kehitystä pohjoi-simpaan Suomeen. Kasvua ja hyvin-vointia luvataan, kunhan pohjoisen luonnonvaroja hyödynnetään kes-tävä kehitys huomioiden. Kestäväl-lä tavalla tuetaan ja kehitetään myös niin arktista kiertotaloutta, kuin arktista matkailuakin.

Ohjelmaa lukiessa syntyy mie-

likuva, että kaiken tuon kirjoittaja, siis ilmeisesti joku pääkaupunkiseu-dulla asustava virkahenkilö, ei siinä työn tuoksinassa ole tullut panneek-si merkille, että aivan kaikkea poh-joisen luonnon hyödyntämistä eivät paikalliset asukkaat katso hyvällä.

Investointinyrkki

Pohjoisen Suomen alueella asuvat eivät välttämättä näe, eivätkä odo-ta Pohjoisen ohjelmassa ideoidun ”investointinyrkin” tuovan alueelle sitä auvoa, mihin ohjelman kirjauk-sen lukijaa pyrkii johdattamaan. Tuon nyrkin olisi tarkoitus ”...koor-dinoida merkittävien kotimaisten ja kansainvälisten investointihankkei-den edistämistä”.

Mitä pitäi-si ajatella vaika-pa ohjelman kohdasta, mis-sä hahmotellaan puhtaan siirty-män hankkeita ja samalla yritetään toteuttaa Euroopan Unionin ja Nato-kytkennän myötä laajem-minkin asetettu-ja tai täällä ole-tettuja odotuk-

sia. Pohjoiseen ohjelmaan on kir-jattuna: ”Edistetään tavoitetta kas-vattaa Euroopan unionin kriittisten mineraalien omavaraisuustavoiteta ja ilmastotavoitetta toteuttamal-la pohjoisen mineraalien talteenot-toa Pohjois-Suomen kaivostoinin-nassa...huomioiden korkea ympä-ristönsuojelun taso, paikallinen hy-väksyttävyyys sekä yhteensovitus muiden elinkeinojen kanssa.”

Tässä pohjoinen alue nähdään kriittisten mineraalien – mitä kaik-kea ne sitten ovatkaan – varastona ja resurssina, mikä on vapaasti hyö-dynnettävissä kaiken maailman tur-hakkeiden valmistamiseen, ja mah-dollisesti myös sotateollisuuden tarpeisiin. Ilmastotavoitteiden nä-kökulmasta pohjoinen Suomi näh-dään otollisena alueena rakentaa li-sää vielä hyödyntämätöntä vesivoi-maa, ja tuulimyllyjä jokaisen mah-dollisen maankohouman päälle.

Mistä rahat

Kun tulee kysymys ohjelman kaik-kien aikomusten rahoittamisesta, paljastuu – tai ainakin niin voi aja-tella – tämänkin ohjelmakokonai-suuden perimmäinen tarkoitus ja motiivi. Kaikkien näiden hyvältä vai-kuttavien kehityskulkujen pontime-na tuntuu olevan, ei niinkään pai-kallisten tarpeet, vaan rahoitukses-ta vastaavien tahojen pyrkimykset hyödyntää alueen luonnonvaroja, ja lisäksi aie ottaa koko läntinen ka-lottialue hallintaan sen geopolitiit-tisen erityismerkityksen vuoksi.

Rahallisesta resurssoinnista vaikuttaa olevan jo valmiiksi ai-nakin keskusteltu. Niin luontevasti

Kuva: Heikki Männikkö

Monet suomalaiset ja ulkomaiset matkailijat tulevat tänne rauhoittu-maan. Tuskinpa he pitävät alueen Nato- ja EU-kytkennästä.

ohjelmassa tulee esille se, että koti-maisen rahan lisäksi rahoittajina oli-sivat myös EU ja Nato. Ohjelmaan on kirjattuna: ”Ohjelman toteutuksessa hyödynnetään nykyisiä aluekehittä-misen rahoitusinstrumentteja, sekä muita työkaluja kuten EU:n ja Naton tarjoamat rahoitusmahdollisuudet.”

Suomi on jo sitoutunut Yhdys-valtojen kanssa niin sanotun puo-lustusyhteistyösopimuksen (DCA-sopimus) kautta ilmeisesti moniin-kin Pohjoiseen ohjelmaan kirjattu-jen tavoitteiden toteuttamiseen. Kä-sitteleeään DCA-sopimus valtioneu-voston tiedotteen mukaan ”...infra-struktuurin rakentamisen suunnit-telun, toimeenpanon ja rahoituk-sen mekanismeja.”

Ohjelman toteutus

Pohjoisen ohjelman tavoitteenaset-telu lähtee siitä, että nyt vallassa ole-va hallitus panee toimeksi, ja alkaa tätä kaikkea toteuttamaan. Mutta

ikään kuin varmuuden vuoksi to-detaan myös, että tällaisen koko-naisuuden loppuun saattaminen vaatii ylivaalikautista työskentelyä. Näin osa ohjelman toteuttamisesta ja vastuusta lupausten täyttämiseen siirtyy tuleville hallituksille.

Ei tällaisissa ohjelmissa kui-tenkaan voida sitoa seuraavia hallituksia, kun ei työstövaihees-sa ole käytetty niin sanottua par-lamentaarista menettelyä, eli eivät kaikki eduskuntaryhmät välttämät-tä ole kaikista ohjelman tavoitteista samoilla linjoilla.

Eikä tästäkään ohjelmasta tu-le yhtään muita lupausluetteloi-ta vakuuttavampi sillä, että ohjel-man suomen kielellä julkaistun ver-sion alun tiivistelmä on suomen li-säksi käännettynä sekä ruotsin, eng-lannin, että vielä kolmelle saamen kielelle.

Unto Nikula
Rovaniemi

Demokratian hautajaiset Haagissa: Nato päätti lakkauttaa eurooppalaisen hyvinvointivaltion

Jo valmiiksi henkitorissaan ollut eurooppalainen hyvinvointival-tio laskettiin lopullisesti haudan lepoon Naton huippukokoukses-sa Haagissa. Saman hautapaikan tulee jakamaan niin kutsuttu län-simainen demokratia. Naton huippukokouksessa päätettiin jäsen-maiden budjeteista ja hyvinvointipalveluiden tasosta ja määrästä. Entisessä maailmassa budjettivalta oli vielä jäsenmaiden hallituk-silla ja parlamenteilla.

Naton vaatimus, jonka mu-kaan jäsenmaan pitää käyttää 5 prosenttia bkt:sta sotilasmenoihin, tarkoittaa Suomen osalta sotilas-menojen nostamista n. 15 miljardi-in euroon vuodessa. Pieni kertaus lähihistoriasta: Ennen Ukrainan krii-siä Suomen sotilasmenot olivat n. 3 miljardia. Sanna Marinin hallitus kaksinkertaisti sotilasbudjetin 6 mil-jardiin. Ja nyt siis Naton vaatimuk-sesta menot nousevat lähivuosi-na

15 miljardin tasolle. Eli sotilasmenot tulevat viisinkertaistumaan muuta-man vuoden takaisesta tasosta. Ver-tailun vuoksi: Opetus- ja kulttuuri-ministeriön vuosibudjetti on 8 mil-jardia euroa.

Hyvinvointivaltioon on va-raa – kyse on ainoastaan valinnoista

Tämä kaikki samaan aikaan, kun kaikkialta muualta leikataan rajul-

la kädellä. Olemme tottuneet ai-nakin 20 vuoden ajan kuulemaan loputonta virttä siitä, kuinka ”meil-lä ei enää ole varaa” hyvinvointival-tioon. Vuosi-pari sitten oli puheta sote-alueiden rahoituksesta, siit-tä puuttui valtakunnan tasolla 1,4 miljardia euroa. Sitä ei millään löy-tynyt, ministerit kiemurtelivat ja väittivät että rahaa ei vain ole. Ti-lanteen teki tragikoomiseksi se, että samaan aikaan Ukrainan aseista-miseen käytetty rahamäärä saavut-ti 2 miljardin euron tason.

Meille on yksinkertaisesti valehdeltu päin naamaa koko ajan, vähintään 20 vuoden ajan. Kyse ei missään vaiheessa ole ollut siitä, että rahaa ei ole. Kyse on siitä, että hyvinvointivaltiosta on jo pitkään haluttu päästä eroon. Erityisesti ko-koomuksen piirissä sitä pidetään Kekkosen ja YYA-ajan homeisena jäänteenä. Poliittisen ja talouseli-tin keskuudessa on aina inhottu sodanjälkeistä hyvinvointivaltiota. Kokoomus on sodanjälkeisenä ai-kana joka käänteessä vastustanut kaikkia kansanvaltaisia uudistuksia, kuten terveyskeskusjärjestelmää ja peruskoulua. Muistamme Sauli Nii-nistön ollessa valtiovarainministe-rinä, kuinka tämä mm. väläytti kir-jastojen tekemistä maksullisiksi.

Edustuksellisen demokra-tian tie on tukossa

Niin kutsuttu länsimainen parlamen-taarinen demokratia on menettänyt pitkälti merkityksensä. Räikeänä osoituksena tästä on Haagin Nato-kokous, jonka päätökset käytän-

Tällä porukalla päätettiin antaa lopullinen kuolinisku eurooppalaiselle hyvinvointivaltiolle, tai sille, mitä siitä vielä oli jäljellä. Kaikkien jäsen-maiden on käytettävä 5 % bkt:sta sotilasmenoihin, Naton määräysten mukaisesti. Samalla heitettiin roskakoriin niin kutsuttu länsimainen, edustuksellinen demokratia. Sotilasliiton kokous käytännössä päätti jä-senmaidensa budjeteista tuleville vuosille – kansalaisilla ei ole sanan-sijaa omiin ja omien maidensa asioihin. (kuva: Haagin Nato-huippuko-kouksen ryhmäkuva, Wikimedia Commons)

nössä määrittävät jäsenvaltioi-den politiikan ja liikkumavaran niin taloudellisesti kuin turvallisuus-politiikan osalta. Mitä tulee itse Nato-jäsenyyteen, niin Suomessa kansalaisilla ei ollut mahdollisuutta vai-kuttaa edes siihen. Jäsenyys runnot-tiin läpi pelkän hätäisen ja suppean mielipidetiedustelun perusteella. Eduskunnassa, jonka pitäisi edustaa kansaa, ei yksikään puolue vastusta-nut Nato-jäsenyyttä.

Muutosta on haettava muita väyliä käyttäen, sillä parlamentaa-rinen tie on käytännössä tukittu. Media on tiukassa valvonnassa, sen avulla ohjataan tehokkaasti kansa-laismielipidetä siten, ettei nykyistä poliittista suuntaa kyseenalaisteta tai haasteta. Puoluetuki suosii nykyi-siä eduskuntapuolueita ja muuten-

kin poliittisella kentällä on mahdo-tonta menestyä ilman huomattavia rahavaroja.

Kokoomuksen ja perussuo-malaisten liitto hallituksessa on erinomainen esimerkki siitä, kuinka heikot protestiaännet vaiennetaan ja käännetään protestioijia itseään vas-taan. ”Unohdetun kansan ääni” Riik-ka Purra hymyilemässä leikkaussak-sien kanssa sekä toteuttamassa en-nennäkemättömän julmia leikkauk-sia heikompiosaisia kohtaan, on lähihistorian irvokkaimpia ja traagi-simpia poliittisia näytelmiä. Siinä tiiv-vistyy edustuksellisen demokratian kuolema konkreettisella tavalla.

Tommi Lievemaa
26.6.2025 Espoo
Kansanaani.org 26.6.2025

Macron ja Merz vetivät vesiperän

Jatkoa sivulta 2

silloinen presidentti Joe Biden hie-man myöhemmin kaatoivat estäen Ukrainaa jatkamasta keskustelu-ja rauhasta. Venäjä ilmoitti jo sil-loin olevansa valmis hyväksymään turvatakuut, mutta edellytti myös Venäjän saavan takuut itselleen. Mikään ei ole tässä suhteessa muut-tunut vuodesta 2022.

Vielä kummallisempaa oli, etteivät ”asiatuntijat” pohdiskelleet lainkaan sitä, hyväksyisikö Venäjä ylipäänsä sen, että Ukrainaan lähe-ttettäisiin ”halukkaiden koalition” joukkoja turvatakuiden nimikkeen alla. Ulkoministeri Sergei Lavrov on tavan takaa muistuttanut siitä, ettei Venäjä hyväksy Ukrainalle sotilaal-lista apua antavien maiden asevoi-mien sijoittamista alueelle. Venäjän

ulkoministeriön tiedottaja Maria Zaharova piti nyt välttämättömänä muistuttaa Venäjän kannasta. Jos ja kun rauhansopimus Ukrainan ja Venäjän välillä syntyy, YK löytää varmasti riittävän määrän halukkaita maita lähettämään rauhanturvaa-jia maista, jotka eivät ole tukeneet kummankaan maan sodankäyntiä.

Ranskan presidentti esitti jo vuoden 2024 alussa, että Na-to-maiden joukkoja siirrettäisiin Ukrainaan, mutta ei saanut hank-keelleen tukea Naton sisällä. Vielä silloin presidenttinä toiminut Sau-li Niinistö ilmoitti Suomen vas-tustavan ulkomaisten joukkojen lähettämistä Ukrainaan, ja totesi myös, ettei Suomi aio lähettää ase-voimiaan Ukrainaan.

Jaakko Laakso, 19.8.2025
Naapuriseuran sanomat

Työttömyysturvan leikkaaminen on lisännyt työttömyyttä

Tarvitaan peruskorjaus työllisyyspolitiikkaan

Työttömyysturvan leikkaaminen ei ole ollut ratkaisu, vaan työllisyys heikentyi ja työttömyys kasvoi entisestään tuoreimmissa luvuissa ennen hallituksen budjettiriihtä. Heinäkuussa 2025 työllisyys oli alentunut 78 000:lla hallituskauden aikana Tilastokeskuksen kausivaihteluista tasoitetuin luvuin. Tämä tarkoittaa, että 100 000 työllisyyslisäykseen pääseminen edellyttäisi 178 000 työllisen lisäystä hallituksen loppukauden aikana. Kuviossa tilannekuva.

Viimeiset työllisyysluvut ennen vuoden 2027 eduskuntavaaleja saadaan helmikuulta 2027. Tähän on aikaa vuosi ja 7 kuukautta. Jo siihen tasoon pääsemiseen, mistä hallitus aloitti, on jo liian vähän aikaa jäljellä ottaen lisäksi huomioon, että vuoden 2026 budjettiesitys ei sisällä mitään sellaista, mikä korjaisi tilannetta.

80 %:n työllisyysasteen tavoittamiseen on matkaa 9 %-yksikköä. Pitkäaikaistyöttömyys on korkeimmalla tasolla 30 vuoteen. Vain 1990-luvun laman aiheuttama pitkäaikaistyöttömyyden nousu ylitti vuosina 1995–1996 nykyisen tason.

Työttömyysturvan leikkaus ei aktivoinut työhakuun

Silmiin pistävää on, että tukityöllistäminen on ajettu alas vain 8 300 työllistettyyn. Vielä 2010-luvun alussa liikuttiin 30 000:n ja finanssikriisin aikaan 40 000:n tasolla. 1990-luvun laman aikana huipussaan oli noin 70 000 tukityöllistettyä.

Valtion tukityöllistämisen rahoitus siirrettiin työhallinnolta valtiovarainministeriöön TEM:n työllisyyspoliittista roolia entisestään heikentäen. Vastuutta työllistämisestä ajamalla samalla valtion rahoitusta

alas. Tähän kytkettiin kuntien työmarkkinatuen rahoitusvastuun kasvattaminen.

Tästä tullaan hallitusohjelman periaatteelliseen ongelmaan, joka kulminoituu työnteon kannustamisen keinoihin. Positiivisen kannustamisen sijaan on leikattu työttömyysturvaa 1,2 miljardilla eurolla ja muuta sosiaaliturvaa olettaen, että tämä johtaa hakeutumiseen työhön. Työttömyydestä on kuitenkin työhallinnon mittaustavan mukaan heinäkuussa 2025 56 % rakenteellista. Työn kysyntä ei kohdistu näihin työttömiin. Myös talouden taantuma vähentää kysyntää muihin työttömiin.

Työttömyysturvan eikä muun sosiaaliturvan leikkaaminen kannustinperusteella ei toimi tällaisessa tilanteessa. Ne heikentävät ostovoimaa kuten kuuden miljardin leikkausohjelma ja arvonlisäveron korotukset muutoinkin. Tämä heikentää työllisyyttä talouspolitiikan vuoksi tilanteessa, jossa korko on lisäksi liian korkea ja euro valuuttana liian vahva Suomen taloustilanteeseen nähden.

Leikkaaminen kannustinperusteella ajoittuu huonoon tilanteeseen ja sisältää sen, että kannustetaan ottamalla pois. Vastaava pe-

rustelu on taustalla kuntien työttömyysturvan ja työllisyyden hoidon rahoitusvastuun lisäämisessä. Kun leikataan eikä ole mahdollisuutta valita toisin, aiheutetaan köyhtymistä ja rahoitusvaikeuksia.

Leikkaukset laskivat ostovoimaa ja työn kysyntää

Uuskeynesiläisessä heterogeenisten toimijoiden (agenttien) HANK-mallissa pelkistetyimmillään kotitaloudet jaetaan säästäjiin ja kädestä suuhun eläviin. Edellisten kohdalla kysynnän säätely ei toimi, vaan säästäminen vaihtelee tulojen vaihdellessa. Jälkimmäisten kohdalla kulutuskysyntä vaihtelee sen mukaan kuin on rahaa. Kysyntää vahvistavaan talouspolitiikkaan saadaan tehoa, kun elvyttävät toimet kohdistetaan jälkimmäisten kysynnän vahvistamiseen.

Hallituksen linja perustuu päinvastaiseen: lisärahaa annetaan verokevennyksinä säästäjille ja rahoitus otetaan kädestä suuhun elävilta heikentäen ostovoimaa, kysyntää ja työllisyyttä.

Kelvoton työllisyyspolitiikka pahentaa velkakriisiä

Työllisyyden lisäyksen 100 000:lla piti vahvistaa valtiontaloutta kahdella miljardilla. Nyt ollaan tilanteessa, jossa työllisyyden heikentyminen heikentää valtion taloutta 1,5 miljardilla. Vaikka työllisyys ehtisi jonkin verran parantua, ollaan tilanteessa, jossa valtion talous on kolmen miljardin verran heikompi hallituskau-

den lopussa heikomman työllisyys-tilanteen takia verrattuna hallituksen tavoitteeseen.

On vedottu siihen, että yleinen taloustilanne on estänyt leikkaamiseen perustuvien kannustimien toimivuuden. Tällä tullaan kuitenkin vahvistaneeksi, että leikkaamiseen perustuvat kannustimet eivät ole toimivaa työllisyyspolitiikkaa. Tätä ei voi korjata perustelulla, että tämä toimii sitten kun suhdanteet paranevat. Siihen mennessä rakenteellinen työttömyys on pahentunut eikä sitä suhdannetilanne eivätkä leikkaamiseen perustuvat kannustimet korjaa. Leikkaamiseen perustuvat kannustimet eivät ole kannustimia vaan leikkaamista käyttäen kannustintperustetta.

Suomen työttömyys on 1990-luvun lamasta lähtien ollut keskimäärin yli 300 000 työtöntä työnhakijaa ja laaja työttömyys tätäkin korkeampi. Rakenteellinen

pitkittynyt työttömyys on keskeisin este sille, että työttömyyttä ei ole saatu painettua alas jonnekin 3 %:n työttömyysasteen tuntumaan siten, ettei ole pitkäaikaistyöttömyyttä.

Tarvitaan ohjelma heikon työllisyyspolitiikan remonteimiseksi

Työllisyyspolitiikan peruskorjaus edellyttää sellaista Suomen työllisyysohjelmaa, jossa keskiössä on työllistymisen mahdollistaminen niin, ettei ole pitkäaikaistyöttömyyttä ja nuorisotyöttömyys rajautuu enintään kolmeen kuukauteen nuorisotakuulla. Se edellyttää kunollista rahoitusta työllistämiseen ja aktiiviseen työvoimapolitiikkaan siten, että otetaan huomioon kustannusten vastapainona hyödyt.

Pekka Tiainen
Valtiotiet. tohtori, kansantaloustiede, neuvotteleva virkamies emeritus

DSL tiedottaa

DEMOKRAATTINEN SIVISTYSLIITTO

Marxilaista teoriaa käytäntöön -verkkokurssi käynnistyy marraskuussa

Kiinnostaako kommunismi ja vallankumouksellinen toiminta? Kaipaatko mahdollisuutta ruotia kapitalistisen järjestelmän ongelmia ja saada yhteiskunnallisen pohdintasi tueksi teoriaa? Mietitkö omassa aktivismissasi, mitä on tehtävä?

Marxilaista teoriaa käytäntöön on DSL:n opintokeskuksen verkkokurssi, joka sopii hyvin vasta-alkajille, mutta sillä on annettavaa myös kokeneemmille. Etätapaamisten lisäksi kurssilla on itsenäistä opiskelua, joka sisältää harjoituksia, luettavaa, katseltavaa, kuunneltavaa ja mietittävää. Laskennallinen työ määrä on kolme tuntia viikossa. Kurssin laajuus on kaksi opintopistettä ja hyväksytyn suorituksen voi halutessaan tallentaa Opetushallituksen ylläpitämään Koski-tietovarantoon.

Kurssi alkaa 3. marraskuuta 2025 ja päättyy huhtikuun lopussa 2026. Ilmoittaudu viimeistään 19.10. osoitteessa desili.fi!

Pentti Stranius & Häivähdys Venäjää – tilaisuudet Tikkurilassa ja Tampereella

Häivähdys Venäjää on Pentti Straniuksen esseekokoelma, jonka pääteemana on Venäjän kulttuurielämän murros Neuvostoliiton hajotessa ja älymystön rooli siinä.

Kirjailija esittelee ja keskustele teoksestaan Demokraattisen sivistysliiton ja Suomi-Venäjäseuran Vantaan osaston järjestämässä tilaisuudessa Vantaan Tikkurilan kirjaston musiikkiosastolla keskiviikkona 17.9. klo 18.00–19.30. Kirjaston osoite on Lummentie 4. Musiikkiosastolle pääset heti kirjaston oville – musiikkiosaston sisäänkäynti aulassa vasemmalla. Kirjaa on myynnissä tilaisuudessa 30 euron hintaan.

Seuraavana päivänä torstaina 18.9. vastaava tilaisuus järjestetään yhteistyössä SKP:n Tampereen piirijärjestön kanssa Tampereen pääkirjastolla (Pirkankatu 2) klo 18–20.

Tilaisuudet ovat kaikille kiinnostuneille avoimia, tervetuloa!

Jyväskylän antikapitalistinen foorumi 25.10.

DSL:n opintokeskuksen koollelutsuma antikapitalistinen foorumi tuo yhteen antikapitalistisesti ajattelevia ja toimivia yksilöitä ja yhteisöjä. Tapaamisen tarkoituksena on saada joukosta voimaa, jakaa kokemuksia, oppia toisiltamme, vahvistaa kollektiivista toimijuutta ja viettää aikaa radikaalissa porukassa.

Järjestämme antikapitalistisen foorumin Jyväskylän Sepänkeskukselle 25.10.! Ohjelmaan tulee sisältymään esimerkiksi työpajoja, keskusteluja ja kollektiivista yhteiskunnallisten aiheiden ja aktivismityön käsittelyä. Seuraa foorumin terveisiä Antikapitalistinen foorumi -Facebook-sivulla sekä DSL:n verkkosivuilla!

Tutustu osoitteessa www.desili.fi

Tarvitsemme kansalaisten perusoikeusindeksin

Kun vuonna 2000 saimme uuden perustuslain, siihen oli ensimmäistä kertaa kirjattu kansalaisen perusoikeudet, jotka ”mahdollisesti” tiedotettiin kaikelle kansalle oikeusministeriön monisteella. Näiden TSS-oikeuksien (taloudelliset, sosiaaliset ja sivistykselliset oikeudet) kirjaaminen perustuslakiin, herätti uskon hyvinvoinnin tasa-arvoiseen pysyvyyteen, mikä ”usko” on sittemmin osoittautunut ajalliseksi harhaksi, siksi tarvitsemme kansalaisoikeusindeksin.

Perustuslain/Valtiosäännön kokonaisuudistus alkoi jo 60-luvulla ja se valmistui osauudistuksina, kymmenien komiteoiden, lausuntojen, mietintöjen siivittämänä lopullisesti 1999. Vähemmistöjen vaikutusvaltaa suitsittiin lepäämään jättämissääntöjen kaventamisena koskien uudistuksen jälkeen vain perustuslakeja, TSS-oikeuksia koskevien ”tavallisten” lakien jäädessä yksinkertaisella enemmistöllä eduskunnan päätettäväksi. Vaikka ihmisten TSS-oikeuksia kavennetaan perustuslaista huolimatta, talouden perusturvassa, koulutuksessa ja SOTE-palveluissa tavallisten lakien säätämisen antamin edellytyksin. Ristiriidat ovat työllistäneet eduskunnan perustuslakivaliokuntaa.

Kansalaisoikeusindeksin tarpeellisuuteen havahdumme konkreettisesti aina vaalien alla, kun puolueet syyttävät toisiaan hyvinvoinnin rapauttamisesta ja korostavat sen säilyttämisen

tarpeellisuutta. Verotuksen ylä- eikä alarajaa ole kirjattu kansalaisoikeudeksi, vaikka verolait määrittävät TSS-oikeuksien laadun tason ja laajuuden. Verojen alentamisesta ja perusoikeuksien leikkaamisesta on tullut pysyvä riesa hyvinvoinnille Esko Ahon hallituksen ”suuren verouudistuksen jälkeen” 90-luvun alussa.

TSS-oikeudet, kansalaisten perusoikeudet on numeroin tai euroin ilmaistavissa, joten niiden kehitys on indeksoitavissa, jos vain poliittista tahtoa riittää? Nollavuodeksi eli luvulla 100 voitaisiin merkitä vuotta 2000, jolloin kansalaisoikeudet (TSS-oikeudet) perustuslakiin kirjattiin. Näin asiaa voidaan tarkastella sukupolven mittaisella ajanjaksolla ja kunkin hallituksen siihen painamalla ”puumerkeillä”. Tämän saman indeksin mukaan voidaan myös koostaa kunta- ja hyvinvointialuekohtaiset indeksit.

Jos asiaa tarkastelee esim. vuoden -45 jälkeiseltä ajalta, jolloin puhuttiin kansalaisten ”vapausoikeuksista” ilman perustuslaillista suojaa, niin niiden (hyvinvoinnin) kehitys on kiistämätön noin vuoteen -85, jolloin tulo- ja varallisuuserot lähtivät kasvamaan. Avaimeksi kysymykseksi jää, että tuliko TSS-oikeudet kirjata perustuslakiin, ikäänkuin kulloisenkin hallituksen ”selkänokaksi”, että hyvinvoinnista huolehditaan ilman kontrollia, ilman asiain tilasta kertovaa indeksia?

Hannu Ikonen, Lieksa

Suomen rautateiden raideleveyden pähkähullu muutoshanke

EU-komission liepeillä ollut humoristi murjaisi alkuvuodesta vitsin, että Suomi voisi vaihtaa rataverkkonsa ”kappeeraiteeseen”, jollainen on käytössä matkailijoille Jokioisten ja Humpvilan välillä. Asiasta tiedusteltaessa hän ilmoitti, että alkää nyt kaikkea ottako todesta. Joku päässinpää otti pilapuheen todesta. Ainakin liikenneministeri Lulu Ranne (ps), joka tuntuu olevan liikenneasioissa samanlainen asian-tuntija kuin Petteri Orpo ja Riikka Purra vero- ja budjettipolitiikassa. Hän haluaa maksaa joillekin suosikeilleen kahdeksan vuoden palkkaa suunnittelusta, jonka lopputulos on selvillä jo nyt.

Vain sotahullu voi ajaa näin mieletöntä hanketta

Ranne sanaili viime toukokuus-sa: ”Suomi suunnittelee siirtymistä eurooppalaiseen standardiraide-leveyteen.” Hallituksen on tehtävä kansallinen päätös raideleveyden muuttamisesta heinäkuuhun 2027 mennessä... Tarve raideleveydestä linjaamiseen on ilmeinen, kun katsoo Suomen asemaa kartalla... Hankkeen taustalla on huoltovarmuuden ja sotilaallisen liikkuvuuden parantaminen sekä rajat ylittävien yhteyksien kehittäminen Ruotsiin ja Norjaan. Tämä ei ole vain Suomen kysymys, vaan koko Euroopan ja Naton yhteinen hanke, Ranne sanoi pohjoismaisten liikenneministerien epävirallisen tapaamisen tiedotustilaisuudessa Helsingissä. Nyt on oikea hetki Suomelle liittyä mukaan standardileveyteen.”

Tietävästi Suomi on saanut lupauksen EU:lta ja Natolta, että radan suunnittelukustannukset saisi vähentää Trumpin vaatimasta Euroopan maiden sotamenoista, jotka Antti Häkkinen on omin päin lupailut nostaa 5 prosenttiin maamme BKT:stä eli noin 4–5-kertaisiksi siitä, mitä ne olivat ennen kuin liitettiin

Venäjän vihollisten joukkoon.

Mielettömän kallis hanke haittaisi enemmän kuin hyödyttäisi

Lisäraide tai maastoon rakennettava linjaus maksaa maltaita ja lisäraiteen rakentaminen haittaa liikennettä niin paljon, ettei sellaista kannata tehdä. Jos ja kun päättäjämme joskus tulevat järkiinsä, on todennäköistä, että kauppa Venäjälle, Kiinaan ja Kaakkois-Aasiaan kasvaa merkittävästi. Laaja kehittyvä markkina-alue tarvitsee ulkomaankauppaa entiseen malliin.

Mallia Ruotsin oikeanpuoleiseen liikenteeseen siirtymisestä

Jukka Ukkola kirjoitti aiheesta Suomen Kuvalehteen: ”Jos ratoja ruvetaan kaventamaan, eihän sitä ole mikään pakko tehdä yhdellä rysäyksellä. Voimme taas kerran ottaa oppia Ruotsista, jossa kuulemma siirryttiin oikeanpuoleiseen maantielikenteeseen vuonna 1967 asteittain: ensin linja-autot, viikon päästä kuorma-autot, sitten henkilöautot ja viimeisinä vielä hengissä olevat moottori- ja polkupyöräilijät.” Meillä voitaisiin siirtää henkilöjunat ensin kapearaiteiselle radalle ja myöhem-

min rahtiliikenne.

Alun perin EU:sta tullut vitsi sai Orpon-Purran hallitukseen vipinää

Hallitus osoitti Pohjolan Radan eli Rail Nordican suunnitteluun vuoden 2025 toisessa lisätalousarviossa 20 miljoonaa euroa. Hankkeessa suunnitellaan länsieurooppalaisella raideleveydellä toteutettavaa yhteyttä Haaparannasta Kemin satamaan ja Tornio-Röyttä-välille. Suunnitteluhanke sisältää myös Tornionjoen rautasillan suunnittelua ja uuden kuormaustapaikan suunnittelua. Selvitys koskee nykyistä rataverkkoa Oulun pohjoispuolella ja Oulusta Raahen. Kokonaan uutena yhteytenä tarkasteltiin rataa Kolarista Ruotsin Svappavaaraan.

Väylävirasto selvitti, miten eurooppalainen raideleveys voitaisiin tehdä Pohjois-Suomeen. Nykyisten raiteiden kaventamista suoraan eurooppalaiseen raideleveyteen vain Pohjois-Suomessa ei selvitetty, koska Suomen sisäinen raideliikenne ei toimisi, jos Pohjois-Suomessa olisi eri raideleveys kuin muualla Suomessa.

Uusi kapeampi rata ”järkevin”

Väylävirasto selvitti, miten eurooppalainen raideleveys voitaisiin tehdä Pohjois-Suomeen. Väylävirasto on sepittänyt idioottiprojektille 4 teknistä vaihtoehtoa. Yksi vaihtoehto on rakentaa uusi kapeampi rata nykyisen viereen. Sitä Väyläviraston selvittäjät pitävät todennäköisesti parhaana keinona ottaa eu-

Kuva: Heikki Männikkö

Tällainen on baana, jonka militaristit haluaisivat jatkuvan Välimereltä Jäämerelle. Pienen ongelman heille muodostaa vain hinta, Suomenlah-tti (Tallinnatunneli) ja raideleveys. Apua lienevät luvanneet Nato ja EU

rooppalainen raideleveys käyttöön Pohjois-Suomessa. Raideyhteydet muualle Suomeen säilyisivät ennallaan, mutta yhteydet Ruotsiin paraisivat. Jos nykyisen raiteen viereen ei voisi rakentaa uusia raiteita, ratkaisuna voisivat olla limittäiset raiteet. Käytössä olisi neljä kiskoja, jotka olisivat limittäin. Nelikiskojärjestelmä on tällä hetkellä käytössä esimerkiksi Haaparannan ja Tornion välisellä ratasillalla. Myös junakalustoa voitaisiin muuttaa. Siirtokuorma- maus on jo tällä hetkellä mahdollista Suomen ja Ruotsin rajalla. Toisen vaihtoehdon nostaa juna ylös ja vaihtaa sen telit ennen siirtymistä eri raideleveydelle. Yksi ratkaisu on kalusto, jossa telien leveyttä voi muuttaa soveltumaan kahdelle eri raideleveydelle.

Lopuksi

Suomen rautateillä on järkeviäkin kehittämiskohteita. Esimerkiksi ns.

itärata eli Porvoon, Kotkan ja Haminan kautta Luumäelle lyhentäisi matkaa Karjalan radalle, Venäjälle ja Kaukoitään. Samoin oikorata Mikkelin Otavasta tai Mäntylänselältä Heinolan kautta Lahteen lyhentäisi Jyväskylän, Oulun ja Kajaanin suuntien junaliikennettä Helsingin, Turun ja Tampereen suunnille. Rata Kokemäeltä Forssan kautta Humpilaan lyhentäisi matkaa Porista ja Raumalta Toijalaan, jolloin matka Turkuun ja Helsinkiin sekä Riihimäeltä itään Savon ja Karjalan radalle lyhenisi reippaasti. Samaten Pieksämäki-Joensuu - radan sähköistys hyödyttäisi poikittaisliikennettä. Jos kaikki raideliikenteen rahat vietäisiin älyttömän kapean radan rakentamiseen, kaikki liikenneverkon kunnostamis- ja parantamistyöt jäisivät tekemättä.

Juhani Tanski
Kuopio

Turkoosissa haitaridösässä

Turkoosi, keltakulmainen haitaridösa kiemurteli kaduilla jykevien punatiilikorttelien välissä. Pysäkkejä oli tiheässä. Kuskille kelpasi käteinen. Dösa kuskasi meidät puolesta timmassa flygeasemalta stogesteissille. Jäimme kyydistä aamukasilta gamlalla punatiilisteissillä. Kuskin mukaan steissin tsennaisi heti, kun sen näki.

Olin käynyt mestassa viimeksi 52 vuotta sitten. Yövyin tuolloin gilt-sifrendin kanssa Use it -telttaleirissä. Hallissa ei ollut enää stogelaitureita. Ne olivat skiglanneet lattian alle. Ne oli korvattu kioskeilla ja putiikeilla. Kuselle pääsi vain pankkitsetillä. Kaikilla on joskus kusihtä. Kaikilla ei ole pankkikorttia. Steissin päädortsia vastapäätä sijaitsi edelleen Tivolin portti. Kieputtimet, myllertimet, karusellit ja vuoristorata kurkkivat muurin takaa. Maha murisi moista vastaan.

Lähdimme dallaamaan kamppeinemme Bernstorffgadea pitkin kohti skönea. Suulis paistoi ke-säisesti. Lentokenttädösiä suhah-

ti ohitse melko tiheään. Pidimme paussin Danske Bankin toimistotalon varjoisalla penkillä. Fillaribaanat olivat ruuhkaisia. Dokasimme tölkit märkää vihreää. Taivallus jatkui. Käännyimme svedujen SEB-pankin luona oikealle Carsten Niebuhrsin kadulle. Perheitä matkakeisseineen käveli vastaan tai ohitteli meitä. Pari korkeaa hotellia kohosi taivasiin. Etenimme saatanan suuren betonimakasiinin vieressä. Tylppänokkaiset lähijunat kiitivät aidan takana raiteilla steissille tai sieltä huudeihin.

Majoituimme stogeradan ja gamlan sataman välissä sijaitsevaan hotelli Hyttiin. Massamajoittamon respan löysäilytiloissa ja soh-

villa venttasi ja hengaili jengiä kuin murkkukeossa. Toiset olivat vasta tulossa, toiset jo lähdössä. Hytti käsitti kaksi helvetin isoa byggaa täynnä luokkua. Otin vuoronumeron ja jäin venttaamaan hugia. Päivän tarjouksena oli iltapäivällä kaksi snadia flisua juuttibirraa 50 kruunulla.

Heitin varauspaprun respan tiskille. Meillä kävi tsägä. Portsari tunki nyklakortin handuuni. Suunnistimme B-talon hissitasanteelle – neljä hissiä. Yhdeksän kerroksen kopista löytyi kaikki tarvittava: kokolattiamatto, tuplapeti, veski ruiskui-neen, pöytätasu, tuoli, telsu ja vandankeitin. Vedenheitin piti olla messissä omasta takaa. Seinän posterissa luki: ”Cabinn - kaikki, mitä tarvitset goisaamiseen.”

Koppimme fönäristä häämöt-ti Kalvebod Bryggen toisella puolella pari hotellia, sköne ja Fisktorvetin buli kauppakeskus. Ostoshelvetistä löytyi Liiteri ja hypermarketti. Meidän puolellamme baanaa jö-

täkin on pilkattu. ”Sopikaa sopimus - ei se pysy”. Kahden suurimman maailmanvallan neuvotte-luista kirjoitettiin: ”He istuvat samassa pöydässä ja valehtelevat toisilleen”. Onko mikään muuttunut vuosituhsien aikana?

Kokemus itsessään on puutteellinen opettaja. Monia hyviä opettajia on rauhan puolesta ollut. Kiinalainen Konfutse puhui, älä tee toiselle mitä et haluaisi tehtävän itsellesi. Mooses ja Jeesus jatkoivat samalla voittoailla rauhantiellä. Rauha voittaa vielä ja elämä jatkuu.

Unto Kiiskinen, totaali-kieltäytyjä, mielipidevanki.

hannen vuoden aikana. Eniten painettu kirja on siitä todistee-na, se on kuin sotien luettelo. Kaksi samaan aikaan elänyttä kirjailijaa tekivät poikkeuksen. He kuvailivat tulevaisuutta 700 eaa. näin myönteisesti: ”He takovat miekkansa auranteriksi ja keihäänsä vesureiksi. Kansa ei nosta miekkaa kansaa vastaan, eivätkä he enää opettele soti-maan”.

Eräs kirjailija uskalsi kirjoittaa pilkkaavasti sotavalmisteluis-ta: ”Valmistautukaa sotaan! Takokaa auranteränne miekoiksi ja vesurinne keihäiksi. Sanokoon heikko: ”minä olen voimakas”. (sankari). Rauhansopimuksia on tehty ja nii-

Oppiminen

Historiasta opitaan, kuulee joskus sanottavan. Onko siitä opitu mitään, epäilee heti toinen. Esimerkkinä voidaan pitää lukuisia ”ikuisia” rauhoja, joista ei ole yhtään enää voimassa. Työtoverini väitti 50 vuotta sitten: ”Eurooppaan ei tule enää koskaan sotaa”. Kuinka on käynyt!

Mitä varten historiaa opiskellaan kouluissa? Kirjoittaja muistaa kansakouluaajastaan, kuinka historian tunnit olivat lähes ainoastaan sotien kertausta. Ainoat sankarit olivat sotasankareita. Rauhan paremmuudesta ei puhuttu sanaakaan.

Ei ole historiankirjoitus paljon muuttunut yli kolmentu-

Kuva: Matti Laitinen

Kööpenhaminan tivoli. Paikallinen ”Linnanmäki”

kötti 20 000 neliötä Ikeaa. Lafkan pöpelikkökatolla toimi sosiaalisena yrityksenä rafla, joka työllisti duunittomia ja harjoitti yhteistyötä Köpiksen ravintolaskolen kanssa. Piipahdimme myöhemmin mestaan olusille.

Huilaatuamme pari tuntia kopissa lähdimme rundaamaan Köpistä. Karlsbergin uuden glyptoteekin taidekokoelmiin ja sen ranskalaisten impressionistien kiertonäytelyyn Satusedänbulevardille matkaa kertyi puolitoista ja Thorvaldsein museoon Slotsholmenille pysytien, patsaiden, maalausten, sinetikokoelmien ja muinaisten hautaesineistöjen maailmaan pari kilsaa. Kaatosade torppasi meidät armotomasti yhteen Tietgensgaden suosittoon pitsakuppilaan: smörrebrödeja, pastaa ja Napolin lätyttä. Kaatosateen aikana kaadetaan kaljaa kaaliin.

Ehdimme reissumme aikana vieraila glyptoteekissä ja Thorvalgsenissa sekä käydä Köpiksen komeassa rottatalossa. Sen jylhän salin saloissa riippuivat Tanskan, Färsaarten ja Grönlannin liput. Panimosuvun antiikin veistokset ja Thorvald-

senin taidemuseon haudoista pöllityt muinaisesineet ovat siitä merkittäviä matkamuistoja, että ne on smuglattu toiselle puolelle maailmaa varakkaiden keräilijöiden yksityiskokoelmiin.

Arkinen elämämme kalliissa Köpiksessä ei ollut sen kalliimpaa kuin arkinen elämämme kalliissa Suomen Stadissa. Kehitysvammaisen kundan mutsina ja fajana me la-tasimme akkujamme neljä päivää suvaitsevaisuutta huokuvassa stadissa. Päätimme matkustaa ensi kesänä uudestaan Arskan kanssa Kööpenhaminaan.

Tanska oli aikoinaan suurvalta ja merien valtias, jonka mahti ulottui kaikkiin ilmansuuntiin. Maailman nykyinen johtava suurvalta Yhdysvallat haluaisi kaapata Tanskalta itselleen 2,2 miljoonan neliökilometrin laajuisen Grönlannin. Minä en pistäisi hanttiin Grönlannin täysivaltaiselle itsenäisyydelle.

Matti Laitinen
vanhukainen ja rauhaveteraani
27.7.2025

NATO JA EUROOPAN UNIONI

Euroopan unioni haluaisi olla valtioliiton sijasta vakavasti otettava suurvalta. Se vain leikkii suurvaltaa. EU:lla ei ole omaa armeijaa. Sen turvallisuuspolitiikka on kytketty Yhdysvaltojen johtamaan sotilasliitto Natoon ja USA:n ydinasepelotteeseen. Lähes jokaisen Euroopan unionin jäsenvaltion kuulussa Natoon nämä ovat myös vahvasti sidottuja sotilasliiton ja Yhdysvaltojen sotilastukikohtien kautta suurvallan valvontaan ja komentoon. Sääntöihin perustuva kansainvälinen järjestelmä on perustunut viimeiset reilut 30 vuotta Yhdysvaltojen hegemoniaan maailmassa. Tähän järjestelmään on liittynyt olennaisesti Naton itse itselleen oikeuttama sotilaallinen laajentuminen itään.

Uusi piirre maailmanpolitiikassa näyttää olevan länsiliittoutuman lohkeaminen kahdeksi blokiksi - Euroopan unioniksi ja Yhdysvalloiksi. Perusteena tähän on presidentti Trumpin ja USA:n päämapiirien yhdessä tekemä johtopäätös, ettei Venäjää voida voittaa Ukrainan taistelutentillä. Yhdysvalloilla on ollut tapana hylätä liittolaisensa, kun näistä ei ole enää sille mitään hyötyä. EU:n painoarvo liittolaisena on siis kevenyt olennaisesti. Se ei ole suoja- sa edes Trumpin suojatullimaksuilla. USA on suuntaamassa intressinsä yhä vankemmin Aasiaan, Grönlantiin ja Latinalaiseen Amerikkaan. Eurooppa ongelmiseen ja Venäjähkineen jätetään eurooppalaisten omaksi huoleksi.

Euroopan Yhdysvallat?

Cepa -ajatushautomon tutkija Nicolas Tenzer maalasi synkkiä pilviä Naton taivaalle huippukokouksen alla kesäkuussa 2025. Tenzerin mukaan syy moiseen oli Yhdysvalloissa. USA:n nykyhallinnon kiinnostus Natoon hupenee, mikä tarkoittaa, että Euroopan on kiireesti keksittävä jokin vaihtoehto Natolle.

Euroopan komission puheenjohtaja Ursula von der Leyen purki 10.9.2025 karvasta pettymystään Yhdysvaltoihin europarlamentissa Strasbourgissa. Hän aloitti puheensa nostamalla esiin Euroopan vaikean tilanteen ja puolustuksen. Von der Leyenin mukaan EU käy tällä hetkellä taistelua, jossa se taistelee

itsenäisen ja vapaan Euroopan puolesta ja sen arvojen ja demokratian puolesta. Siksi Euroopan on itsenäistytävä paitsi puolustuksensa, myös kilpailukykyänsä osalta. (Lähde: Kaleva) Olivatko nämä Euroopan Yhdysvaltojen perustamissanat?

EU:n johto kokee Ukrainan sodan omaksi sodakseen. Unionin halukkaiden koalitio tahtoi jatkua Ukrainan sotaa ja jopa kiihdyttää sitä. Brysselissä ihmetellään, mitä tehdään Naton ylipäällikön ajattellessa vain oman maansa kansallista etua ja turvallisuutta. Nato oli aikaisemmin ilmoittanut Ukrainasta tulevan sotilasliiton jäsen heti sen jälkeen, kun maassa nyt käytävä sota päättyi. Lokakuussa 2024 presidentti Zelenskyy julkisti viisikohtaisen voittosuunnitelmansa, jossa Kiovan kutsu liittyä Natoon oli listan kärjessä. Yhdysvaltain Nato-suurlähettiläs Julianne Smith totesi 17. lokakuuta, ettei liittokunnalla ole tällä hetkellä tällaisia suunnitelmia.

Ukrainassa Naton/Unionin/USA:n ja Venäjän välillä käytävä sijaissota on merkittävä sota. Venäjällä uhkaamalla ja pelottelemalla saatiin Natoon kaksi uutta vahvaa jäsentä – Suomi ja Ruotsi. Norjan, Ruotsin ja Suomen Lappiin syntyi Yhdysvaltojen tukikohtien saaristo. Toisaalta sota hajotti pitkittyessään Euroopan unionin natoyhtenäisyyden. Belgia, Slovenia, Espanja, Unkari, Saksa, Slovakia ja USA vastustavat Ukrainan liittymistä Natoon. Naton

jäsenmaksun korottaminen aiheuttaa myös usealla taholla närää.

Euroopan unionin ja Yhdysvaltojen tulehtuneet suhteet

Euroopan unionin ja Yhdysvaltojen suhteet ovat nykyisin karikkeiset. Imperiumi ei enää ole motivoitunut rahoittamaan ja jatkamaan Ukrainan sotaa. Presidentti Trumpin hallinto haluaisi unionin maksavan Ukrainan aseviennin ja sotimisen. Aseet hankitaan USA:sta. Lisäksi Naton jäsenvaltioiden vuosittainen jäsenmaksu sotilasliitolle noussee 5 % kunkin maan BKT:sta.

Presidentti Trump on valmis hylkäämään ne liittolaiset, jotka eivät yllä Naton sotilasmenotavoiteisiin. Espanjan pääministeri Pedro Sánchezin sai Espanjalle Natolta poikkeuslupan jäädä tuon tavoitteen ulkopuolelle. Belgian ulkoministeri Maxime Prévot ilmoitti toukokuussa 2025, ettei Belgia voi suostua 5 % tavoitteeseen edes keskipitkällä aikavälillä.

Naton kannatus vaihtelee Euroopassa

Sotilasliitto Natoon suhtautuminen on Suomessa merkittävää alistuvaa. Ikään kuin jonkun valtion liittyessä Naton jäseneksi, kukaan kyseisessä valtiossa ei saisi enää vastustaa sotilasliiton militaristisia toimia maailman kriisipesäkkeissä, eikä myöskään kritisoida rankkaa natovarustelua. Media suitsuttaa Natosta jatkuvasti vain myönteistä kuvaa. Mikä tekee asevarustelusta, ase tehtaiden osakkeista ja sotaan kiihottamisesta eettisesti kestävää? Kaikki kansakunnat eivät ole yhtä herkkäuskoisia kuin suomalaiset.

Sotilasliitto Natoon suhtaudutaan myönteisimmin yleistä mieltä pidettyä tutkivan PEW-tutkimuskeskuksen (NGO) mukaan Puolassa (81 %). Natoon suhtaudutaan kielteisimmin Kreikassa ja Turkissa (kannatus vain 28 % ja 30 %). Espanjassa, Ranskassa ja Italiassa merkittävä osa väestöstä vastustaa Natoa. Samoin Nato-kriittisyyttä löytyy viljalti myös USA:sta (kannatus 60 %) ja Kanadasta. Suomessa kyselytutkimusten mukaan Naton kannatus on yhä korkealla, lähes Puolan luokkaa. Il-talehden mukaan vuosi sitten 83 % suomalaisista olisi kannattanut (kyselytutkimuksessa) jäsenyyttä. Nyt lukema on pudonnut 76 %:iin. Kannatus on korkeinta itsensä oikeistolaisiksi mieltävien keskuudessa. Suomessa on vallassa oikeistohallitus.

Espanjan väestöstä vain 47 % kannattaa Nato-jäsenyyttä. Espanjassa on vallassa vähemmistöhallitus, jossa sosialistien hallituksen tukena on sekä hallituksen sisällä että ulkopuolella pieniä vasemmistopuolueita, joille asevarustelumenojen nosto ei ole missään tapauksessa mieluisaa. Suomalaisten vasemmistopuolueiden eduskunnan pyssypä-sifisteja ei asevarustelumenojen kasvu hetkauta.

Kallis militaristinen projekti – Nato

32 jäsenvaltiota käsittävän sotilasliitto Naton alueella elää 970 miljoonaa ihmistä. Sillä on käytössään 3,4 miljoonan suuruisen henkilökunta. Ruotsalaisen rauhantutkimuslaitoksen (SIPRI) mukaan Naton kokonaismenot olivat v. 2024 yhteensä 1 506 miljardia dollaria. Naton suojeluvoron noustessa kunkin jäsenmaan

Kuva: Edgar Franco/Proletären

Kansalaisjärjestöt järjestivät isoja protesteja Nato-jäsenyyttä vastaan Ruotsissa suurissa kaupungeissa mm. Tukholmassa ja Göteborgissa

osalta 5 %:iin BKT:sta v. 2035 mennessä sotilasliitolla on käytettävissä vuosittain hurjat 4 199 miljardia dollaria asevarusteluun, tukikoh-tien ja armeijan ylläpitämiseen sekä tarvittaessa sotimiseen. Useiden jäsenvaltioiden valtaapitävät suhtautuvat myönteisesti jäsenmaksun korotukseen. Suomen hallitus on hyväksynyt jo Naton 5 % suojeluvoron.

Maamme vuosittaiset sotilasmenot kasvavat v. 2030 mennessä 16,3 miljardiin euroon. Vuoden 2025 talousarviossa valtion menot ovat 88,8 miljardia euroa ja tulot 76,6 miljardia euroa, jolloin budjetti on 12,1 miljardia euroa alijäämäinen. Verovaroista kustannettu Nato-projekti on tullut jo nyt hyvin kalliiksi pienituloisille ihmisille Suomessa. Hankkeen hinta kallistuu yhä. Perusturvaan, sosiaali- ja terveydenhuoltoon ja koulutukseen kohdistuvat leikkaukset ja säästöt tuhoavat suomalaisen hyvinvointivaltion viimeisetkin rippeet. Sinimustat 10 miljardin euron leikkaukset olivat vasta militarismien esileikkiiä.

Soraääniä Natossa

Slovakian pääministeri Robert Fico on ilmoittanut, ettei hän aio hyväksyä Ukrainan jäsenyyttä sotilasliitto Natossa niin kauan, kuin hän johtaa Slovakian hallitusta. Fico jatkaa maan pääministerinä ainakin v. 2027, jolloin seuraavat parlamenttivaalit pidetään. "Niin kauan kuin minä johdan Slovakian hallitusta, aion pitää huolta siitä, etteivät johtamani puolueen kansanedustajat koskaan tule hyväksymään Ukrainaa Naton jäseneksi." Fico voitti v. 2023 pidetty parlamenttivaalit. Slovakia lopetti sen jälkeen Ukrainan sotilaallisen tukemisen.

Vasemmistolaista BSW-liittoutumaa edustava liittovaltiopäiväedustaja Sahra Wagenknecht on Ukrainan aseavun näkyvin arvostelija Saksassa. Hänen arvionsa mukaan Ukrainan saama aseapu pitkittää sotaa ja siten verenvuodatus-ta Ukrainassa. Hänen perustamansa Bündnis Sahra Wagenknecht (BSW) otti vaalivoiton Saksin ja Thüringenin osavaltiovaaleissa syksyllä 2024. BSW jäi vain niukasti alle 5 % äänikynnyksen v. 2025 liittovaltiovaaleissa. Saksan vasemmistopuolue Die Linke (64 paikkaa) vaatii Yhdysvaltain joukkojen vetämistä pois Saksasta sekä Naton korvaamista kollektiivisella turvallisuusjärjestelmällä, johon Venäjä kuuluu myös. Saksa on Ukrainan toiseksi suurin tukija heti Yhdysvaltojen jälkeen. Saksan rooli korostuu entisestään, jos Yhdysvaltain tuki Ukrainassa alkaa laskea tai lopahtaa.

Pääministeri François Bayroun uusliberaalia talouspolitiikkaa ajanut keskustaoikeistolainen hallitus kaatui 8.9.2025 Rans-

kan Kansalliskokouksen epäluottamusäänestyksessä. Laajoja 44 miljardin euron leikkauksia sosiaaliturvaan, mittavia työelämän heikennyksiä, sekä Ukrainan tuen ja puolustusmäärärahojen lisäyksiä ajanut hallitus kaatui sekä oikeisto-, että vasemmisto-opposition vastustukseen. (KÄ, Pertti Hämäläinen)

Italian puolustusministeri Guido Crosetto herätti Naton huippukokouksessa kesäkuun lopulla 2025 huomiota kommentillaan Naton nykytilasta. Hänen mukaansa Natolla "sellaisenaan ei ole enää syytä olla olemassa". "Aiemmin Yhdysvallat ja Eurooppa olivat maailman keskus. Nykyisin on kaikenlaisia muita tahoja, joiden kanssa on rakennettava suhteita. Puhumme usein ikään kuin eläisimme edelleen 30 vuoden takaisia aikoja, mutta kaikki on muuttunut... Jos Nato on luotu rauhan ja yhteisen puolustuksen takaamiseksi, tällöin sen täytyy muuttua organisaatioksi, joka ottaa tämän tehtävän hoitaakseen keskustelemalla globaalin etelän kanssa ja täten muuttuu perustavanlaatuisella tavalla erilaiseksi."

Kolmas valtablokki BRICS+ -maat

Yhdysvaltojen ja Euroopan unionin lisäksi nykymaailmassa kolmantena merkittävänä valtablokkina toimii globaalin etelän etuja ajava BRICS+-maiden valtioyhteisö. Venäjä, Kiina, Intia ja Brasilia ovat BRICS:n perustajajäseniä. Etelä-Afrikka liittyi yhteisöön v. 2011. Nykyisin sen jäseniä ovat myös Indonesia, Egypti, Etiopia, Iran ja Arabiemiraatit. BRICS+:n kumppanimaita ovat Algeria, Valko-Venäjä, Bolivia, Kuuba, Indonesia, Kazakstan, Malesia, Nigeria, Thaimaa, Uganda, Uzbekistan ja Vietnam.

BRICS+-maat kattavat 29,3 % maapallon maapinta-alasta, 45 % maailman väestöstä sekä 36 % maailman BKT:sta ja reilut 18 % kaikesta kaupankäynnistä. Nämä maat muodostavat 50 % koko maailmantalouden kasvusta. Tämä tekee niistä merkittävimpiä globaalia kasvua edistäviä maita. BRICS haluaa tarjota vaihtoehdon nykyiselle USA-johtoiselle maailmanjärjestykselle.

Pyyteetön oikeudenmukaisuus maailmassa, jokaisen ihmisen tasavertainen kohtelu sekä maailman valtioiden rauhassa ja sovussa eläminen synnyttävät yhdessä enemmän onnellisuutta kuin asevarustelu ja sotiminen. Lännen sääntöihin perustuva kansainvälinen järjestelmä on murtumassa.

Irti Natosta, paluu sotilaalliseen liittoutumattomuuteen ja naapurisopuun!

**Matti Laitinen
13.9.2025**

Natoa vastustetaan kaikkialla maailmassa. Mielenosoittajat kokoontuivat 15.2.2025 Münchenin turvallisuuskonferenssin (MSC) ulkopuolelle protestoimaan Natoa, asevoimien käyttöä ja asevoimien käyttöä, jotka ovat mahdollistaneet sodan jatkumisen.

RAUHA

Rauhan saavuttaminen on joskus hidasta ja kivulloista. Nopeaa se on silloin, jos toinen valtio kukistuu helposti. Millaisia kokemuksia on saatu Euroopassa?

Toisen maailmansodan päättyessä Saksa jaettiin neljään osaan. Tuskin saksalaisilta kysyttiin mille vyöhykkeelle he haluavat jäädä. Koreassa 1950–1953 taisteli kaksi erilaista poliittista suuntausta. Siitä tuli lopulta suurvaltojen voimain mittelö, Kiina puolusti pohjoista ja Yhdysvallat etelää. Lopulta haettiin ratkaisua. Amerikkalai-

set upseerit vetivät viivan niemimaan poikki pitkin 38. leveyspiiriä. Eteläisellä puolella johtava henkilö vastusti kovasti sellaista rauhaa.

Suomessa sanomalehden lukija ihmetteli sitä kiukuttelua, kuinka he luulevat yksin pärjäävänsä kun USA lähtee pois!

Pikkupoikien tappelu päättyi, kun joku isompi puuttui siihen. Samoin voi käydä Ukrainassa Pikku-ukon uhittelulle.

**Unto Kiiskinen Tietokirjailija
Jokioinen**

Hallituksen talousarvio osoittaa taloustilanteen huononevan jyrkästi vuosina 2023–2027 Velka kasvaa 23 miljardia vuoden 2027 tavoitteesta

Hallituksen ohjelmaan kirjattiin 18.6.2025, että ”velkaantumishityksen pysäyttäminen edellyttää julkisen talouden vahvistamista yhteensä yhdeksällä miljardilla eurolla kahden vaalikauden aikana. Hallituksen tavoite on vahvistaa julkista taloutta kuudella miljardilla eurolla kuluva vaalikauden aikana. Pidemmän aikavälin tavoitteena on tasapainottaa julkinen talous ja kääntää velkasuhde laskuun muiden Pohjoismaiden tasolle.” Tämä kuusi miljardia vastaa 2,15 prosenttia vuoden 2027 BKT:sta. Julkisyhteisöjen velkaa tulisi silloin olla tämän verran vähemmän kuin muutoin. Velka lähti kuitenkin voimakkaaseen nousuun. Valtiovarainministeriön vuoden 2023 kevätennusteessa, joka oli hallitusohjelman tekemisen pohjana, kokonaisvelaksi vuodelle 2023 oli arvioitu 74,4 % BKT:sta ja vuodelle 2027 82,4 % ilman toimenpiteitä.

Mittava epäonnistuminen hallitusohjelmassa

Valtion talouden vahvistaminen hallituskaudella kuudella miljardilla tarkoittaisi, että velka olisi vuoden 2027 BKT:sta 80,25 %. Velka olisi kasvanut, mutta sen osuuden kasvu BKT:sta lähes pysäytetty hallituskauden loppuun mennessä. Näin ei ole tapahtunut.

Kesän 2025 Valtiovarainministeriön ennusteen arvion mukaan sitä on 87,7 % BKT:sta vuonna 2027. Ero on rahassa ja 23 miljardia euroa enemmän kuin tuon 80,2 %:n mukainen luku. Näin paljon velkaa on enemmän vuonna 2027 kesän 2025 valtiovarainministeriön ennusteen perusteella kuin hallituksen tavoitteessa.

Hallitusohjelmassa ei tavoite ollut kääntää velkaa eikä velan osuutta BKT:sta laskuun, vaan pysäyttää nousu niin, että hallituskauden lopulla se olisi vain lievää. Ajatus oli, että seuraavalla hallituskaudella 2027–31 vahvistettaisiin julkista taloutta vielä kolmella miljardilla eurolla, niin kuin sanonta kuului. Tuo olisi riittänyt velkaantumisen kääntämiseen laskuun. Valtiovarainministeriön kesän 2025 ennusteessa ei näin käy, vaan velan BKT-osuus olisi vuonna 2029 90,9 %.

Tämän on mittava epäonnistuminen asiassa, jonka varaan hallitusohjelma perusteltiin epäonnistuneen työllisyystavoitteen ohella.

Budjettiriihi ja vuoden 2026 valtion budjetti eivät muuta asiaa

Hallitus asetti budjettiriihessään

tavoitteeksi runsaan miljardin euron säästöt tai muut velkaa vähentävät toimet velan kasvun taittamiseksi. Tämä on niin pieni summa, että tavoite tarkoittaa luopumista velkatavoitteista hallitusohjelmaa laadittaessa.

Enää ei ole tarkoitusta pysäyttää velkaa jonnekin 80 %:n tasolle. Tästä ei enää puhuta. Tämä tavoite on korvattu tavoitteella pysäyttää velan osuus vuonna 2026 lähelle vuoden 2025 tasoa runsaaseen 86 %:iin tai ainakin lähelle sitä. Ollaan siis noin 6 % korkeammalla tasolla kuin mille hallitusohjelma rakennettiin. Tämä on rahassa 18,5 miljardia euroa enemmän kuin hallituskauden alun lukujen perusteella. Vuonna 2027 ero tästä vielä kasvaisi.

Budjettiriihessä hallitus päätti kuitenkin siirtää runsaan miljardin leikkaukset lähes kokonaan vuodelle 2027 perusteluna heikko talouskehitys. Tuo runsas miljardi ei kuitenkaan riitä pudottamaan velkaprosenttia vuoden 2025 ja uuden korotetun velkaosuuden tasolle.

Miljardisopeutusta perusteltiin kyseenalaisin keinoin ja ”haamutuloilla”

Kuitenkaan budjettiriihessä ei tehtykään vuosille 2026–2027 yhteen laskien velkaa vähentäviä toimia runsaan miljardin edestä. Jälkeenjääneisyys tavoitteesta on edelleen lähes 23 miljardia euroa.

Tulotukset valtion eläkerahastolta eivät tuo tuloa, koska tulotukset valtion eläkerahastolta VER:ltä on maksettava takaisin, jos eläkemenoja on. Tämä on norma-

lia valtion eläkemenojen säätämistä eikä leikkaamista. Myöskään valtion metsiä ei aiota hakata lisää, mutta tuloutettaisiin enemmän. Mistä? Asuntorakentamisen korkotukivaltuuksia vähennettäisiin 365 milj. euroa, mikä tarkoittaa vähemmän asuntorakentamista ja sitä kautta korkotukea. Tämä on toimenpiteenä erittäin kyseenalainen.

Muita leikkauksia olisivat nipistykset yliopistoilta ja tutkimuksesta (käytetään ilmaisua T&K-rahoituksen vähentäminen) sekä valtion toimintamenoista: tällaiset toimet tarkoittavat käytännössä henkilöstön vähentämistä ja työttömyyden lisäämistä, kuten kulttuurimäärärahojen ja elokuvatuikien vähentäminen. Tällaisissa säästöissä valtio menettää verotulot palkoista, kun työttömyys kasvaa ja samalla työttömyysturvamenot kasvavat.

Varsin erikoinen logiikka on siinä, että aiemmin hallitus on päättänyt lisätä KELA-korvauksia yksityislääkäreille käymisestä. Se on lisää rahaa eikä säästöä ja nyt säästökäsi lasketaan, kun näitä korvauksia vähennetään. Vastaavaa logiikkaa on siinä, että suurituloisten eläkeläisten verotusta aiottiin keventää ja nyt kevennetäänkin vähemmän ja se laskeaan säästökäsi. Sotekoulutuksesta, lääkekorvausten ehdollisista palautuksista (vaikea ilmaisu ymmärtää) ja kunnilta kotouttamistukea leikataan. Kotouttamistuki niiden on rahoitettava jostain muusta, koska kotouttaminen on lakisääteistä.

Haittavaroja ja yritystuki-pallottelua

Muu sopeutus onkin sitten haittavaroiksi kutsuttuja tupakan ja alkoholin sekä nikotiinipussien verotuksen nostoa, huoltovarmuuskasvun korotusta. Lista on mahdotettu sentään jonkin verran yritystuki leikkauksia: 141 milj. euroa, jossa on elokuvatuiki leikkaaminen. Kai-voosveroon on korotusta. Jotain siis myönteistä, mutta hyvin pientä kaikkeen muuhun nähden. Ja ennen kaikkea: nämä säästöt siirretään toista kautta uusiksi yritystuiksi. Hel-

Erilaiset järjestöt protestoivat 1.9.2025 Espalla Smolnan luona hallituksen järjestöjen toimintaa heikentäviä leikkauksia vastaan. Mukana olivat mm. Mielenterveyspooli, RASMUS, sodanvastustajat, kehitysvammaliitto ym. Moni ihmetteli mm. työttömien puuttumista. Eikö heillä ollut syytä protestiin?

singin Sanomat otsikoi 12.9.2025: ”VATT:n tutkijat: Yritystuki puhtaan siirtymään tekee miljardien loven valtiontalouteen.” Kirjoituksen mukaan ”VATT arvioi, että tuen hakukriteeristöön mahtuu runsaasti teollisuuden tyypillisiä tuotannollisia investointeja, jotka yritykset toteuttavat joka tapauksessa.” Ja että ”investointihankkeen minimikoko on 50 miljoonaa euroa, mikä kohdentaa tuen suuryrityksille. Samalla ehto rajaa ulos uudet kasvuvaiheissa olevat pienet ja keskisuuret yritykset”. Yritystuki leikkaukset korvataan huonosti kohdennetuilla yritystuilla.

Niitä 6 mrd leikkauksia, joita tehtiin 2023–2025 ei peruta eikä arvonlisäverokorotusta 25,5 miljardiin euroon. Työttömyysturvaan on tehty 1,3 miljardin euron leikkaukset. Muuhun sosiaaliturvaan ja terveys- ja sosiaalipalveluihin on tehty leikkaukset.

Mihin rahat uppoavat, kun velka ei alene?

Seuraavaan on listattu yhteenveto ajanjaksolle vuosina 2023–2027 valtion tulomenetyksiä ja menolisäyksiä, joiden yhteissumma on 21,6 miljardia.

1. Selkeästi tavoitetta alempi työllisyys synnyttää ajanjaksol-

la yht. 6,6 miljardin lisämenot. Vuodesta 2028 alkaen syntyy koko ajan lisämenetystä.

2. Yhtiöveron alentaminen ja suurimpien tulojen verokevennykset synnyttävät vuosina 2026–27 kolmen (3) miljardin kustannukset. Tämän vaikutukset ovat v.2028 jälkeen 1,5 miljardia vuodessa.

3. Puolustusmenojen lisääminen synnyttää ajanjaksolla 7,4 miljardin menolisäykset. Vuoden 2028 jälkeen vuosikustannus kasvaa.

4. Ajanjaksolla EU:lle maksetaan 4,3 miljardia enemmän, kuin mitä sieltä palautetaan. Lisäksi vuosina 2028–58 on rahoitusosuus EU:n elvytysrahaston kustannuksiin.

5. KELA-korvauksia yksityisille terveysasemille maksetaan ajanjaksolla 0,3 miljardia, jonka jälkeen tarvitaan vuosittain lisärahoitusta.

Hallituksen toimet huonontavat taloustilannetta

Nämä tulomenetykset ja menolisäykset huomioituna velkaa olisi 21,6 miljardia vähemmän. Tämä vastaa suunnilleen sitä lähes 23 miljardia euron jälkeenjääneisyyttä hallituksen tavoitteesta vuodelle 2027 budjettiriihiin 2025 aikaisten tietojen perusteella. Lisäksi suurempi velka merkitsee enemmän velan korkoja.

Tavoitteista jälkeen jäämisestä tullaan puhumaan siitä, mikä osa johtuu taloustilanteesta ja mikä osa hallituksen toimenpiteistä. Luettelosta voi nähdä, että monet velkaa lisäävät asiat ovat suoraan hallituksen omista toimista johtuvia. Työllisyyden taantumaa ovat hallituksen leikkaustoimet syventäneet, koska ostovoima ja kysyntä ovat heikentyneet.

Muiden kuin suurimpien tulojen verotus kiristyy reaalisesti. Kun on sanottu, että verotus kevenee, jätetään sanomatta, että kevennykset ovat vähemmän kuin hintojen nousu. Kevennykset jäävät muutoinkin ay-jäsenmaksujen ja työtälvähennyksen poistamisen sekä verotuksen kiristymisen takia vähäisiksi.

Työttömyysturvan ja muun sosiaaliturvan- sekä terveys- ja sosiaalipalveluiden leikkausrahaja ja arvonlisäveron korotuksia ei käytetä velan kasvun estämiseen tai vähentämiseen, vaan taulukon esittämällä tavalla. Yksittäisiä parannuksia ihmisten toimeentuloon pidetään esillä selvittämättä sitä, että ne eivät korjaa leikkauksia.

Pekka Tiainen 13.9.2025
Valtiotieteen tohtori

Kiskossa keskusteltiin työväenluokan tehtävistä ja tulevaisuudesta

Perinteinen elokuun tapaaminen järjestettiin 16.8.2025 Kiskon maisemissa Hirsijärven rannalla. Tapahtumalle puitteet tarjosi Ulla Poutaisen ja Juha Kieksin talon pihamaa ja talousrakennukset. Ajankoh-taisuutta tapahtumalle loi kärjistyvä tilanne kotimaassa, Euroopassa ja maailmassa. Keskustelua syntyi Suomen työväenliikkeen järjestöillisestä tilanteesta ja lähiajan tehtävistä. Runsaat 20 osanottajaa olivat selvillä, että on tullut aika työväen- ja kommunistisen liikkeen järjestäytymä ja verkostoitua uudelleen.

Heikki Männikkö kertoi Kansan äänen järjestöjen ja DSL:n puitteissa työstyistä historiallisen materialismin opintoaineistosta, jossa paneudutaan historiakehityksen lainalaisuuksiin ja aikamme yhteiskuntakehityksen ymmärtämiseen. Siinä valmistui kapitalisminvastaisen luokkataistelun strategiaa ja taktiikkaa käsittelevä osa. Sen mukaisesti 100 vuoden ajan kapitalisminvastaisen luokkataistelun taktiikaksi on vahvistunut laajan monopolien vastaisen yhteisrintaman kehittäminen.

Johtopäätöksenä esitetään, että edelleenkin työväenluokan strategista päämäärää tulee lähestyä kehittämällä uusliberalistisen markkinakapitalismin vastaista kansanrintamaa. Nykyajan yhteiskunnallinen tilanne huomioiden tavoite tulee olla uusliberalismin demokratisoiminen ja siirtyminen sosialis-

tiselle kehitysuralle.

Petri Krohn selvitti tilannetta Ukrainassa, jossa kyse on lännen Venäjän vastaisesta sijaissodasta. Kriisi alkoi länsimaiden v. 2014 järjestämästä vallankaappauksesta, jossa fasisitiset banderalaisjärjestöt nostettiin valtaan. Tavoite oli Ukrainan avulla kaataa Venäjän hallitus. Rintamatilanne kehittyi niin, että länsimaiden voimakkaasta tuesta huolimatta Venäjä pitää aloitetta käsissään.

Muutos tapahtui, kun USA muutti taktiikkaansa ja teki johtopäätöksen, että kentällä Venäjää ei kyetä voittamaan. Eurooppa kantaa vastuun sodasta yksin. USA:n vaatimuksesta jäsenmaiden maksut Natolle on nostettu 5 % BKT:sta, Nato ostaa sotatarvikkeita ja materiaalia USA:lta. Käytännössä USA määrää

Ehdimme käsitellä Ukrainan tilanteen, työväenluokan luokkataistelutaktiikan ja antroposeenin merkityksen. Kokonaisuutena nämä aiheet kattavat tänään merkittävän osan yhteiskuntakehityksen ongelmakenttää, jotka tulee ottaa huomioon uudessa luokkataistelutaktiikassa.

Euroopan politiikasta ja EU on menettänyt itsenäisyytensä USA:lle.

Juha Kieksin esityksen aihe oli oudompi käsite Antroposeeni, jolla ymmärrämme maapallon kehityksen vaihtaa, jossa ihmisen toiminta muuttaa planeettaamme vaarallisella tavalla. Se merkitsee laadullista eroa aiempiin geologisiin kausiin. Tämä on syy-yhteydessä ilmastomuutokseen, pandemioihin, lajikatoon ym. Se on myös luokkatais-

telun kysymys. Kilpailutaloudessa pääomapiirit eivät voi huomioida sen kielteisiä vaikutuksia.

Markkinakapitalismi ei kykene tunnustamaan oman laajentumisensa rajoja. Kielteisistä vaikutuksista kärsii ensi vaiheessa kansa. Antroposeenin seurausten torjuminen on ihmiskunnan suurimpia kysymyksiä, joka voidaan ratkaista vain sosialistisen suunnitelmatalouden kautta.

KÄ/toim./HM

Suomen kummallinen perustuslaki

Esitys sopimukseksi Euroopan perustuslaiksi allekirjoitettiin 2004-10-29. Sitä eivät Ranska ja Alankomaat hyväksyneet 2005. Siinä pyrittiin tekemään Euroopasta liittovaltio. Lissabonin sopimus 2009-12-01 on suurin piirtein sama kuin sopimus perustuslaiksi.

Suomessa perustuslakia uudistettiin1995-2000 EU:n myötä. Suomen perustuslaki sisältää EU:n perusoikeudet. Euroopan neuvosto vahvisti 1961-10-18 (uudisti 1996) Euroopan sosiaalisen peruskirjan. Se sopimus suojaa kansalaisten taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia (TSS-oikeudet) ja on laajempi kuin Suomen perustuslain 2000 TSS-oikeudet. Suomen TSS-oikeuksista suuri osa on tavallisissa laeissa.

Suomessa perustuslain PeL 19 § mukaan perusoikeudet koskevat kaikkia maassa olevia ihmisiä kuten Euroopan sosiaalinen peruskirja edellyttää sosiaaliturvaoikeuksien koskevan myös muita kuin valtion omia kansalaisia. Suomessa oikeudet on ilmaistu perustuslaissa.

Yleensä valtiosäännöt jaetaan kahteen osaan: valtiojärjestyksen perusteet sekä kansalaisoikeudet ja poliittiset oikeudet (KP-oikeudet). Sosiaalisten oikeuksien siirto osaksi perustuslakia on uusi ja suomalainen valtiosääntöratkaisu. Suomessa TSS-oikeudet kirjattiin perusoikeuslueteloksi 1995 ja ovat perustuslaissa PeL 731/1999.

Suomessa perusoikeuksien turvaaminen on sisällytetty perustuslakiin PeL 22 §. Perustuslain tavoitteiden saavuttaminen on ongelmallista. Sosiaaliset oikeudet synnyttävät ongelmia niukkojen resurssien jakamisessa.

Suuri muutos tapahtui 1995 perusoikeusuudistuksessa. Perusoikeussuojaa saatettiin koskemaan kaikkia Suomen valtion oikeuspiiriin kuuluvia ihmisiä kansalaisuudesta riippumatta, myös ihmisiä, joilla ei ole min-kään maan kansalaisuutta. Vesimaapallon ihmiset ovat teoriassa Suomen PeL 19§:n sosiaalisten perusoikeuksien ja etuuksien piirissä.

PeL 7.1 § turvaa jokaiselle oikeuden elämään, joka ulottuu kaikkiin maailman ihmisiin. On esitetty, että hyvä seksi luettaisiin jokaisen perusoikeuksiin kuuluvaksi! PeL 19.1 § sanoo: ”Jokaisella, joka ei kykene hankkimaan ihmisarvoisen elämän edellyttämää turvaa, on oikeus välttämättömään toimeentuloon ja huolenpitoon”. Vastuu ihmisen välttämättömästä toimeentulosta on otettu yhteiskunnan vastuulle, mutta säännöksen sisältö jää tarkemmin määrittämättä.

Sangen lyhyen johdannon jälkeen voidaan pohtia esitetyn lainsäädännön merkitystä käytännössä. Mediassa esitetään silloin tällöin, että maahanmuuttaneet, muun muassa Ukrainan pakolaiset, saavat ”välttämättömän toimeentulon” elämässään verrattuna pienituloisiin kantasuomalaisiin. Viime lukemani tieto on Arhi Kuittisen kirjoittama: ”20 miljardia vuodessa nyt maahanmuuttaneisiin ja heidän lapsiinsa” (X 4.8.2025).

Jos maahanmuuttaneista pidetään täydellisesti huolta, on se seurausta johdannossa mainitusta lainsäädännöstä. Jos se pitää paikkansa, niin maahanmuuttaneet ja kantasuomalaiset ovat eriarvoisessa asemassa, eivät tasa-arvoisia. Toisin sanoen pienituloisia kantasuomalaisia tulisi tukea vastaavalla tavalla. Nyt päinvastoin leikataan heidän etuuksiaan.

Toinen kysymys on valtion harjoittama Ukrainan ja ukrainalaisten tukeminen. Ukrainan sisällissota ja sen seuraukset eivät kuulu Suomelle lainkaan. Suomen perusoikeudet koskevat kaikkia maassa olevia ihmisiä. Mielestäni Ukrainassa asuvien ukrainalaisten tukeminen on perustuslain vastaista.

Ukrainan sotilaallinen tukeminen on tehnyt Suomesta proxy-sodan osapuolen. Suomen johto on vienyt Suomen kestävämmään tilaan romuttamalla talouden, politiikan, kulttuurin ja sivistyksen. Ukrainan tuet on lopetettava. Valitettavasti Suomen johdon ja eliitin monet edustajat ovat seteliselkärankaisia.

Hannu Kautto
Espoo

Lähde: Heikki Suopohja, Yksilönvastuu ja hyvinvointivaltio – toteutuuko ”hyvä elämä” kansankodissa?, Mediator Legis, Veiters, Riga 2019

Miten siviilit tervehtivät Isäntämaan joukkoja?

Sanatarkasti Suomalaisia on holhottu antamalla ohjeita USA:n joukkojen kohtaamisessa. Iltalehdessä 11.8.2025 mm. puolustusvoimien strategiapäällikkö, kenraalimajuri Sami Nurmen suulla ohjeistetaan, että ”nyökkäys tai hymy riittää hyvin, jos joukkoja näkyy katukuvassa”.

Allekirjoittanut käyttää kuitenkin mm: ”Free Palestine” tervehdystä tai ”USA army go home!”. Ei noita jenkkien ”sotilaita” ruveta täällä hyysäämään. Jenkit rahoittavat ja tukevat kansanmurhaa Palestiinassa ja meillä tälle pitäisi hymyillä ja nyökkäillä.

Sotilaat edustavat sitä koneistoa, joka tekee ne sotarikokset. USA rahoittaa sitä toimintaa ja lähettää ne aseet, joilla Israel tappaa. Kyllä siinä on ongelma, jos Suomalaisia kehoitetaan hyväksymään tämä rikollinen toiminta, kun kyseisen maan sotilaat kulkevat Suomessa.

Jorma Talikka
Janakkala

Kai Kontturi in memoriam

Tuli surutieto. Keskuudestamme poistui 12.9.2025 Kai Kontturi. Lämmin osanotto omaisille, läheisille, ystäville.

Kai syntyi Vaasassa 19.12.1932. Hän oli ystävä 35 vuoden ajalta. Monet puhelin-keskustelut on käyty tärkeistä ajankohtaisasioista ja taloudesta. Ja monissa tilaisuuksissa on tavattu ja keskusteltu. Mieli on syvästi surullinen Kain poismenon johdosta.

Kain suuri idea oli kuvata Marxin taloustieteen pääteoksen Pääoman (Osat I, II ja III) käsitteet tilastollisesti Suomen kansantalouden tilinpidon tietojen avulla. Hän halusi osoittaa, että Marxin Pääoman käsitteet kuvaavat todellisuutta. Tässä tarkoituksessa hän rakensi tilastollisen seurannan. Hänellä on tästä julkaisuja ja paljon kirjoituksia työväenliikkeen lehtiin, aika ajoin Helsingin Sanomien mielipidesivulle. Hän on alan tutkijoiden tärkeä työn jatkaja. Vielä syyskuun alussa 2025 hän sanoi puhelimesa yhteiselle ystävällemme, että on tilastotyötä kesken ja toivottavasti joku jatkaisi.

Edelliseen liittyen Kai teki Suomea koskevia kansantalouden tuotannon ja tuottavuuden sekä työllisyyden ennakointilaskelmia ja käsitteli niitä oman laskentakehikkonsa kautta. Tähän liittyen hän esitti kritiikkiä virallisia väestöennusteita kohtaan. Työttömyyden hän käsitteli virallisia lukuja laajemmin ottaen huomioon osa-aikatyön, joka suuressa määrin johtuu siitä, ettei koko-aikatyötä ole.

Kai kävi poikien valmistavan

2-vuotisen ammattikoulun metallilinjän. Ensimmäinen työpaikka oli Rahkolan metalliteostehtaalla. Rahkolassa hän oli työkaluviilarina kesäkuusta 1948 elokuuhun 1955. Kai liittyi Palosaaren Demokraattisiin nuoriin 1949 ja pian myös piiritoimikuntaan ja piirijärjestön puheenjohtajaksi. Näihin aikoihin demokraattisessa nuorisoliitossa opiskeltiin ja tunnukseen myönnettiin opiskelunsa suorittaneille ”iskurimerkki”. Siinä oli tentittävä työväenliikkeen historiaa, marxilaista taloustiedettä ja filosofiaa. Sen Kai suoritti ja työ nuorisoliitossa vei mukanaan.

Sirola opiston peruskurssin Kai kävi 1955-56. Sirola-opiston jälkeen töistä ei ollut tietoaakaan. Hän sai kuitenkin järjestötehtäviä SKP:n Vaasan piirissä. Työ puoluepiirissä monipuolisen taloudenhoidon ohella merkitsi järjestöelämää laidasta laitaan. Puoluepiirillä oli monta rautaa tulessa. Oli tanssitoiminnan monopoli, kiosk, kodinkoneliike aina kirjanpitotoimistoon saakka. Puoluepiirin taloudenhoitajana hän oli vuoteen 1965. Siihen aikaan mahtui opiskelu Moskovassa puoluekoulussa.

Alkuvuonna 1965 oli vuorossa siirtyminen Helsinkiin tarkastajan vakanssille Konelaan. Muutaman ajan kuluttua edessä oli vastuu Konela konsernin tytäryhtiöistä. Tehtävä oli melkoinen, sillä ne tekivät yli puolet koko Konelan liikevaihdosta.

Konelasta Kai siirtyi Teboillile henkilöstöjohtajaksi 1974 ja siitä edelleen markkinointijohtajaksi. Vielä 80-luvulle tultaessa Teboil oli ihmisten silmissä toisen luokan öljy-yhtiö, jonka kyselytutkimuksen mukaan muisti vain ani harva. Yhtenä mielenkiintoisena työnään Kai pitää ideoimaansa suunnitelmaa yhtiön muistamisen ja huoltamomyynnin markkinaosuuden nostamiseksi.

Aluksi tehtiin totutusta poikkeava ”kreisi” huomiota herättävä mainoskampanja ja sen jatkoksi mit-tava mainos- ja yhteistyösopimus TUL:n, Suomen Urheiluliiton ja Hiih-toliiton kanssa. Kymmenen vuoden aikana suunnitelma tuotti osapuolille reippaasti yli kaikkien odotusten.

Eläkkeelle Kai jäi 1.2.1989. Työelämää kuitenkin jatkui muuta-man vuoden Ystävyysmatkojen hallituksen puheenjohtajana.

Eläkkeelle siirryttyään Kai ei

jättänyt ”todellista työtään”, työväenliikettä. Edelleenkin Kai toimi alustajana. Hän on kirjoittanut kolumneja ja muita juttuja Tiedon-antajaan, Työkansan Sanomiin ja Kansan Ääneen, joiden lukijat tun-tevat hänet ”kovana” kirjoittajana. Mutta hänen suurin työnsä liittyy kansantaloutta koskeviin tutkimuksiin, kirjoituksiin ja neljään julkaisuun.

Kaille talous ja sitä kuvaavat numerot ovat merkinneet paljon. Hän oli sitä mieltä, ”että talou-dessa numerot eivät valehtele, sillä jokaisella numerolla on tarinansa, vain tilastot valehtelevat”. Tämän voi ymmärtää siten, että numerot sisältävät tiedon, mutta tieto peit-tyy, jos ne kootaan tavalla, joka ei anna oikeaa kuvaa asioista.

Ukrainan sotimisen syistä Kailla on hyvin erilainen käsitys kuin se, mitä saamme paljon lukea. Taustana on pitkä elämäнкаari: so-ta-aikojen kokemus lapsuudessa ja varhaisnuoruudessa viisivuotiaas-ta 11-vuotiaaksi ja sotien jälkeiset vuosikymmenet ja näihin koke-muksiin yhdistyneenä tiedon vä-littyminen heiltä, jotka olivat ko-keenut vuoden 1918.

Viimeiset Kain Facebook-tekstit ovat 5.9.2025. 25.8.2025 hän kirjoitti otsikolla ”RIKAS UK-RAINA”: ”Tiedätkö, että Ukraina on älyttömän rikas. Sillä on mm. maailman suurin ja tuottoisin vil-jelty peltoala, sillä on oma öljy-tuotanto ja monta ydinvoimalaa. Kaiken lisäksi sillä on vahva lisä-arvoa tuottava tuotantorakenne. Kun USAn tuotannosta on lisäar-voa tuottamattomia palveluita 77 %, Ukrainalla niitä on vain 57 %. Il-meisesti EU:ssa ei ole yhtään yhtä vaurasta maata. Vertailu on hanka-la siksi, että NL:n jälkeen eri valti-oiden omaisuus arvioitiin rankas-ti alakanttiin.”

Kain lähestymistapa oli ana-lyyttinen, mikä on tärkeää. Hän myös pyrkii ilmaisemaan asioi-ta suoraan. Moni torjuu Kain kir-joitamaa. Kaikesta ei tarvitse olla samaa mieltä. Kannattaa kuiten-kin lukea ja perehtyä ja pyrkiä ym-märtämään ja käymään asiapitois-ta keskustelua ja tutkia asioita.

Lepää rauhassa Kai Pekka Tiainen
Kansan äänen järjestöt

Ympäristöystävällisestä Lieksasta väki vähenee

Lieksa valittiin vuonna 2016 Pohjois-Karjalan ympäristöystävällisimmäksi kunnaksi. Valinnan syy-nä oli hiilinieluja kuluttava (nyt seisova) bioöljylaitos ja kunnalta miljoonia vaatinut tuki. Elokus-sa toimintansa aloittanut biokaasulaitos on myös ympäristön kan-nalta kysymyksiä herättävä laitos maaperää köyhdyttävine bio-ai-neksien keräilyineen ja teknises-ti energiaa kuluttavine rakentei-neen? Väkiluku on tipahtanut al-le kymmenentuhannen (9979 L.L.28.8.). Samassa lehdessä oli myös tiedot Vehkalammen kaavan edistymisestä ja Vehkakan-kaan liikennesuunnitelman käyn-nistämisestä, joista ei saa ympä-ristöystävällisiä enää tekemällä-kään. Vehkalammen alue voisi ol-la lähimetsä asutuksen keskellä, eikä maankaatopaikka, jona sitä tarvitsee kaupunkiympäristön-johtaja Juha Jääskeläinen, ”meil-lä purettavaa riittää”. Vehkakan-kaalta arvokas kaupunkimetsä on jo hakattu.

Jääskeläinen on oikeassa, että purkamista riittää, jos kaupungin strate-

gia jatkaa samalla ”ympäristöys-tävällisyyden” tiellä, vanhan kaupunkirakenteen purkamisineen. Kun väki vain vähenee, olisi syytä kysyä, että ovatko päättäjien valin-nat ”ympäristöystävällisyydessään” oikeita, tarjoilevatko valmisteli-jat, virkahenkilöt liian yksinkertai-sia vaihtoehtoja vai vaihtoehtojen puutetta? Tämä on näkynyt mm. Kol-lin kaavoituksessa, Kaarisillan purkamisessa, Varasjoen sulkemisessa, Asemanseudun kaavoituksessa ja monessa muussa asiassa, yksimieli-sissä päätöksissä.

Metsien hoidossa kaupunki ei halua olla esimerkki ja neuvoja, että tulisi pyrkiä jatkuvan kasvatuksen, vesistöjäkin suojeleviin, peit-teellisiin metsiin. Matkailijat eivät tänne tule ”aukkoja katselemaan” tai uudistuvaa kaupunkiraken-netta parakkeineen ja maankaa-topaikkoja silmäilemään. Väestön vähenemisessä on myös kysymys

viihtymisestä, maisemasta, asuin-ympäristöstä, Pielisen ja Lieksan-joen rannoista. Haluammeko koh-data Karhun tai suden marja- tai sie-niretkillämme?

Ympäristöystävällisyys on ai-na ja kaikkialla säilyttävää, jos-sa medialla mielikuvien luojana on vahva rooli, päätösten oikeu-tusten alleviivaajina tai niiden ky-seenalaistajina. On helpompia toi-mia ensin mainittuna, alleviivaa-jana, nähdä asiat kuten päätösten tekijät, unohtaa ympäristöystäväl-lisyys ja väestön väheneminen, si-vuuttaa pitkäaikaiset vaikutukset ja päätösten laaja-alaisuus kuten esim. Palokki-kosken kysymyksessä. Kuitenkin me kaikki yritämme luo-da kestävää kehitystä ja kestävää yh-teiskuntaa ja ympäristöä tulevillekin sukupolville.

Hannu Ikonen
Lieksa

Sahelin alue – Afrikan herätys

Afrikan Sahel on Saharan ja sen eteläpuolen välissä oleva puolikuiva alue, jossa on niukasti puita ja kasvillisuutta, heinälajit ovat tavallisia kasveja. Kuivuus on ollut hyvin suuri haittatekijä viljelylle. Tchad-järvi on kuivunut huomattavasti viime vuosina. Aluetta ovat vaivanneet myös jatkuvat jihadistijoukot eivätkä YK:n turvallisuusjoukot (Minusma) ole pystyneet tarjoamaan suojaa väestölle. Kun ranskalaiset poistettiin maasta, oli vaivana jihadistit sekä Pariisiin lähettämät ja rahoittamat iskujoukot. Mutta muutos tuli.

Toivon herääminen

Vuonna 2022 tapahtui Burkina fasossa upseerien kaksi vallankumousta, jotka johtivat yllättäviin muutoksiin maassa. Presidentiksi valittiin kapteeni Ibrahim Traore, joka oli todellinen toimen mies nuoresta iästään huolimatta. Ranskalaiset poistettiin maasta välittömästi, Traore otti haltuunsa kultakaivokset kansallistamalla ne ja laittamalla ranskalaisen kaivosjohtajan istumaan hetkeksi vankilaan. Hän alkoi käyttää kultaa velan maksamiseen ja sitten kehittämään maata.

Ensimmäinen tavoite oli ruoan tuottaminen. Tavoitteena oli olla omataloudellinen. Siihen tarvittiin kuivan alueen muuttaminen

pelloiksi ja paljon väkeä. Kun Traore oli hyvänä puhujana selostanut kansalle tavoitteensa, ei ollut vaikeuksia saada ihmisiä toimimaan ruokansa eteen. Traore rakennutti kanavan viljelysmaiden yli ja loi kastelumahdollisuudet. Tänä päivänä vie Burkina faso ruokatarvikkeita ulkomaille oltuaan yksi köyhimmistä valtioista Afrikassa. Myös metsänviljely aloitettiin samalla, toivotaan että se vaihtaa ilmastoon ja eläimistöön.

Toinen tavoite oli luoda yhteinen Sahel Allianssi naapureiden kanssa. Nämä seurasivat Burkina fason kehitystä ja olivat yhtä lailla liikkuvien ryöstäjien rasittamia. Mali ja Niger sopivat Burkina fason kanssa aluksi yhteisen puolustusliiton, joka myöhemmin muuttui yhteiseksi liittotavaksi, AES. Heidän tunnuslauseensa on "Vihollisesi eivät ole minun vihollisiani." He ilmaisevat myös asian niin, että alueellinen turvallisuus on hoidettava alueellisesti. Puolustuksen iskujoukot, 5000 miestä, ovat jo saaneet toimia äärijihadistijou-

Afrikka ravistaa kolonialismin perintöä harteiltaan. Sahelin alueen kolme valtiota kehittävät yhteistyötä AES-liiton kautta.

koja vastaan. Ne olivat mukana, kun valtava huumekuljetus, 10 tonnia pysäytettiin.

AES

Liiton kolmella maalla on yhteinen suunta, vaikkakin hieman eroja on. Pää tavoite on, että ei etsitä suojaajia vaan yhteistyöhön haluavia maita. YK:n ja Ranskan joukot pitivät huolen siitä, että maat eivät juuri kehittyneet, tilanne oli lähes muuttumaton AES-maissa.

Burkina fason Traore on vedonnut vapaaehtoisuuteen ja tukeen muun muassa Kiinan ja Venäjän kanssa. Teitä on rakennettu ja infrastruktuuria parannettu ja asuntoja rakennettu. Hän pysäytti ulkomaalaiset radioasemat ja kehittää omaa ja ehkä AESille mediatoimintaa, jota kaivataan.

Malin johtaja Assimi Goita on myös nojannut Venäjän tukeen lopetettuaan kymmeniä vuosia olleen yhteistyön YK:n kanssa. Ni-

gerin **Tchiani** lopetti sopimukset USA:n ja Ranskan varuskuntien kanssa. Hän on tehnyt viiden vuoden sopimuksen venäläisten ohjaajien kanssa. Hän laskee, että maa on tolpiin viiden vuoden päästä. Sen saa aika näyttää.

Mediatais-telu

Traore käyttää mielellään televisioesityksiä yhteyksissään muihin. Kansa saa silloin nähdä, mitä tapahtuu Burkinan kohdalla. Traore on suosittu ja kansa pitää hänen saavutuksistaan, jotka ovat olleet maalle hyväksi. Joku tietenkin voisi sanoa, että se on diktatuuria, mutta kuten me kaikki nykyään olemme epävarmoja, mikä on totta ja ei Al-maailmassa, niin Traore näkee sen välttämättömäksi tässä vaiheessa, itsepuolustusta.

Kyseessä ei ole ainoastaan Burkina fason uutistoiminta ja luotettavuus vaan koko Afrikan tiedotustoiminta. Lännessä Afrikka on lähes mediapimennossa ja ranskalainen Canal+ pyrkii saamaan haltuunsa MultiChoicen, suurimman maksullisen kanavan Afrikassa. Herää tietysti kysymys, että kuka hallitsee Afrikan mediaa? Kuka päättää, mitä afrikkalaiset näkevät televisioissaan? Tässä on Sahelin kol-

Useat valtiojohtajat seurasivat Voitonpäivän juhlallisuuksia Punaisella torilla. Kuvassa vasemmalta oikealle: Brasilian presidentti Luiz Inacio Lula da Silva, Burkina Faso - Ibrahim Traore, Guinea-Bissau - Oumarrou Sisoku Embalo, Egypti - Abdel Fattah el-Sisi, Zimbabwe - Emmerson Mnangagwa ja Kongon tasavalta - Denis Sassou. Afrikka oli hyvin edustettuna.

mikolla tehtävää. Itsenäisyys vaatii myös tietoa ja yhteyksiä. Tällöin täytyy yhteinen alusta löytyä myös Afrikalle.

Afrikka on Sahelin kolmikon avulla ehkä luomassa oman rauhan ja kehityksen valtavista vaikeuksista huolimatta. Sahein kolmikko on sanoin ja teoin näyttänyt, kuinka se voisi olla mahdollista. Vastaiskuja on jo tullut, mutta niistä on selvitty toistaiseksi.

Afrikka rikkauksineen on ehkä lopullisesti jättämässä kolonialismin ikeen ja suuntaa omaan kehitykseen yhteistyössä tasavertaisina muiden kanssa. Samalla on herätetty Pan-Afrikan yhdistyminen, jota ajoivat mm. Thomas Sankara ja Muammar Gaddafi.

Esa Salomaa Kvissleby, Ruotsi

EU:n määräenemmistöpäätökset: Sujuvuutta ilman suvereniteettia

Jos tavalliselle kansalaiselle Brysselin kaduilla tai missä vain vaikkapa Suomessa annettaisiin tehtäväksi kertoa, miten päätöksentekoa EU:ssa toimii ja mitkä ovat sen kolme keskeisintä instituutiota, ani harva osaisi sen kertoa. Aihe on tylsä huoltoaseman kahvioon.

Tämä johtuu siitä, että näin on tarkeitakin, ei kansalaisten tyhmyydestä. Tämän kirjoituksen johtajatuksena ei ole selostaa EU:n institutionaalista kehitystä tai perussopimuksia, vaan avata Euroopan unionin neuvoston (jossa siis jäsenmaiden ministerit äänestävät) merkitystä toimijana, jossa jäsenmaiden ääni painaa suoraan sekä sitä, mitä tapahtuu, jos neuvostossa siirrytään entistä enemmän kohti määräenemmistöpäätöksentekoa (eli luovutaan kokonaan tai osittain yksimielisyydestä). EU:n neuvoston omien sivujen mukaan "Neuvoston päätösten on oltava yksimielisiä useissa jäsenvaltioiden arkaluonteisina pitämissä asioissa." Tällaisiin arkaluonteisiin asioihin kuuluvat mm. yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka, ottaminen EU:n jäseneksi, pakotteet tai vaikkapa verotus. Yksimielisyyksivaatimus koskee kokonaisuuteen nähden määrällisesti pientä, mutta sitäkin tärkeämpää joukkoa asioita. Sopimus Euroopan unionin toiminnasta (SEUT) säättää, milloin yksimielisyyttä vaaditaan.

Näin ollen komission esitys, joka on luonteeltaan yksimielisyyttä vaativa, ei etene, elleivät kaikki jäsenmaat äänestä sen puolesta neuvostossa. Tämä selvittää, mikä merkitys tällä on erityisesti pienille jäsenvaltioille, varsinkin kun suurin osa asioista ratkeaa määräenemmistöllä (55% jäsenmaista äänestää puolesta – käytännössä siis 15 jäsenmaata ja 27:sta

ehdotusta kannattavien jäsenmaiden väkiluku on vähintään 65% EU:n kokonaisväestöstä). Lissabonin sopimus toi 17 uutta aluetta määränemmistöpäätösten piiriin.

Lissabonin sopimus hyväksyttiin eduskunnassa 11.6.2008 äänin 151-27. Poissa oli 21 edustajaa. Poissa olivat mm. pääministeri **Matti Vanhanen**, sosiaali- ja terveysministeri **Liisa Hyssälä**, edustaja **Seppo Kääriäinen** sekä edustaja **Kimmo Kiljunen**. Myöskään maa- ja metsätalousministeri **Sirkka-Liisa Anttila** ei päässyt paikalle.

Vasemmistoliiton edustaja Annika Lapintie jätti 30.5.2008 ulkoasiainvaliokunnan mietintöön (UaVM 6/2008 vp) vastalauseen, jossa hylkäysesitystä perusteltiin mm. seuraavasti: "Lissabonin sopimus merkitsee unionin toimivallan laajenemista ulkoasioissa sekä oikeus- ja sisäasioissa. Perustuslakisopimus lisää määräenemmistön käyttöä neuvostossa ja kasvattaa Euroopan parlamentin valtaa yhteispäätösmenettelyä laajentamalla." Lapintie ei saanut vastalauseelleen tukea.

Suomi haluaa määräenemmistöstä, ei vaikutusvaltansa maksimointia.

Kuten edellä on kuvattu, Suomen poliittinen eliitti on pitkään ja laajasti kannattanut ratkaisuja, joissa yksimielisyyksivaatimus menettää merkitystään tai jopa poistuu. Yksimielisyyksivaatimus suojaa kansallisvaltiota elintärkeissä asioissa ja varmistaa,

Tämä protesti järjestettiin itsenäisyyspäivänä 6.12.2006. 5.12.2006 eduskunta hyväksyi Ranskan ja Hollannin kansanäänestyksissä hylkäämän EU:n perustuslain äänin 125/39. Erikoista oli, että tätä asiakirjaa ei vielä oltu kirjoitettukaan (KÄ 6.6.2006). Protestin kärjessä jo edesmennyt Antti Pesonen (KÄ/toim.)

että merkittävässä asiassa kaikki jäsenvaltiot seisovat päätöksen takana. Tämä on erikoista, sillä luulisi juurikin Suomen kaltaisen pienen valtion haluavan maksimoida roolinsa vaikuttaa. Eikö kokoaan suurempi vaikuttaja (jollaiseksi Suomea on usein kuvattu) tai sellaiseen pyrkivä toimisi näin?

Suomessa yksikään hallitus tai vallanpitäjä ei ole torjunut määräenemmistöpäätösten lisäämistä. Esimerkiksi europarlamentaarikko ja entinen ministeri **Henna Virkkunen** (kok.) on käynyt vuosia näyttävää kampanjaa (esim. HS 16.1.2024 ja HS 31.1.2020) "päättöksenteon tehostamisen" puolesta. Virkkusen mukaan "Toimiva EU-päättöksenteko luo turvaa etenkin pienemmille jäsenmaille, joilla ei yksin ole valmiuksia vastata kansainvälisen politiikan myllerryksiin". Virkkunen toteaa kuitenkin 31.1.2020 kirjoituksessaan, että "Vaikein asia Suomelle olisi määräenemmistö-

päättöksenteko unionin sanktiopolitiikassa. EU voisi silloin periaatteessa asettaa Venäjän-pakotteita Suomesta riippumatta". Virkkunen tulee siis myöntäneeksi, että nimenomaan pakotepolitiikka on Suomelle ongelmallista. Samalla herää kysymys, mistä voidaan tietää, etteikö joskus muissakin asioissa tulevaisuudessa olisi Suomen etu, että äänemme painaa? Entäpä, jos Virkkusen mainitsema "kansainvälisen politiikan myllerryks" olisi laadultaan sellainen, että Suomen kannattaa jokin päätös estää?

Tähän ei löydy vastausta määräenemmistöpäätöksiä ajavilta.

Tasavallan presidentti **Sauli Niinistö** lausui suurlähettiläskokouksen puheessaan 20.8.2019, että "Sanottakoon nyt selvästi: kannatan voimakkaasti EU:n yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan vahvistamista, silläkin uhalla, että se vähentäisi tasavallan

Olli Kotro, 28.8.-25 Naapuriseuran sanomat

presidentin valtaoikeuksia. Yhteisen eurooppalaisen äänen, yhteisten eurooppalaisten tekojen eteen meidän on syytä ponnistella niin puheenjohtajana kuin rivijäsenenä." Kun huomioidaan, että pääministeri **Paavo Lipponen** vaati pääministerin haastattelutunnilla 16.12.2001 määräenemmistöpäätösten lisäämistä, koska "Euroopan unionissa olisi tehtävä entistä enemmän määräenemmistöpäätöksiä, jotta unionia voidaan kehittää, varsinkin kun tulossa on uusia jäsenmaita", voidaan sanoa, että kyse on pitkstä linjasta.

Voimassa oleva hallitusohjelma (2023) kannattaa myös määräenemmistöpäätösten lisäämistä: "Hallitus pyrkii vahvistamaan EU:n päätöksentekokykyä. Määräenemmistöpäätösten lisääminen on mahdollista vain rajatuilla ulko- ja turvallisuuspolitiikan aloilla, kuten pakotepolitiikassa."

Vastaamatta edelleen jää, miksi Suomi haluaa tällaista hallitukselta riippumatta ja miten se palvelee maamme etua. Vahvasti sosiaalisessa mediassa mutta vähemmän osaamisellaan profiloitunut perussuomalainen europarlamentaarikko **Sebastian Tynkkynen** antoi tähän kysymykseen ehkä rehellisimmän vastauksen. Määräenemmistöpäätöksiä on usein puolusteltu nimenomaan sillä, että Unkari jarruttaa tärkeitä päätöksiä.

Ylen haastattelussa 8.7.2025 Tynkkynen totesi (Unkariin liit-

Jatkuu sivulla 10

Naapuriseura vietti kesäjuhlia

Ajat ovat ankeat, kun Naapuriseuran perustaja Mauno Saari aloittaa kesäjuhlat turvautumalla Raamattuun. Hän siteerasi apostoli Paavalia ja rakkauden sanomaa. Tammisaareen oli kokoontunut hiukan yli sata seuralaista juhlimaan vielä kesän viimeisiä lämpimiä säitä hyvän ruuan merkeissä.

Venäjän suurlähettiläs **Pavel Kuznetsov** yritti omassa puheenvuorossaan luoda optimismia tulevaan toteamalla, että maailma muuttui oleellisesti **Donald Trumpin** tultua valituksi uudelleen Amerikan presidentiksi. Molemmat maat niin Venäjä kuin Amerikka haluavat kääntää uuden lehden suhteissaan, vaikka se ei helppoa ole. "Parasta on, että Trump haluaa ratkaista Ukrainan ongelmia", hän sanoi.

Kuznetsov muistutti, että länsi on kaapannut Ukrainan käyttäkkeen sen aluetta sotilaallisesti hyväksi Venäjää vastaan. "Länsi haluaa hävittää kaiken venäläisen Ukrainassa: kielen, uskonnon, kulttuurin, historian ja patsaat", hän luetteli. Kuznetsov piti positiivisena, että Trump myöntää NATO:n laajentumisen olleen virhe. EU:n johtajat taas ovat keskittyneet tulitauko vaatimuksiin sodan jatkamiseen.

"Washingtonin kokouksen läntiset johtajat vaihtoivat tulitauon kollektiivisiin turvatakuihin, minkä turvin he pyrkivät lisäämään sotilaallista apua", hän jatkoi. Venäjä haluaa edelleen Kuznetsovin mukaan turvallisuustakuut kaikille osapuolille. Hän muistutti, että Venäjä edellyttää

Ukrainan turvallisuuden takaajaksi YK:n turvallisuusneuvoston maat Kiinan, USA:n, Ranskan, ja Englannin. "Amerikka ymmärtää, että kollektiivisesta turvallisuudesta sopiminen ilman Venäjää on utopias", hän sanoi.

"Halukkaiden koalitie ei ole koskaan halunnut rauhaa vaan se on pyrkinyt vaikuttamaan Trumpiin sodan jatkamiseksi", Kuznetsov sanoi. Hänen mielestään länsi on ymmärtänyt, ettei Venäjän strateginen tappio taistelulentäällä ole mahdollinen. Jatkossa Venäjä edellyttää rehellistä vuoropuhelua. Ukrainaa ei voi olla olemassa Venäjä-vastaisena maana. Kuznetsov muistutti, että lännessä on tahoja, jotka haluavat sotaa Venäjää vastaan 2030 tai jopa 2027. "Sotahysteria leviää ja hyvinvointi uhrataan sotateollisuudelle. Eurooppa muuttuu kansojen välisten jännitteiden pesäksi", hän totesi.

Jaakko Laaksolta muistelm

Kustantaja **Jauri Varvikko** kävi puheessaan läpi omat kokemuksensa Venäjä-suhteissa. Hän tunnusti tulevaisuuden maailmasta, jossa kuviteltiin, että Suomen tulevaisuus riip-

Kuva: Leena Hietanen

Jaakko Laakso katsoo, että meillä on presidentti, joka on vaarallinen. "Hän varmistaa sodan jatkumista Venäjän ja Ukrainan välillä",

puu Venäjästä. Hän on ollut aktiivinen Venäjällä kävijä, opiskellut Moskovassa ja tehnyt bisnestä Venäjällä. Nyt suomalaiset ovat kadonneet kaikkialta Venäjältä.

"Kulttuurisuhteet ovat jäässä. Satamat seisovat autioina, moottoritiet ovat tyhjiä ja junat eivät kulje. Suomelle jäävät vain läntiset lähimarkkinat", hän luetteli. Varvikon mielestä Suomi kadottaa investointeja, sillä Suomen houkuttelevuus kärsii. "Venäjä menetetään hyvin pitkäksi aikaa", hän ennusti.

Vasemmistovaikuttaja Jaakko Laakso puolestaan kertoi saa-

Kuva: Leena Hietanen

neensa muistelmansa valmiiksi. Hänen kirjansa "Punainen takapiru" julkaistaan 15.10. ja sen kustantaa Docendo. Laaksolla on hyvät suhteet Turkin ulkoministeriöön. Hän sanoo olleensa ensimmäisiä suomalaisia, jolle Turkin ulkoministeri **Mevlut Çavuşoğlu** kertoi, ettei Turkki tule toistaiseksi hyväksymään Suomen ja Ruotsin Nato-jäsenhakemuksia".

Laakso puhui myös Ukrainan ja Venäjän keväällä 2022 saavuttamasta yhteisymmärryksestä Istanbulin huippukokouksessa, jossa maiden valtuuskunnat kävivät Turkin johdolla neuvotteluja rauhansopimuksesta. Britannian pääministeri Boris Johnson matkusti Kiovaan ja piti huolta siitä, ettei Ukraina allekirjoita rauhansopimusta Venäjän kanssa.

Laakson mielestä Suomella on nyt presidentti, joka on vaarallinen. "Hän varmistaa sodan jatkumista Venäjän ja Ukrainan välillä", hän sanoi.

Päin seinää mennään

Yleisön joukossa keskusteltiin ja verkostoiduttiin vilkkaasti. Väkeä oli tullut Kuopion korkeudelta. Jujun (**Julius Kiven**) striimaajakaveri **Jouni Koistinen** Sonkajärveltä toivoi, että Rajat auki -liike leviäisi myös pohjoisen raja-asemille. Sotkamos-

sa halutaan raja auki Venäjälle.

Vasemmistoliiton pitkäaikainen vaikuttaja Kai Backman kertoi joutuneensa eroamaan vuonna 2022 puolueesta, koska se ei enää vastannut hänen käsitystään vasemmistosta. "Suomessa ei ole enää vasemmistoa", hän suree. Backman kertoo seuraavansa mielenkiinnolla liikehdintää vasemmiston raunioilla, josko Suomessa tapahtuisi Englannin **Jeremy Corbynin** kaltaista uutta liikehdintää vasemmalla. "Se olisi tervetullutta. Olen kiinnostunut edelleen politiikasta, sillä jotakin olisi tehtävä. Sotaa kohti mennään, ellei jotakin radikaalia tapahdu", hän sanoi.

Backman ei pidä mahdollto-mana, että seuraaviin eduskuntavaaleihin vuonna 2027 kehiteltäisiin jonkinlaista kansanliikettä valitsijayhdistysten avulla. Mielenpiteet kesäjuhlissa olivat aiheen tiimoilta vielä hyvin ristiriitaiset. Jotkut halusivat ryhmittä Vapauden Liiton taakse, toiset toivoivat itsenäisyyden korostamista, jotkut sodanvastaista kansanrintamaa ja jotkut optimistisesti jopa uutta puoluetta. Taas kerran juhlat loppuivat aivan liian lyhyeen.

Leena Hietanen, toimittaja Naapuriseuran sanomat 24.8. 25 Kansanaani.org 24.8.2025

Suurlähettiläs Pavel Kuznetsov totesi, että jatkossa Venäjä edellyttää rehellistä vuoropuhelua. Ukrainaa ei voi olla olemassa Venäjä-vastaisena maana.

Kuva: Leena Hietanen

Kustantaja ja aktiivinen Venäjällä kävijä, Jauri Varvikko totesi, että tänään Suomi menettää Venäjällä investointeja. Venäjä menetetään pitkäksi aikaa.

EU:n määränemmistöpäätökset: Sujuvuutta ilman suvereniteettia

Jatkoa sivulta 9

tyen), että "Unkari ei enää noudata yhteistä linjaa suhteessa Venäjään". Suomen media on usein nostanut esiin, että Unkarin ongelmat liittyvät oikeuslaitokseen, korruptioon ja oikeusvaltioon. Tällä on perusteltu sitä, miksi Unkaria pitäisi eri tavoin rangaista (viemällä äänioikeus, jäädyttämällä varoja jne.). Etelä-Italian korruptio ja eteläisessä Euroopassa tapahtuva jatkuva EU-varojen väärinkäyttö ei kuitenkaan saa suomalaisia poliitikkoja vaatimaan näiden valtioiden rankaisemista. Onko niin, että tosiallinen syy on "EU:n yhteinen linja", eli vallan keskittäminen tuntemattomille tahoille ulkomaille, pois Suomesta? Onko niin, että Unkari halutaan "kuriin" siksi, että se harjoittaa itsenäistä ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa?

Miksi yksimielisyydestä halutaan eroon?

Kuten edellä on kuvattu, Suomen linja on ollut epäloogisen selkeä. Milloin Unkarin "rankaiseminen", milloin "päätöksenteon tehostaminen" ja milloin EU:n laajeneminen ovat kelvanneet perusteeksi. Tavoite on siis pysynyt samana, perusteet ovat vaihtuneet sen mukaan, mikä parhaalta kuulostaa.

Kuva: Heikki Männikkö

Kuva protestista kesällä 2008. EU:n perustuslakia v. 2006 ei saatu ajettua läpi. EU muutti näennäisesti vuoden 2006 hylättyä perustuslakiluonnosta ja määräsi, että enää ei järjestetä kansanäänestyksiä. Irlanti teki poikkeuksen 12.6.2008, jossa se hylättiin luvuin 54%/46 %. Mielenosoituksellisesti päivää ennen Irlannin äänestystä Suomen eduskunta ratifioi Lissabonin sopimuksen äänin 151-27. (KÄ/toim.)

Vaikuttaakin siltä, että todellisia perusteita ei ole kerrottu, sillä tuolloin olisi pakko puhua totta. Yksimielisyyspäätöksistä luopuminen avasi portin hallitsemattomalle kehitykselle, sillä tuolloin täysin elintärkeiden kansallisten etujen huomiointi ei olisi enää mahdollista ja uudessa kansainvälisessä tilanteessa erityisesti pienet valtiot eivät voisi turvata intressejään. Erityisen paradoksaalista on, että itseään "isänmaallisena" pitävät tahot ovat Suomessa äänekkäimmin vaatimassa Suomen vaikutusvallan vähentämistä.

Suomen poliittinen eliitti tulee kuitenkin paljastaneensa, minkä takana se seisoo: kansallisen liikkumavaran ja päätöksenteon vähentämisen. Kuten Sebastian Tynkynen asiaa kuvasi, "EU:n yhteisen linjan".

Se, mitä "EU:n yhteinen linja" merkitsee, ei suomalaisille kerrota. Isoin puute kuitenkin on, että kertomatta jää, millaisissa kammareissa ja looseissa sekä kenen toimesta tuo "linja" todellisuudessa syntyy. Moni suomalainen järkyttyisi, jos tietäisi.

Olli Kotro Naapuriseuran Sanomat 28.8.-25

Miksi paha Venäjä?

Suomen ja muiden länsimaiden vallitsevassa Venäjä-puheessa on jotain kummallista. Se oli omituista ennen Ukrainan erikoisoperaatiota, mutta on sen jälkeen muuttunut aivan uskomattomaksi.

Toimittajat, poliitikot ja mediapersoonallisuudet, jotka eivät suin surminkaan esittäisi anarkisteille, anti-kapitalisteille ym. tyypillistä valtio- ja talousjärjestelmäkritiikkiä muissa yhteyksissä, pitävät aivan luonnollisena esittää sitä Venäjän kohdalla. Mediavaikuttajat, jotka jättävät julkaisematta uutisia, jos epäilevät niiden loukkaavan esimerkiksi USA:n istuvaa presidenttiä, parjaavat Venäjän johtajaa aivan estoitta. Ketään reaalisosialistisen maan päämiestä ei ainakaan Stalinin jälkeen ole esitetty niin huonossa valossa kuin Putinia, joka sentään on Suomen naapurivaltion presidentti. Sanoihan esimerkiksi puolustusministeri, että Venäjä ei halua rauhaa. Mistä hän noin päätteli?

Kun maailmassamme niin yleinen pahuus vieritetään useimmiten vain Venäjän harteille, maa näyttää kaikkien ongelmien äidiltä. Sota alkaakin tuntua oikeutetulta tätä vihollista vastaan. Jotkut näyttävät kuvittelevan, että suurin osa maailman pahuudesta saadaan näin kitkettyä pois.

Mistä tämä mielipuolinen ajattelu on oikein peräisin, ja mikä sitä ylläpitää? Oman pesän kiillotaminen heijastamalla pahuus ulko-

puolelle on historiasta ja arkipäivän kokemuksista tuttu ilmiö. Taustalla on myös se, että Länsi-Euroopassa on pitkät perinteet projisoida pahuus itään ja erityisesti Venäjälle.

Venäjä-puheen omituisuudessa lienee kuitenkin kyse länsimaisen yhteiskunnallisen insinööriraidon riemuvoitosta. Ensimmäisen maailmansodan loppuvaiheessa sodanvastaiset yhdysvaltalaiset onnistuttiin uusilla propagandatekniikoilla lyhyessä ajassa käännettämään sodan puolelle. Rauhan palatua propagandamenetelmiä hiottiin entistä täydellisemmäksi.

USA:n ja Länsi-Euroopan sotalasteollinen kompleksi tarvitsee vihollisen ja uhkakuvan. Jollei näitä ole, ne on synnyttävä propagandan avulla. Neuvostoliiton hajottua muslimiterroristit kelpasivat joksikin aikaa viholliseksi, mutta yhä uusien tankkien, hävittäjien, lentotukialusten, sukellusveneidä ja muiden aseiden oikeuttaminen siellä täällä tehtävillä terrorihyökkäyksillä alkoi olla yhä vaikeampaa.

Venäjästä sen sijaan oli paljon helpompi leipoa hirveä vihollinen, joka oikeuttaa Nato-maiden varustautumisen – esimerkiksi USA:n noin 600 miljardin dollarin sotilaallisilla menoilla (jo 2015) ylläpidetyt 800 ulkomaista sotilastukikohtaa, 11 lentotukialusta sekä muut tappokoneet.

Viljo Lehmusketo Raah

Historiallisen materialismin perusteista (14/13-14)

Kansan äänen numerosta 5/19 lähtien olemme julkaisseet artikkelisarjaa, josta muodostuu pohja historiallisen materialismin opiskelun aineistoksi. Kirjoitukset perustuvat Kommunistien liiton, ja DSL:n opintotapahtumien valmisteltuihin luentoihin.

Marxilaista maailmankatsomusta ei ole yli 40 vuoteen päivitetty vastaamaan tieteen ja yhteiskuntakehityksen uusiin saavutuksiin. Tarvitsemme dialektisen ja historiallisen materialismin opintoaineiston, jossa huomioidaan tieteellisen maailmankatsomuksen merkitys työkansalle, kun kehitämme vaihtoehtoa nykyiselle imperialistiselle uusliberalismille.

Olemme nyt päässeet vaiheeseen, jossa aineisto historiallisen materialismin esitystä varten on kerätty ja suorittamme aineiston tarkastusta. Oheisessa kirjoituksessa esitetään korjattuna ja täydennettynä luvun 14 kaksi viimeistä osaa (14.13 ja 14.14), jossa käsittelemme työväenluokan kapitalisminvastaisen luokkataistelun strategiaa ja taktiikkaa.

14.13 Työväen- ja demokraattisen liikkeen 2000-luvun kapitalismin vastaisen luokkataistelutaktiikan lähtökohdista

Uusi vaihe – uusi maailma

Marxilaisen työväenliikkeen yhteiskuntakokemus ja –tutkimus osoittaa oikeaksi teesin, että eri aikoina luomamme luokkataistelutaktiikka, vaikka ei johtanutkaan lopulliseen strategisen päämäärän läpimurtoon, oli välttämätön. Arviot, jotka tehtiin strategisen päämäärämme saavuttamiseksi, olivat välttämättömiä toimintamien rakentamisessa ja veivät portaittain tavoitteitamme eteenpäin. Kehitystä on hyvin vaikea ennustaa pidemmälle tulevaisuuteen. Yhteiskuntakehityksessä tapahtuvia hyppäyksellisiä vaiheita on vaikea, lähes mahdotonta, ennustaa. Niihin on kyettävä sopeutumaan ja ne on kyettävä arvioimaan tieteellisesti oikein, koska nämä hyppäykselliset vaiheet muodostavat perustan uudelle yhteiskuntakehitykselle. Ne ovat lainomainen osa yhteiskuntakehitystä.

Esimerkiksi rauhanomaisen rinnakkainelolon ja monopolien vastaisen rintaman rakentamisen taktiikka olivat välttämättömiä ja harjittuja sodan jälkeisissä oloissa. Ajatus, että valtio toisensa jälkeen siirtyy sosialismiin, ei kuitenkaan kantanut loppuun saakka. Monistakin syistä, joita ei kyetty ennustamaan (katso kohta 9/8), Neuvostoliitto ja sosialistinen maailmanjärjestelmä kokivat takaiskun. Sitä edeltävä sosialismin kehitys loi kuitenkin sosialistiselle maailmanjärjestelmälle sellaisen voiman ja potentiaalin, että 1990-luvun jälkeinen imperialismiin voimistuminen ei antanut uusliberalistiselle pääomalle mahdollisuutta ottaa haltuunsa maailman ja Venäjän poliittista ohjausta ja Venäjän luonnonvaroja.

Venäjä alkoi panostamaan riippumattomuuteen

Hyvin nopeasti, Gorbatšovin, Jeltsinin ja Gaidarin vehkeilyn jälkeen Venäjällä tehtiin johtopäätös, että uusliberalististen markkinoiden vapautuminen johtaa Venäjän osalta itsemääräämisoikeuden menetykseen ja lopullisesti globaalin kapitalismin palautumiseen. Tunnistettiin, että siinä yhteiskunnallisessa tilanteessa Venäjän itsenäinen talous ei kestä läntisten uusliberalististen markkinoiden painetta.

Venäjä teki päätöksen pyörtää Gorbatšovin, Jeltsinin ja Gaidarin politiikka heti 2000-luvun alkuvuosina, kun Putin nimettiin väliaikaiseksi presidentiksi. Alettiin uudelleen korostamaan valtion asemaa sekä heikentämään aluejohtajien valtaa ja itsenäisyyttä. Otettiin käyttöön periaate, jonka mukaisesti oligarkkien tuli toimia yhteistyössä

valtion kanssa. Samalla alettiin vahvistamaan valtionyhtiöiden asemaa. Varmistettiin, että valtion talouden ja toiminnan kannalta merkittävät alat, kuten energia, luonnonvarat ja media pysyvät yhteiskunnan kontrollissa. Tämän suunnanmuutoksen voidaan katsoa johtuneen maan sosialistisen vaiheen jättämästä jäljestä poliittiseen tietoisuuteen.

Vuosituhaten alkuvuosina (2007–2008) läntiset imperialistivallat, jotka olivat rakentaneet tulevaisuuden laskelmansa sille perustalle, että Venäjä sallii uusliberalistiset maailmanmarkkinat, joutuivat pettymään ja olivat pakotettuja muuttamaan taktiikkaansa. Uuden taktiikkansa mukaisesti ne suuntautuivat Venäjän poliittiseen muutokseen värvälankumousten ja sotilaallisen painostuksen voimalla. He järjestivät Ukrainaan ns. Naton eskalaatiosodan (proxy sodan), jonka tavoitteeksi asetettiin Venäjän voittaminen ja pakottaminen poliittiseen muutokseen. Tätä tavoitetta heijastaa se, että tänään (2025) jopa Suomen valtiojohtoon piirissä toistetaan fraasia, että Venäjä pakotetaan rauhaan.

Brics-yhteistyö

Maailman muutosta heijastaa BRICS-yhteisön muutoutuminen 1900-luvun loppuvuosista lähtien. Se syntyi Venäjän, Intian ja Kiinan strategisen kumppanuuden tuloksena, kun nämä halusivat kehittää USA:n dominoiman yksinapaisen maailman rinnalle monijohtoista maailmaa. BRICS-maat haluavat kyseenalaistaa USA:n johtaman ja sen liittolaisten maailmanjärjestyksen ja ylivalan maailmassa. Ne eivät halua alistua enää ylikansallisten yhtiöiden raaka-aineiden ja halvan työvoiman toimittajiksi ja markkina-alueiksi. Ne halusivat korvata dollarin omalla reservivaluutallaan. BRICS-mailla on laajaa keskinäistä tasa-arvoon perustuvaa taloudellista yhteistointia. Tänä (2025) 11 jäsenvaltiosta ja 9 kumppanista koostuva BRICS-alue käsittää 1/4 maapallon maa-pinta-alasta, 40 % maailman väestöstä ja 1/3 maailman BKT:stä. BRICS perustuu sosialismin ajan kehitykseen ja arvoihin.

BRICS-yhteisön tavoitteita ovat kaupan, investointien ja rahoitusjärjestelmien kehittäminen osallistujamaiden kesken. Halutaan tukea monenvälistä kauppaa sekä vastustaa protektionismia. Suuntaudutaan teknologian, digitalisaation ja elämänlaadun kehittämiseen. Yhteistyössä pyritään torjumaan ilmastomuutosta sekä vahvistamaan infrastruktuuria ja ruokaturvaa. Uusliberalistinen länsi on huolissaan yhteisön tavoitteesta kehittää yhteinen maksujärjestelmä, joka syrjäyttäisi dollarin aseman. BRICS jäsenmaat korostavat edelleen YK:n roolia globaalissa kehityksessä ja turval-

lisuudessa sekä avoimuutta tiedon jakamisessa ja päätöksenteossa. BRICS painottaa moninapaisen talousjärjestelmän ja vastavuoroisen hyödyn periaatetta kaikessa yhteistyössä. BRICS-yhteisö muodostuu aiemmista vahvoista sosialismin- ja sitoutumattomien yhteisöjen valtioista ja globaalin etelän valtioista.

Uusliberalismin aika

Neuvostoliiton ja reaalisen sosialismin hajaannus heikensi länsimaista työväenliikettä. Siksi talous- ja yhteiskuntapolitiikassa kyetään toteuttamaan laajasti (myös Suomessa ja EU:ssa) uusliberalistista politiikkaa, joka merkitsee markkinavoimien määräysvaltaa. Kaikkinaiset julkiset toiminnot pyritään siirtämään yksityisille suuryrityksille. Tästä esimerkkinä julkiset terveys- ja sosiaalitoiminnot, rautatiekuljetukset, vesilaitokset, kunnalliset energialaitokset, sähkön siirto ja tuotanto. Alennetaan yritysten ja suurituloisten verotusta, raivataan tietä markkinavoimien kasvavalle vallalle ja luovutaan niiden kontrollista ja säätelystä. Nämä ovat uusliberalismin yleisiä piirteitä, joita tänään toteutetaan mm. EU:n sekä USA:n alueilla ja vaikutuspiirissä. Muotonsa uusliberalismi sai Reaganin ja Thatcherin aikana.

EU on synonyymi uusliberalismille

Kansan äänen järjestöjen piirissä kehitettiin jo varhain teesi: EU on uusliberalismin toinen nimi t. sen synonyymi. EU:n yhteiskunta- ja talouspolitiikka on luonteeltaan uusliberalismia. Suomen liittyessä EU:iin 1.1.1995 joutuivat mm. Vasemmistoliitto (VL) ja Sosialidemokraatit (SDP) tekemään arvion suhtautumisestaan uuteen tilanteeseen. Mikäli ne olisivat 20 vuotta sitten päätyneet ratkaisuun, jossa olisivat sitoutuneet puolustamaan kaikissa oloissa työväestön asiaa, ne olisivat nopeasti joutuneet ”napit vastakkain” EU-lainsäädännön ja EU-viranomaisen kanssa. Ne tulivat siihen tulokseen, että syntyneessä tilanteessa ne eivät pärjää EU-käytäntöä vastaan. Säilyttääkseen hankkimansa yhteiskunnallisen aseman he päättivät mukautua EU-tilanteeseen ja sitoutua toimimaan EU-raamien puitteissa. Ne esittävät hallitus- ja eduskuntapolitiikassa teatteria, jossa ovat puolustavinaan työväestön etuja, mutta sopeutuvat uusliberalistiseen päätöksentekoon. Hyvä esimerkki tästä oli, kun vappuna 2024 SAK lopetti työ- ja lakkotaistelut, joilla pyrittiin torjumaan kapitalistipiiriin suunnitellut työelämän heikentämiseksi.

Uusliberalismi ja fasismi

Tänään (2025) monet mieltävät fasismia hitleriläisten ym. esimerkkien, käyttäytymisnormien ja tunusten mukaan. Taistelu katunatseja vastaan kerää merkipäivinä joukkoja kaduille. Fasismi on kuitenkin katunatsi-ilmiötä suurempi asia. Se on kapitalismin- ja sen talous- ja yhteiskuntapolitiikan äärimuoto. Markkinataloudessa tavatuotannon arvolaki johtaa kapitalistiryhmien kamppailuun taloudellisten resurssien hallinnasta. Juuri tämä johti 2000-luvun alkuvuosina läntisten markkinavoimien pyrkimykseen kaapata haltuunsa Venäjän talouden voimavarat. Tämä muistuttaa Hitler-Saksan pyrkimystä uuteen maailmanjakoon. Läntiset kapitalistit ottivat avukseen Ukrai-

nan hitleriläiset banderalaiset, joille Maidanin sotilasvallankaappauksessa v. 2014 siirrettiin poliittinen valta. Tämän politiikan tukeminen on siirtänyt läntiseen politiikkaan selkeitä fasisistisia elementtejä. Uusliberalismin politiikka, kuten myös Naton eskalaatiosota Ukrainassa sekä Euroopan halukkaiden ryhmän toimet lähestyvät fasismia. Lopullinen voitto fasismistä on voitto uusliberalistisesta kapitalismista.

14.14 Meidän aikamme kapitalisminvastaisen luokkataistelun solmukohtia

Kuluneet 30 vuotta ovat merkinneet hyppyä yhteiskuntakehityksessä ja ovat synnyttäneet maailmaan uuden tilanteen ja uuden järjestyksen. Työväenluokan tehtävä kuuluu: Mitä rakentaa työväenluokan ja demokraattisten voimien kapitalismin vastainen luokkataistelutaktiikka nyt, kun sosialistinen käytäntö katosi ja suuressa osassa maailmaa toteutetaan monopolien etujen mukaista uusliberalistista yhteiskuntapolitiikkaa, joka ei kykene vastamaan ihmiskunnan ongelmiin?

Monopolien-, sodan- ja fasisminvastainen kansanrintama on ajankohtainen edelleen

Vuonna 1935 työväen- ja kommunistinen liike kehitti rintamaa imperialistista sotaa ja fasismia vastaan. Sitten kylmän sodan kaudella kamppailtiin liennytyksen ja rauhanomaisen rinnakkainelolon puolesta sekä kehitettiin monopolien vastaisen kansanrintaman taktiikkaa.

Nykypäivän tilanne sisältää uudessa muodossaan lähihistorian kielteiset elementit ja järjestyksen. Imperialistinen länsi (EU, USA, Nato) hakee eskaloimansa sodan avulla Euroopan ja USA:n monopolille voimavaroja Venäjän alueelta. Toimenpiteensä se oikeuttaa fasisistista ajattelua lähestyvän uusliberalistisen yhteiskuntapolitiikan kautta. Sen sijaan on puolustettava perusturvaa, torjuttava militarismia, vastustettava ilmastomuutosta. Nämä ongelmat ovat kärjistyneet vaaralliseen vaiheeseen. Tästä syystä joukkotöyöme suunta ja tavoite on edelleenkin rakentaa mahdollisimman laaja uusliberalismin, fasimin ja sodan vastainen kansanrintama, joka pitkällä aikavälillä ottaa tavoitteekseen luoda vaihtoehtoon nykyiselle markkinavoimien uusliberalismille. Nyt ei ole olemassa sellaista voimaa, joka yksin kykenisi muodostamaan näiden tavoitteiden läpiviemiseksi joukkoliikkeen. Uusliberalismin vastainen rintama on kehitettävä kansainväliseksi liikkeeksi. Tavoitteena on oltava, että työväenluokka kaikkialla maailmassa järjestäytyy uudelleen ja suuntaa koordinoitusti työnsä yhteiseen monopolien vastaisen rintaman rakentamiseen. Ensi vaiheessa tällainen rintama puolustaa työkansan sosiaalisia ja taloudellisia oikeuksia, tukee porvarillisen demokratian palauttamista ja vahvistamista, mutta suuntautuu sosialismiin johtavalle kehitysuralle.

Ajan erikoisuus, viimeinen taisteluko?

Aikamme kriisin ominaisuus on, että läntinen markkinakapitalismi jatkaakseen olemassaoloaan tarvitsee kipeästi uusia resursseja, joita maailmassa ei enää ole jaettavaksi. Siksi niitä yritetään ryöstää. Näkyvä osoitus tilanteesta on, että USA kehittää ”Amerikka ensin”-politiikkaa ja vaatii Grönlantia, Panamaa ym. itsel-

leen. Markkinavoimien Eurooppa pitää edelleen ensisijaisena tavoitteenaan Venäjän voimavarojen kaappaamista tunnuksella Venäjä on pakotettava rauhaan. Samasta syystä kapitalistien Eurooppa ja USA käyvät keskenään selviytymistaistelua, kauppasotaa. USA:n ja Euroopan toisistaan poikkeavat tavoitteet voidaan ymmärtää niin, että runsaat 30 vuotta ne ylläpitivät yhteistä taktiikkaa Venäjän voimavarojen jakamiseksi ja kaappaamiseksi, mutta nyt USA:n ja EU:n suhteisiin syntyi särö. USA ilmaisi kantanaan, että Venäjää ei kyetä voittamaan taistelukentällä. Siksi USA käy nyt samanaikaisesti kilpailua Euroopan kanssa ja yrittää hyötyä yhteistyöstä Venäjän kanssa. Kyseessä on selkeä markkinatalouden liittyvä monopoliryhmien väli-rikko.

Tässä tilanteessa myös Venäjä joutuu vakavasti puolustamaan olemassaoloaan. Venäjälle kysymys Ukrainan kriisissä on olemassaolosta. Länsikoalition paine kohdistuu BRICS-maihin ja heidän liittolaisiinsa. Euroopan ja USA:n suurkapitalistit eivät katso voivansa perääntyä, koska silloin BRICS-koalition arvot ja selviytymiskeinot edustaisivat laajasti ihmiskunnan tulevaisuutta, johon myös uusliberalismia edustavien markkinavoimien olisi sopeuduttava. Tämä olisi tappio lännen uusliberalismia edustavalle blokille.

Ainoa vapaa resurssi ihmiskunnan selviytymiselle onkin luopua markkinavoimien raasta kilpailusta ja siirtyä kansojen tasa-arvoiseen yhteistyöhön.

Neuvostoliiton ja reaaliosialismin taantuminen katkaisi työväenluokan maailmankatsomuksen ja taloustieteen kehityksen

Läntisessä maailmassa tilanteen tekee vaikeaksi se, että tällä hetkellä työväenliikkeen tieteellinen luokkatietoisuus on hukassa. Työväenliikkeellä ei ole marxilaista tieteellistä kokonaisnäkemyä tilanteestamme, joka on välttämätön oikeiden yhteiskunnallisten johtopäätösten tekemiseen.

Tässä mielessä aikamme muistuttaa tilannetta, joka vallitsi hie-man ennen Marxia ja Engelsiä. Kun tieteellistä sosialismia ei vielä ollut tieteenä löydetty, työväenluokkaa edeltävien pikkuporvarillisten sosiaalikerrosten piirissä syntyi subjektiivisen mielikuvituksen perusteella erilaisia sosialistisia ja anarkistisia yhteiskuntanäkemyksiä. Samasta syystä tänäänkin anarkistiset ja trotskilaiset ryhmät keräävät mm. nuorison keskuudessa kannatusta ja erilaiset salaliittoteoriat saavat suurta suosiota. (katso 11.6)

Huomion arvoista on se, että useat kommunistiset tai sosialistiset ryhmät, joista monet olivat olemassa jo viime vuosituhatenalla, määrittelevät näkemyksensä vuosikymmenten takaisten tietojen ja arvojen perusteella huolimatta siitä, että maailma on vuosikymmenten aikana totaalisesti muuttunut. Niinpä hyvin suosittu on ajatus, jossa Venäjä nähdään imperialistisena valtiona. Ajatuksen perusteella Ukrainan kriisi samaistetaan ensimmäisen maailmansodan aikaan, jolloin Euroopan imperialistivallat taistelivat silloisen maailman jaosta. Siihen perustuen he ottavat Ukrainan kriisin osalta käyttöön silloisen toisen internationaalin leniniläisen tunnuksen, että imperialistinen

Rooman tuhatvuotinen valtakunta (2)

Kirjoitin tämän kuusiosaisen jutun ymmärtääkseni syvemmin, kuinka Rooma syntyi kaupunkivaltiona, varttui sotilasmahtina ja kuoli rappeutuneena suurvaltana. Imperiumin hajota ja hallitse -politiikka merkitsi vuosisatoja sopimuksia, petturuutta, salaliittoja, valtaisteluita, kapinoita, sotia ja väkivaltaa. Suurvalta tarvitsi pönkittääkseen olemassaoloon väkevän väkivaltakoneiston sekä sisäistä että ulkoista vihollista vastaan sekä tavaratuotannosta vastaavan orjanomistusjärjestelmän. Roomalaiset olivat omaksuneet makedonialaisen kuninkaan Filippoksen toimintaohjeen: ”Hajota ja hallitse!”. Valloitetuihin maihin ja kansanjoukkoihin kylvettiin tarkoituksella eripuraa, jotta niitä oli helpompi hallita.

Välimeren valtiaaksi

Karthagoa vastaan käytyjen kolmen puunilaissodan voiton seurauksena v. 264–146 eaa. Karthago tuhottiin maan tasalle. Roomasta tuli Välimeren ja sen kaupan valtias. Välimeri muuttui Rooman sisämereksi (Mare Nostrum). Välimeri on ollut kautta aikain Euroopan tärkein merirahdin kuljetusväylä. Kuka hallitsee tukikohdillaan Välimerta, se hallitsee myös alueen kauppaa ja liikennettä. Merenkulku oli tärkeää Rooman valtakunnan kasvulle ja olemassaololle. Se mahdollisti kaupan, ruokakuljetukset kaikkialta Välimeren alueelta Roomaan, sotilaalliset operaatiot ja tiedonkulun eri alueille. Tämä edisti valtakunnan laajenemista ja Välimeren alueen hallintaa.

Toisaalta puunilaissodissa kuoli ja vammautui paljon roomalaisia. Valtaosa näistä oli plebeijejä. Osa entisistä sotilaista menetti ammattinsa ja maatilansa. He syrjäytyivät yhteiskunnasta. Orjien käyttö työvoimana lisääntyi voimakkaasti. He tekivät pääasiallisesti kaiken arvoa tuottavan työn. Yhteiskunnallinen eriarvoisuus polarisoi yhä enemmän yhteiskuntaa.

Gallialaiset ryöstivät v. 390 eaa. Rooman, mikä oli traumaattinen tapahtuma Rooman historiassa. Kaupunki rakennettiin kuitenkin uudelleen, ja se vahvistui entisestään.

Siirtymäkausi kohti keisarikuntaa

Rooman poliittinen ilmapiiri ajoi tasavallan jälleen v. 80 eaa. kaaoksen ja sisällissotaan. Tämä johti sotapäällikkö Lucius Kornelius Sullan valintaan diktaattoriksi v. 81. Rooman senaatti valtuutti Sullan elinikäiseksi diktaattoriksi. Hän aloitti hirmuvallan, teloitukset ja proskriptiot, sekä karkotti kaikki vastustajansa. Sullan erottua tehtävästään v. 79 eaa. levottomuus palasi tasavaltaan. Vaikka Roomaa hallittiin edelleen tasavaltana vielä 50 vuotta, siirtymisen keisarivaltaan alkoi toteutua jo v. 60 eaa. sotapäällikkö ja maaherra Julius Caesarin noustua valtaan. Hänestä tuli elinikäinen diktaattori, joka keskitti vallan itselleen ja käynnisti lukuisia uudistuksia.

Myrskyisän tasavallan aikana Roomassa käytiin useita sisällissotia kuten mm. kolme orjakapinaa, yksi liittolaissota, kaksi Sullan johta-

maa sisällissotaa, useita muita kapinoita sekä murskattiin salaliittoja, sodittiin Julius Caesarin kansalais-sota ja koettiin lukuisia valtataisteluita maan johtajuudesta. Suurim-paan, Spartacuksen johtamaan orja-kapinaan osallistui v. 73 eaa. 70 000 orjaa. Liittolaissodassa v. 90–88 eaa. Rooma joutui myöntämään kansalaisoikeudet kapinoiville italialaisille liittolaisilleen.

Roomalla oli vuoden 100 eaa. tienoilla vakituisesti aseistettui-na 50 000 miestä, joista 40 000 oli roomalaisia ja italialaisia, muut ulkomaalaisia apujoukkoja. Rooman rajat ulottuivat tasavallan aikakautena ensimmäistä kertaa Välimeren alueen ulkopuolelle. Vaikka senaatti oli edelleen Rooman hallintoelin, sen valta oli heikkenemässä.

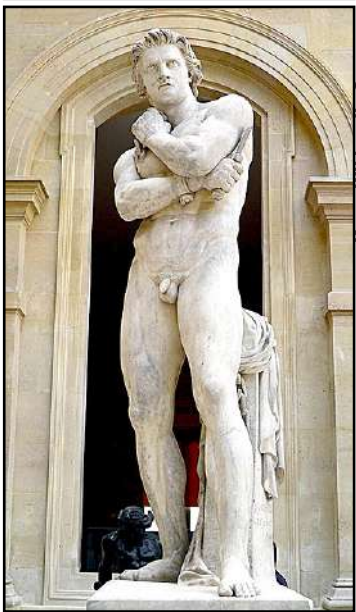
Patriisien ja plebeijien riidat

Varhaisella tasavallan ajalla Rooman patriisi- ja plebeijiluokan välillä alkoi ilmetä luokkaritiriitoja. ”Foinikialaisen kaupankäynnin, kreikkalaisen siirtolaisuuden ja sotaväen uudestus- ansiosta plebeijien luokkaan liittyi kansalaisia, jotka olivat menestyneet kaupankäynnissä ja käsityöläisyydessä. Kaupunkiin siirretyt naapurikaupunkien asukkaat ja sinne muuttaneet vieraat kaup-pamiehet tulivat lisäksi automaattisesti plebeijiluokan jäseniksi. Erityisesti Aventinuskukkulasta tuli tässä kehityksessä plebeijien tärkein tyyssija, ja heidän suhteensa Ete-lä-Italian kreikkalaisiin siirtokuntiin syvenivät. Uudistuva plebeijiluoka ei enää halunnut tyytyä alistettuun asemaansa, vaan alkoi tavoitella uusia oikeuksia.” (Lähde: PC, UAH, s. 212–13) Plebeijit saivat asialleen kansantribuunien tuen. Plebeijeille myönnettiin v. 367 eaa. oikeus konsulin virkaan. Roomassa vallitsi sen jälkeen kaksipuoluejärjestelmä.

Kansankokoukset

Kansalaisuus oli Roomassa miehille suotu etuoikeutettu asema. Rooman tasavallan aikana kansalaisuus merkitsi äänioikeutta kansankokouksissa. Kansalaisoikeudet saattoi saada syntymällä periytyneen yhteiskunnallisen aseman tai oman varallisuuden perusteella ostamalla sen tai jos oli syntynyt laillisessa avioliitossa Rooman miespuolisen kansalaisen lapsena. Periaatteessa vapaata syntyperää olevat naiset olivat Rooman kansalaisia, mutta näiltä puuttuivat kuitenkin tietyt poliittiset oikeudet, jotka oli varattu ainoastaan kansalaisuuden omaaville miehille. Kansalaisella oli oikeus mennä naimisiin, solmia laillisia sopimuksia, harjoittaa liiketoimintaa ja asettua ehdolle julkiseen

Matti Laitinen
5.6. 2025

Kuva: Wikimedia Commons

Spartacus on innoittanut lukuisia taiteilijoita. Kuvassa Spartacus, Denis Foyatierin marmoriveistos (1830), Louvre-museo

virkaan. Yksi kansalaisten tärkeimmistä velvollisuuksista oli myös olla valmis kuolemaan Rooman vuoksi.

Vapaasyntyisen kansalaisen tunnisti villasta kudotusta toogasta, jonka aluspaitana oli tunika. Keisariajalla sitä käyttivät vain kansalaisoikeudet omaavat miehet virallisissa tilaisuuksissa. Toogan väri ilmaisi myös kietaisuvaatteen kantajan yhteiskunnallisen aseman. Konsulien virkapuku oli purppuraru-nuksinen tooga. Triumphia (juhlakul-kue sotilaallisen voiton kunniaksi) viettävän sotapäällikön asu oli kul-taompeleinen ja purppuranpunai-nen. Senaattorin tunnisti leveästä punaisesta raidasta toogassa. Viran-hakijat pukeutuivat vitivalkoiseen toogaan. Surevien asu oli väriltään ruskea tai harmaa tooga. Perustoo-ga oli valkoinen.

Rooman keisarikunta (31 eaa. – 476 jaa.)

Julius Caesar murhattiin vuonna 44 eaa. Hänen tilalleen astui hänen perillisensä, Gaius Julius Caesar Octavianus, joka hallitsi Roomaa Marcus Antoniuksen kanssa yhdessä. Vuonna 31 eaa. Rooma valtasi Egyptin. Tämä johti Marcus Antoniuksen kuolemaan. Octavianus nousi Rooman kiistattomaksi hallitsijaksi. Hän palautti nimellisen vallan senaatille ja kansankokoukselle. Senaatti nimesi hänet Augustukseksi (ylevä). Hänestä tuli siten Rooman ensimmäinen keisari. Hänen aikanaan Roomaan kehkeytyi täydellinen orjanomistusyhteiskunta. Orjat muodostivat yhteiskunnassa ainoan työtekevien luokan. He eivät olleet kiinnos-tuneita pakkotyönsä tuloksista. Koneita rikottiin. Lopulta heitä alettiin värvätä myös sotilaiksi armeijaan.

Sotaveteraaniongelma

Vuoden 88 eaa. tienoilla armeijan ja tasavallan välinen suhde oli muut-tunut 100 vuodessa niin, että ken-raalit saattoivat johtaa oman le-gioonansa toisia roomalaisia armei-joita vastaan. Kenraalin oma armei-ja tuoteistettiin kaupalliseksi palve-luksi. Tämä vaikutti ammattiarmeijan syntymiseen korvaamaan yhti-teiskunnan köyhimmistä kerroksis-ta värvätyn legioonan.

Värvätyille legioona toimi työ-paikkana ja toimeentulon lähteenä. Heitä kutsuttiin palvelukseen äärimmäisessä hädässä. Kotiudut-

Keskustelua historiallisesta materialismista

Rooman historiaan olemme palanneet Kansan äänessä useaan kertaan. Historiallisen materialismin lainalaisuuksien ymmärtämisen ja tutkimisen kannalta Rooman menneisyydellä on iso merkitys. Sen kautta voidaan seurata laajan alueen yhteiskuntakehitystä alkuyhteisöstä aina kapitalismin alkuvaiheeseen saakka. Euroopan kehitystä voidaan ymmärtää pitkälti Rooman kautta. Rooman kehitykseen paneuduimme Kansan äänen sivuilla numerossa 5/20 (siv. 15–16). Silloin käsitelimme orjanomistuksellisen yhteiskuntamuodostuman lainalaisuuksia Rooman valtakunnan esimerkin osalta. Ohessa julkaisemaamme Matti Laitisen kirjoitusta Rooman historiasta kannattaakin lukea rinnan KÄ:n 5/20 kirjoituksen kanssa. Nämä ovat historiallisen materialismin keskeisiä kysymyksiä. Historiallinen materialismi on ideologisen kamppailun alue. Kansan äänessä joudumme useinkin torjumaan väitteitä, jonka mukaan Marx ja Engels eivät olisi käsitelleet ollenkaan kysymystä historian lainalaisuuksista. Siksi kannattaa paneutua Engelsin vihkoseen ”Ludvig Feuerbach ja klassillisen saksalaisen filosofian loppu ja varsinkin sen erikoispainoksen 21.2.1888 Engelsin päiväämään alkuhuomautukseen.

tuaan sodasta proletarii (jälkikasvu, köyhin kansanluokka, jolla ei ollut varaa maksaa veroja) ei omistanut paikkaa, johon palata. He jäivät työttömiksi. Peräkkäiset armeijan komentajat Marius, Sulla, Pompeius ja Caesar painostivat valtiota jatkuvasti perustamaan lisää siirtokuntia ja antamaan veteraaneille maata viljeltäväksi. Näitä esityksiä vastustettiin siksi, ettei yksikään senaattori halunnut toisella olevan niin paljon kiitollisuudenvelassa olevaa väkeä. Senaatti ei ollut kiinnostunut veteraanien hyvinvoinnista. Tämä johti suosittujen komentajien omien yksityisarmeijoiden syntyyn. (Lähde: Ardjan Goldsworthy: Rooman puolesta, s. 278, Ajatuskirjat 2006) Sotajermut aiheuttavat yleensä ongelmia siviilissä.

Vuonna 1945 Suomessa säädety n maanhankintalain myötä maata saivat sotainvalidit, rintamaveteraanit ja kaatuneiden omaiset. Maanhankintalailla jaettiin maata lähes 2,8 miljoonaa hehtaaria. Kun tiloja perustettiin lain nojalla yli 140 000, siirtoväen osuus oli siitä vain 36 350 tilaa. (Lähde: IS 17.7.2022) Veikko Vennamo toimi Maatalousministeriön asutusasias- osaston (ASO) päällikkönä ja ylijohtajana vuosina 1944–1959 tunnetuin seurauksin puolustaessaan unohdettua kansaa.

Valtakunta suurimmillaan

Keisarien valtakaudella Rooman valtakunta oli suurimmillaan. Se ulottui kolmelle eri mantereelle: Aasiaan, Afrikkaan ja suurimpaan osaan Eurooppaa. Pax Romana oli suhteellisen rauhan ja vakauden ajanjakso Rooman valtakunnan historiassa. Se alkoi keisari Augustuksen kaudella 27 eaa. – 14 jaa. ja kesti noin 200 vuotta. Se päättyi Marcus Aureliuksen kuolemaan v. 180 jaa. Keisari Augustus ja hänen seuraajansa halusivat taata lain, järjestyksen ja turvallisuuden valtakunnassaan. Sen saavuttamiseksi keisarit erottivat Rooman muusta maailmasta ja puolustivat sen rajoja. Toisinaan he myös laajensivat valtakuntaansa sotilaallisesti.

Laajentuva Rooma kärsi jatkuvasti mellakoista, kapinoista ja kansannousuista. Rooman senaatti myönnettyä keisari Augustukselle lähes rajattoman vallan tämä onnistui rauhoittamaan levottoman valtakuntansa. Hän toi politiikkaan ja kauppaan rauhan ja turvallisuuden, jotta kansalaiset olivat kauan jo vaatineet. Hän kasvatti Rooman armeijaa ja onnistui tukahduttamaan sen avulla kaikki valloitetujen alueiden kapinat. Rooman kaupungin hän tynnytti kasvattamalla poliisivoimia. Meret Augustus rauhoitti

hävittämällä merirosvot. Augustuksen resepti – valtion vahva väkivaltakoneisto – on edelleen hyvin suosittu tapa hajottaa oppositio ja pistää toisinajattelijat linnaan nykymaailmassakin.

Leipää ja sirkushuveja

Leipää ja sirkushuveja oli antiikin Rooman satiirikirjailija Juvenaloksen sanonta. Hän tarkoitti sillä tilannetta, jossa kansa oli luovuttanut kaiken vaikutusvallansa keisarille. Kansalaiset pyysivät vastineeksi ainoastaan leipää ja sirkushuveja. Väkiluvun kasvaminen televisiokanavilla ja huippu-urheilun seuraaminen erilaisilla areenoilla ovat kansalaisille nykymaailmassakin tärkeämpää kuin yhteiskuntaan vaikuttaminen.

Vuosina 69–96 jaa. Flaviusdynastia nousi valtaan ja rakensutti Colosseumin. Se oli amfiteatterina roomalaisen maailman suurin. Se oli n. 50 m korkea ja 188 m pitkä. Siihen mahtui 50 000–70 000 katsojaa. Yleisö istui ja seisoi järjestyksessä sosiaalisen asemansa mukaisesti. Senaattorit istuivat alim-pana nimetyillä marmoripenkeillä. Vähäosaisimmat seisovait ylhäällä piippuhyllillä. Colosseumilla järjestettiin gladiaattori ja eläintaisteluita. Teatteri oli saanut nimensä vieressä sijainneesta keisari Neron jättiko-koisesta pronssiveistoksesta. Keisariajalla amfiteattereita rakennettiin suurvallan kaikkiin tärkeimpiin kaupunkeihin.

Gladiaattoritaistelujen alkuna olivat etruskien hautajaismenot, jotka levisivät noin v. 250 eaa. Roomaan. Ne järjestettiin aluksi myös hautajaisten yhteydessä. Vasta Caesar järjesti Roomassa itsenäisiä gladiaattoritaisteluita. Gladiaattoreita koulutettiin sotilaallisen kurin alaisina orjista, rikollisista, sotavangeista ja joskus vapaaehtoisista Capuan gladiaattorikoulussa. Orjakapinan johtaja Spartacus oli opiskellut tässä oppilaitoksessa, josta hän aloitti myös kapinansa. (Lähde: Paavo Castrén ja Leena Pietilä Castrén: Antiikin käsikirja, Otava 2015)

Trajanus laajensi roomaa

Vuosina 96–180 jaa. viiden hyvän keisarin hallituskausi edisti vakautta ja talouskasvua. Keisari Trajanus (v. 98–117 jaa.) turvautui tietoisesti laajentumispolitiikkaan suurval-lan talouden kohentamiseksi ja rauhoittaakseen lopullisesti rauhatto-mat raja-alueet. Hän hyökkäsi nykyisen Romanian tienoilla sijain-neeseen rikkaaseen Daakiaan. Hän kaappasi maan runsaat kultavarat ja toi sotasaaaliina Roomaan 50 000 orjaa. Daakiasta tehtiin Rooman pro-

Jatkuu sivulla 15

Kuva: Heikki Männikkö

Arc de Berqa - roomalainen riemukaari sijaitsee noin 20 km Tarragonasta pohjoiseen. Tämä rakennettiin keisari Augustuksen valtakaudella keisarin kunniaksi noin v. 8-2 eaa. Se toimi symbolisena porttina Via Augusta tiellä. Tämä tie oli Rooman valtakunnan tärkein tie Iberian niemimaalla Välimeren rannalla ja noudattelee nykyisen N-340 tien reittiä.

Historian tuuli: Stalinin perintö ja merkitys nyky-Venäjällä

Erään tarinan mukaan Stalin olisi kerran sanonut, että ”hänen kuolemansa jälkeen hänen haudalleen heitettäisiin paljon roskaa, mutta historian tuuli puhdistaisi lopulta hänen muistonsa”. Jotkut kyseenalaistavat tämän lauseen aitouden, mutta kuten venäläinen historioitsija Andrei Fursov toteaa, ”tällä ei lopulta ole suurta merkitystä, sillä kaikki on käynyt niin kuin hän oli ennustanut”.

Vain kolme vuotta Stalinin kuoleman jälkeen hänen julkista muistoaan alettiin systemaattisesti mustamaalata, ja kahdeksan vuoden kuluttua hänen ruumiinsa siirrettiin pois Leninin mausoleumista. ’Uudistusten’ aikana Stalinin vastainen kampanjointi kiihtyi räjähdysmäisesti, ja historiallisten uudelleen tulkintojen aalto levisi samaan aikaan myös lännessä.

Fursovin analyysi korostaa, että ”venäläiset ja länsimaiset destalinisointikampanjat liikkuvat hämmästyttävän synkronisesti, ikään kuin ne noudattaisivat samaa näkymätöntä partituuria”. Hänen mukaansa niitä yhdisti ”syvä viha Stalinin henkilöä, hänen aikaansa ja koko Neuvostoliittoa kohtaan – sekä lamaannuttava pelko siitä, että menneisyys saattaisi yhtäkkiä astua nykyhetkeen kuin Don Juanin kummitus”.

Fursovin mukaan tämän uhkan torjumiseksi Stalinin kuvaa pyrittiin ”systemaattisesti vääristämään kai-

kilta suunnilta, luomaan peilien labryntti, jossa totuuden sijaan näkyivät vain hirvittävät karikatyyrit”.

Tämä kaikki tapahtui siitä huolimatta, että 1990-luvulta alkaen on julkaistu runsaasti arkistomateriaalia, jonka pohjalta sekä venäläiset että länsimaiset tutkijat – ”joista monet eivät todellakaan ole Stalinin tai hänen järjestelmänsä ihailijoita” – ovat luoneet huomattavasti monipuolisemman ja vähemmän mustavalkoisen kuvan stalinismin aikakaudesta.

Vaikka tässä yhteydessä ei voida käsitellä kaikkia destalinisoinnin eri linjoja, on Fursovin esittämän näkemyksen mukaan ratkaisevaa ymmärtää, että näiden niin kutsuttujen ’destalinisointikampanjojen’ pitkän aikavälin vaikutukset olivat päinvastaiset kuin niiden alkuperäisessä tarkoituksessa.

Kuten Arkadi Gaidarin pienoisromaanissa Sotasalaisuus todetaan, ”porvarit taistelivat, mutta lopulta he hävisivät itse” – samoin

Fursov ja Stalin

Fursovin analyysin mukaan Stalinin vastaiset kampanjat ovat ajan myötä kääntyneet aloittajaan vastaan.

Huolimatta Stalinin ja Neuvostoliiton mustamaalauksesta viimeisten 30–40 vuoden ajan, hänen suosionsa

on kasvanut tasaisesti, myös nuorten keskuudessa. Erityisen merkittävä esimerkki tästä oli venäläinen televisio-ohjelma Historian tuomio, joka esitettiin vuonna 2010.

Ohjelman juontajat yrittivät tuomita Stalinin ja Neuvostoliiton, mutta televisiokatsojien äänestykset paljastivat nopeasti, että ”yleisö oli heidän kanssaan jyrkästi eri mieltä”. Fursovin mukaan tilanne kehittyi niin, että ”ensin äänestys yksinkertaisesti lakkautettiin, ja sitten koko ohjelma lopetettiin sen täydellisen tehottomuuden ja jopa vastakkaisen propagandavaikutuksen vuoksi”.

Viime vuosina Venäjällä on alettu pystyttää uusia patsaita Stalinille. Esimerkiksi elokuussa 2024 Krasnojarskin alueen Turuhanskin piirin Kureikan kylässä paljastettiin 3,5 metriä korkea Stalinin muistomerkki. Fursovin näkemyksen mukaan ”jos Venäjällä on kohtalona pysyä yhtenäisenä ja voittaa ulkoinen vihollinen samalla kukistaen sen agentit maan sisällä – mikä on välttämätön ehto voitolle – tällaisten monumenttien määrä tulee kasvamaan”. Kuten hän painottaa, ”historian tuuli vie työnsä päätökseen”.

Tulevaisuudessa autenttisten asiakirjojen julkaisemisella on Fursovin mukaan ratkaiseva rooli. ”Ne eivät ainoastaan auta ymmärtämään historiallisia tapahtumia, vaan myös luovat vankemman perustan niiden asianmukaiselle tulkinnalle”. Lisäksi nämä dokumentit herättävät hänen mukaansa keskeisiä kysymyksiä: ”Miksi Stalin ja stalinismi herättävät edelleen niin voimakasta vastarintaa sekä Venäjällä että lännessä? Mitä tämä kertoo meidän aikamme dynamiikasta?”

Fursov korostaa, että ”ihmisen

Kuva: Wikimedia Commons

Churchill, Roosevelt ja Stalin Jaltan konferenssissa 4.-11.2.1945. Stalinin merkitystä valtiomiehenä ei voi aliarvioida. Hänen johdollaan toteutettiin leniniläinen maan sähköistäminen ja teollistaminen. Suoritettiin kulttuurivallankumous ja maatalouden kollektivisointi sekä -ko-neistaminen. Isänmaallisen sodan ajan Stalin organisoi sodanjohdon voittoon hitleriläisistä. Vielä sodan jälkeen hänen ajallaan luotiin puolustusvoimille suunta, joka toimii vielä tänäänkin.

luonteesta paljastavat ehkä jopa enemmän hänen vihollisensa kuin ystävänsä”. Stalinin kohdistuva ”viha ja pelko” kertovat hänen mukaansa paljon sekä Stalinista että hänen vastustajistaan. Erityisen mielenkiintoiseksi Fursov nostaa stalinismin aseman nykypäivän globaalissa kamppailussa, jossa ylikansalliset ”ultraglobalistit” – joita hän kuvailee ”samanaikaisesti sekä natsismin että trotskilaisuuden perillisiksi” – kohtaavat muun ihmiskunnan. Heidän ajamaansa ”uussosialismia” Fursov luonnehtii ”käytännössä uusfasismiksi, joka kuitenkin pyrkii toteuttamaan maailmanlaajuisen ’antropologisen vallankumouksen”.

Kuten Fursov lopuksi toteaa, ”Stalin ja stalinismi eivät ole pelkästään menneisyyttä eivätkä pelkästään Venäjän asia”. Hänen mukaansa ”ne ovat osa laajempaa glo-

baalia keskustelua tulevaisuudesta”. Viitaten Charles de Gaulleen tai kuka tahansa alkuperäinen lauseen esittäjä olikaan, Fursov siteeraa: ”Stalin ei kadonnut menneisyyteen – hän liukui tulevaisuuteen”. Tämä Fursovin tulkinta viittaa siihen, että Stalinin perintöä ja sen historiallista merkitystä tullaan vielä uudelleenarvioimaan, kun ”historian tuuli viimein puhalttaa pois vuosikymmenten vääristelyjen kerrostumat”.

Markku Siira, 20.7.2025
kansanaani.org 20.7.2025

Lähteet:

Fursov, Andrei 2025. ”Сталин и сталинизм это не только про Россию и про вчера, это про мир и про завтра.” Izborski Klub. Luettavissa: <https://izborsk-club.ru/27117> (viitattu 19.7.2025).

Neuvostoliiton unohdettu tekoälyperintö

Neuvostoliiton tieteen ja teknologian kehitystä on perinteisesti analysoitu lähinnä sotilaallisten ja avaruustutkimuksen saavutusten kautta, kuten Sputnikin ja MiG-hävittäjien kaltaisten huipputeknologioiden näkökulmasta. Kuitenkin samaan aikaan harjoitettiin myös tärkeää perustutkimusta tekoälystä, kybernetiikasta ja tietojenkäsittelytieteestä, joka jäi usein länsimaaisessa keskustelussa vähälle huomiolle poliittisten erimielisyyksien ja tiedonvaihdon rajoitteiden vuoksi.

Tutkimuksen juuret ulottuvat 1920–1940-luvuille, jolloin kybernetiikka nousi keskeiseksi tutkimusalueeksi. Aluksi Neuvostoliitossa kybernetiikkaa pidettiin länsimaisena ”pseudotieteenä”, mutta 1950-luvulla sen arvo tiedon ja viestinnän ohjauksen teorian alana vakiintui, erityisesti matemaatikko Norbert Wienerin teosten vaikutuksesta. Neuvostojärjestelmässä kybernetiikka yhdistettiin dialektiseen materialismiin, ja siitä muodostui olennainen osa suunnitelmatalouden kehittämistä.

Poikkeuksellisen tärkeässä asemassa oli Viktor Gluškov (1923–1982), joka kehitti teorioita tietokoneavusteisesta taloussuunnittelusta. Hänen ehdottamansa kansallinen automaattinen tietojärjestelmä (OGAS) edusti visionääristä yritystä luoda verkostoitunut tietokoneverkko reaaliaikaisesta taloudellista datankäsittelyä varten. OGAS oli eräänlainen varhainen esikuva nykyaikaiselle internetille, mutta hanke kaatui byrokraattisiin esteisiin, resurssipulaan ja poliittiseen vastustukseen.

1960-luvulla käynnistynyt ”tieteellis-tekninen vallankumous” antoi uutta pontta tekoäly-

tutkimukselle, ja koneoppimisen algoritmeja kehitettiin innokkaasti. Keskeinen tutkimuslaitos oli Moskovan ohjausjärjestelmien instituutti (IPU RAN, venäjäksi Институт проблем управления РАН), virallisesti V.A. Trapeznikovin ohjaustieteiden instituutti. IPU RAN edisti innovatiivisesti automaatiota, ohjausjärjestelmiä ja tekoälyä, keskittyen muun muassa neuroverkkoihin ja symboliseen tekoälyyn.

Aleksei Ivakhnenkon kehittämä ryhmämenetelmä datan käsittelyyn (GMDH, Group Method of Data Handling) oli varhainen neuroverkkopohjainen ennustusmalli, joka loi perustaa nykyäikaisille syväoppimisalgoritmeille. Ivakhnenko työskenteli Ukrainan tiedeakatemiassa, mutta hänen työnsä vaikutti myös IPU RAN:n tutkimuksiin. Instituutissa kehitettiin myös koneellisia päätöksentekomalleja, joissa pyrittiin mallintamaan ihmisen kognitiivisia prosesseja. Nämä tutkimukset olivat sukua länsimaaisille tekoälytutkimuksen suuntauksille, mutta Neuvostoliiton suljettu tiedejärjestelmä rajoitti niiden kansainvälistä näkyvyyttä.

Neuvostoliitossa tehtiin

Ural-1-tietokone, yksi Neuvostoliiton varhaisista laskentakoneista, 1950-luku

korkeatasoista tutkimustyötä, joka osoitti tieteellisen osaamisen vahvuutta myös haastavissa olosuhteissa. Tutkimusta ohjattiin marxilais-leniniläisen ideologian puitteissa, mutta tämä mahdollisti tekoälyn innovatiivisen soveltamisen yhteiskunnalliseen suunnitteluun, erityisesti suunnitelmatalouden kehittämisessä. Vaikka resurssit olivat rajalliset ja painottuivat raskaaseen teollisuuteen sekä sotilasteknologiaan, neuvostotutkijat loivat kekseliäitä ratkaisuja tietotekniikan kehitykseen. Kansainvälinen yhteistyö oli niukkaa, mutta silti tutkijat onnistuivat luomaan perustan merkittävälle innovaatioille, jotka ovat inspiroineet myöhempää kehitystä.

1970-luvulla syntyi kuitenkin jonkin verran kansainvälistä yhteistyötä Itävallassa toimivan IIASA:n (International Institute for

Applied Systems Analysis) kautta. IIASA tarjosi harvinaisen foorumin, jossa neuvostoliittolaiset ja länsimaiset tutkijat keskustelivat systeemianalyysistä ja tekoälystä kylmän sodan aikana.

Neuvostoliiton romahdus vuonna 1991 katkaisi monien hankkeiden jatkumon, mutta osa tutkimusperinteestä säilyi Venäjällä ja muissa entisissä neuvostotasavalloissa. Gluškovin OGAS-järjestelmän kaltaiset verkottumisvisiot ovat herättäneet uutta kiinnostusta digitaalisen suunnittelun historiassa.

Neuvostoaikaisen tekoälytutkimuksen tarkastelu valaisee, miten Neuvostoliitto tuotti huomattavia teknologisia innovaatioita haastavissa olosuhteissa, yhdistämällä tieteellisen osaamisen suunnitelmatalouden tarpeisiin. Nyky-Venäjä jatkaa tätä perinnettä vah-

valla panostuksella neuroverkkoihin, koneoppimiseen ja niiden sovelluksiin, vahvistaen asemaansa tekoälytutkimuksen globaalissa kentässä ja rakentaen samalla perustaa tulevaisuuden teknologisille edistysaskelille.

Markku Siira, 25.7.2025
kansanaani.org 25.7.2025

Lähteet:

Graham, Loren R. (1993). Science in Russia and the Soviet Union: A Short History. Cambridge University Press.

Gerovitch, Slava (2002). From Newspeak to Cyberspeak: A History of Soviet Cybernetics. MIT Press.

Peters, Benjamin (2016). How Not to Network a Nation: The Uneasy History of the Soviet Internet. MIT Press.

Ivakhnenko, A. G. (1968). ”The Group Method of Data Handling – A Rival of the Method of Stochastic Approximation.” Soviet Automatic Control, 13(3), 43–55.

IPU RAN (V.A. Trapeznikovin ohjaustieteiden instituutti). Virallinen verkkosivusto: <http://www.ipu.ru/>. Haettu 24.7.2025.

IIASA (International Institute for Applied Systems Analysis). Arkistot ja julkaisut: <https://www.iiasa.ac.at/>. Haettu 24.7.2025.

Wiener, Norbert (1948). Cybernetics: Or Control and Communication in the Animal and the Machine. MIT Press.

Venäjän tekoälystrategia (2019). Национальная стратегия развития искусственного интеллекта до 2030 года. Venäjän federaation virallinen asiakirja: <http://publication.pravo.gov.ru/Document/View/0001201910110003>. Haettu 24.7.2025.

Nykyvasemmiston muoti-ideologiaa on rakennettu ja levitetty CIA:n ja USA:n suurkapitalistien rahoituksella

1960-luvulla syntyneen ns. uusvasemmiston ja sen ideologisen perillisenä esiintyvän nykyisen liberaalivasemmiston eräs keskeisimpiä teoreettisia ideoita on dialektiikan ja historiallisen materialismin kieltäminen. Nykypäivän liberaalivasemmiston ideologiseen perustaan ovat suuresti vaikuttaneet Ranskassa 1960-luvun strukturalistisen suuntauksen piirissä kehkeytyneet ajatukset. Tämä strukturalistinen teoriaperinne sai nykyisen, koko läntiseen yliopistomaailmaan muoti-ideologiana levinneen muotonsa Yhdysvaltain yliopistoissa ja siksi sitä kutsutaankin French-theoryksi (Ranskalainen teoria). French-theory on 1980-luvulta alkaen levinnyt lähes kaikkialle läntiseen yliopistomaailmaan yhdistyen osin anglo-amerikkalaisperäisten suuntausten, kuten radikaalin feminismin, sukupuoli-ideologian, kriittisen rotuteorian ja post-kolonialistisen ajattelun kanssa.

Pertti Hämäläinen
26.8. 2025

lin kirjan La CIA et les intellectuels. Une histoire souterraine des idées. De l'École de Francfort aux "nouveaux philosophes" (CIA ja älymystö). Ideoiden maanalainen historia Frankfurtin koulusta uusfilosofeihin). Aivan kuluvan vuoden 2025 lopussa Rockhilliltä pitäisi ilmestyä länsimarxismien rahoitusta ja siihen liittyviä operaatioita käsittelevä kirja Who Paid the Piper of Western Marxism? The Intellectual World War – Marxism vs. The Imperial Theory Industry (Kuka maksoi länsimarxismien viulut? Älymystön maailmansota – marxismi vastaan imperiumin teorieollisuus).

Maihinnoituseminaari Baltimoressa vuonna 1966

Ranskalaisen strukturalismin rantautuminen Yhdysvaltoihin, missä sitten koko French-theory tulisi varsinaisesti saamaan muotonsa, tapahtui Requiem-kirjan mukaan vuonna 1966 Johns Hopkins yliopistossa Baltimoressa järjestetyn kansainvälisen seminaarin myötä. Seminaari oli CIA:n peitejärjestönä toimivan CCF:n (Congress for Cultural Freedom) organisoima ja rahoittama, toinen puoli rahoituksesta tuli Fordin säätiöltä. "Kulttuurisen vapauden kongressi" ja Fordin säätiö olivat jo pitkään tehneet kommunismin ja marxismien vastaista kulttuuriyhteistyötä erityisesti Euroopassa. Samana vuonna 1966 Ranskassa oli meneillään suuri strukturalismi-debatti kahden juuri ilmestyneen, suureen myyntimenestykseen nousseen teoksen myötä. Kyseessä oli Jacques Lacanin Écrits ja Michel Foucault'n Les mots et les choses.

Johns Hopkins yliopiston seminaariin lennätettiin Ranskasta koko joukko strukturalismin kirkkaimpia tähtiä, kuten **Jacques Derrida, Jacques Lacan, Roland Barthes, Paul de Man, Tzvetan Todorov** ja myös Yhdysvaltain nykyliberaarien oppi-isänä tunnettu **René Girard** oli paikalla. Suurista tähdistä vain **Michel Foucault** ja **Gilles Deleuze** puuttuivat, mutta Requiem-kirjan mukaan he "olivat mukana kulisissa" kuitenkin. Strukturalismin ajatuksia esiteltiin amerikkalaisille uutena radikaalina tapana ylittää vanhentuneeksi tuomittu marxismi. Konferenssille järjestettiin varsin laaja mediahuomio, kun mm. Time, Newsweek, The Partisan Review ja Le Monde julkaisivat siitä artikkeleita.

Onko French-theory transatlanttinen kulttuurituote?

Rockhillin ja Monvillen Requiem-kirjan mukaan juuri se, mitä tapahtui ennen Johns Hopkins -yliopiston konferenssia, sen aikana ja sen jälkeen on suorastaan paradigmaattinen esimerkki toisen maailmansodan jälkeisen amerikkalaisen (kulttuuri-) imperialismien toimintastrategioista ja -taktiikoista kommunismin ja marxismien vastaisen taistelun tiimellyksessä. Heidän mukaansa French-theory (ja sen myöhemmät johdannaiset) on transatlanttinen kulttuurituote, jota ei voida täysin ymmärtää asettamatta tätä kulttuurituotetta ja sen syntyä sosiaaliseen, poliittiseen, geopolittiseen ja histo-

Kuva: Wikimedia Commons

Marxin ja Engelsin monumentti Marx-Engels-Forumilla Berliinissä. Tämän puiston perustivat DDR:n viranomaiset v. 1986. Marx ja Engels olivat maailman merkittävimmät tiedemiehet ja filosofit. Heidän yhteistyönsä tuloksena selvitettiin ensimmäisenä yhteiskunnallisen kehityksen lainalaisuudet ja luotiin lähtökohdat luokattomalle kommunistiselle yhteiskuntajärjestelmälle.

rialliseen yhteyteensä. Tämä tarkoittaa sitä, että niin ranskalaisten strukturalistien kuin heidän myöhempien seuraajiensa, vaikka nyt muodikkaiden queer-tutkijoiden teorioita ei voida ymmärtää niistä itsestään käsin, vaan ne on asetettava "Imperiuminsa kehukseen", kuten Rockhill ja Monville haluavat sanoa, ts. ymmärtää nämä teoriat osana transatlanttista kulttuuri- ja teoriatuotantoa.

Yhdysvallat kävi avointa ja salaista kommunismin vastaista sotaansa kaikilla mahdollisilla alueilla. Requiem-kirjassa mainitaan mm. talous (Marshall-apu), sota (Nato ja Gladio-operaatiot Euroopassa), politiikka (anti-kommunististen ja Amerikka-mielisten hallitusten, puolueiden, poliittikkojen, ammattiliittojen ja yhdistysten tuki), sekä tässä yhteydessä tärkein alue, kulttuuri- ja intellektuaalinen tuotanto, jossa CCF yhdessä suurkapitalistien säätiöiden ym. rahoittajien avulla kanavoit rahoitusta ja kaikkea muuta mahdollista tukea heidän päämäärään ajaville kulttuuri- ja yliopistoinstituutioille aina yksittäisiin taiteilijoihin ja tutkijoihin saakka.

CIA/CCF yksi maailman suurimpia mesenaatteja

CCF teki yhteistyötä ja laajensi 1960-luvulta eteenpäin Britannian ulkoasiainhallinnon jo vuonna 1950 Pariisiin toimipisteen luoneen Informaatiotutkimuksen osaston työtä. **Hugh Wilford** on luonnehtinut CIA:n peitejärjestö CCF:n olevan maailmanhistorian yksi suurimmista kulttuurin ja taiteen mesenaateista. Ranskassa CCF:n "kummit" toimi pitkään oikeistofilosofi **Raymond Aron**. Kirjassa tuodaan myös esiin, miten CIA/CCF edesauttoi merkittävästi mm. **Pierre Bourdieun** urakehitystä, minkä Bourdieu on myöhemmissä haastatteluissaan ja muistelmissaan ansiokkaasti unohtanut. CCF yhdessä Rockefellerin ja Fordin säätiöiden kanssa edesauttoi merkittävästi anti-kommunistisen tiedontuotannon institutionalisoitumista Ranskassa rahoittamalla EPHE:n (myöhemmin EHESS) korkeakoulua. EHESS:n (École des hautes études en sciences sociales) VI osaston piirissä muodostui Requiem-kirjan mukaan kaikkein voimakkain anti-kommunisti-

sen ja anti-marxilaisen ajattelun linna Ranskan yliopistomaailmassa.

Melkein kaikki strukturalismin suuret tähdet ovat työskennelleet EHESS:n tai siihen liittyvien akateemisten organisaatioiden piirissä. Samassa instituutiossa työskennelleet anti-kommunistiseen vaikuttamiseen sitoutuneet Annalisti-koulukunnan historioitsijat, erityisesti koulukunnan ns. toiseen polveen kuuluvat, kuten **François Dosse** ja **Fernand Braudel** nauttivat CIA:n kanssa yhteistyössä toimineen Rockefeller-säätiön varsin runsaasta taloudellisesta tuesta. Ei olekaan mikään ihme, että CIA:n strukturalisteista ja Annalisti-koulukunnasta vuonna 1985 laatimassa raportissa sanotaan suoraan, että "me (CIA) ajatellaamme, että heidän marxilaisista vaikutuksista purkamaan ja hajottamaan pyrkivä kritiikkinsä yhteiskuntatieteiden alalla on kykenevä jatkossakin antamaan syvän panoksensa modernille oppineisuudelle".

Uusliberalismi, atlantismi ja EU-integraatio

EHESS:n piirissä syntyi myös Ranskan sosialistipuolueen linjaan voimakkaasti vaikuttanut, avoimesti uusliberalistista talouspolitiikkaa ajanut ns. toinen vasemmisto (deuxième gauche). Toisen vasemmiston poliittisen puolen näkyvin hahmo oli oikeistososiaalidemokraatti **Michel Rocard** ja intellektuellisiiven tunnetuimmat edustajat olivat EHESS:n historian professori **François Furter** ja sosiologi **Pierre Rosanvalon**. Tätä kapitalistista globalisaatiota ja uusliberalismia ajaneen toisen vasemmiston ranskalaista ydinryhmää vastasi anglo-amerikkalaisessa maailmassa ns. kolmannen tien opistaan tunnetuksi tulleen brittiläisen sosiologi **Anthony Giddensin** yhteistyö pääministeri **Tony Blairin** ja presidentti **Bill Clintonin** kanssa. Ranskalainen filosofi **Denis Collin** näkee Ranskan sosialistipuolueen rappion tien olevan suora linja Rocardin toisesta vasemmistosta nykyiseen macronismiin. Collinin mukaan presidentti **Emmanuel Macron** ei ole mitään muuta, kuin Michel Rocard, joka on onnistunut viemään uusliberalistisen linjan maaliin saakka. 1980-luvun alus-

Useita French-theoryn esiintuomia tieteenteoreettisia ja poliittisia ideoita esiintyy Yhdysvaltain ja Euroopan liberaalivasemmiston keskeisimmissä ideologioissa, kuten intersektionalistisessa feminismissä ja ns. woke-ajattelussa. Tämä nykyvasemmiston muoti-ideologian kehkeytyminen alkoi Ranskasta tuodun muotikkiaan filosofisen ajattelun tuotteistamisena ja kaupallistamisena Yhdysvalloissa CIA:n organisoimana ja amerikkalaisten suurkapitalistien rahoittamana ns. kylmän sodan anti-kommunistisen ja anti-marxilaisen ideologisen sodankäynnin kontekstissa. Kylmän sodan päättymisestä huolimatta French-theoryn levittäminen on jatkunut aina 2000-luvulle saakka. Tätä mielenkiintoista ja monilta osin näihin päiviin saakka läntisessä maailmassa vaiettuakin historiaa käsittelevät vuonna 2024 ilmestyneessä mielenkiintoisessa kirjassaan **Gabriel Rockhill** ja **Aymeric Monville**.

Lopulliset jäähyväiset French-theorylle

Amerikkalaisen Gabriel Rockhillin ja ranskalaisen Aymeric Monvillen kirja Requiem pour la French Theory. Chant funébre transatlantique sur une tonalité marxiste (Marxilais-henkiset jäähyväiset French-theorylle) perustuu heidän Pariisissa pitämänsä Kriittisen teorian työpajan yhteydessä käymäänsä keskusteluun. Nyt kirjaksi painettua Rockhillin ja Monvillen keskustelua on erinomaisten tarkoin kysymyksiin johdatellut Pennsylvanian yliopistossa kirjallisuuden ja kulttuurintutkimuksen professorina työskentelevä **Jennifer Ponce de León**, joka niin ikään on mukana aktiivisesti tässä kriittisissä marxilaisissa tutkijoita joka kesä Pariisiin kokoavassa työpajassa.

Aymeric Monville on filosofi, joka on yksi pariisilaisen Delga kustantamon perustajista. Delga on julkaissut viime vuosina runsaasti **Hegel**- ja **Marx**-tutkimusta, uudelleenjulkaissut **György Lukácsin** keskeisimmän tuotannon, sekä kokonaan ranskalaisen marxilaisen vasemmistokonservatiivi **Michel Clouscardin** tuotannon. Monville on kirjoittanut useita nykyfilosofiaa marxilaisista lähtökohdista kritisoivia artikkeleita ja kirjoja, joista tunnetuin lienee *Misère du nietzschéisme de gauche* (Vasemmisto-nietzscheläisyyden kurjuus). Gabriel Rockhill on puolestaan alun perin Kansasis-ta kotoisin oleva filosofi, joka työskentelee tätä nykyä Philadelphia Villanova-yliopistossa filosofian professorina. Rockhill saapui nuorena opiskelijana Pariisiin vuonna 1996, jossa asui aina vuoteen 2007 saakka suorittaen korkeimmat akateemiset oppiarvot tutkien French-theoryn tieteenfilosofiaa ja ideologia perusteita.

Aluksi Rockhill työskente-

li Luce Irigarayn kanssa ja tämän jälkeen suoritti syventävät opintonsa **Jacques Derridan** johdolla. Hänen väitöskirjansa ohjaajana toimi **Alain Badiou** ja tarkastajana **Étienne Balibar**, molemmat tuohon aikaan kovia nimiä ranskalaisen teoreettisen marxismin piirissä. Rockhill kertoo oman intellektuaalisen kehityksensä olleen yksilötasolla suurin piirtein samankaltainen, kuin nyt Requiem-kirjassa sen esitetään olevan ikään kuin yleisellä tasolla läntisen maailman yliopistoväen piirissä. Lyhyesti kuvattuna lowan yliopistosta 1990-luvulla lähti Pariisiin täysin naivi "post-strukturalisti", todellinen French-teoreetikko, joka pääsi edellä mainittujen suurten nimien seuraan ja lisäksi vielä kokemaan lähes kaikkien, tuolloin 1990-luvulla vielä elossa olevien strukturalistien opetusta. Rockhill mainitsee muiden muassa nimet **Hélène Cixous, Julia Kristeva, François Laruelle** ja **Jacques Rancière**.

Mistään isän (tai äidin) murhasta ei Requiem-kirjassa kuitenkaan ole kysymys, sillä jo varsin varhain Pariisin vuosinaan Rockhill kiinnostui havaitsemastaan, aivan perustavan laatusesta French-teoriaan liittyvästä ongelmasta. Rockhill huomasi French-teoreetikoiden tekstejä tutkiessaan, että näiden esittämien radikaalien väitteiden ja niiden perusteluiksi viitattujen tekstien välillä ei todellisuudessa vallinnut juuri lainkaan yhteyttä. Suoraan sanottuna Gabriel Rockhillille syntyi käsitys, että läntisessä maailmassa, erityisesti Yhdysvalloissa yliopistoväen keskuudessa arvoon arvaamattomaan nostettujen strukturalistien tieteelliset tekstit olivat erittäin huolimattomasti tai ei lainkaan argumentoituja eli pahimmassa tapauksessa jopa seipitettyjä.

Länsimarxismi – kenen asialla, ketä vastaan ja kuka maksoi?

Pariisin aika ja sen yhteydessä suoritettavat omat, yksityiskohtaiset tutkimukset mm. **Jacques Derridan, Michel Foucault** ja **Louis Althusserista** johtivat Gabriel Rockhillin ankaran itsekritiikin kautta dialektiikan ja materialistisen historian tutkimuksen pariin, toisin sanoen marxilaisuuteen. Tällä hetkellä Rockhill työstää aiheesta peräti trilogiaa, jossa French-theoryn nousuun kylmän sodan aikana liittyy myös länsimarxismien ja Frankfurtin koulukunnan edustajien Yhdysvalloissa saama taloudellinen ja muu tuki osana atlantistista strategiaa. Tähän asti Gabriel Rockhill on viennyt projektiaan läpi julkaisemalla aiheesta artikkeleita mm. *Theory & Event* ja *Monthly Review* lehdissä. Merkittävää on, että ranskalainen kustantamo La fabrique veti hiljattain aivan viime hetkillä takaisin Rockhil-

Nykyvasemmiston muoti-ideologiaa on rakennettu ja levitetty CIA:n ja USA:n suurkapitalistien rahoituksella....

Jatkoa sivulta 14

sa **François Furet**’n ja **Pierre Rosanvallonin** ympärille syntyi tutkijoiden ja pian huomattavan näkyvään asemaan Ranskan valtamediasa nousseiden journalistien muodostama Fondation Saint Simon-seura, joka ajoi avoimesti liberaalin markkinatalouden lisäksi atlantis-mia ja eurooppalaista integraatiota.

Amerikkalaiset kapitalistit rahoittavat queer-ideologian nousua ja kehittämistä

French-theory kehittyi ja laajeni 1980-luvulta alkaen aina 2000-luvun kahdelle ensimmäiselle vuosikymmenelle saakka eräänlaiseksi läntisen liberalismiin ajatusmuodoksi, joka yhdistää yliopistomaailmaa, suuria globaaleilla markkinoilla toimivia kustantamoita, lännen valtamediaa, ja aivan erityisenä piirteenä sekä maailmanlaajuisia kapitalistista yritysmaailmaa että vasemmistolaisina itseään pitäviä ihmisiä, kansalaisjärjestöjä ja puolueita. Tätä globaalia kokonaisuutta voinee Rockhillin ja Monvillen tavoin nimittää imperiumiksi.

Toiminta ei ole juurikaan laantunut 2000-luvulla, sillä esimerkiksi eurooppalaisen vasemmiston yhdeksi pääideologiksi viimeisen, reilun parinkymmenen vuoden aikana noussutta amerikkalaista sukupuolentutkijaa, Yalen ja Berkeleyn yliopistoissa vaikuttavaa, suoraan ranskalaisesta strukturalismista ajattelunsa ammentanutta **Judith Butleria** on tuettu valtavilla summilla. Bank of New Yorkiin liittyneen Mellon Financial Corporationin säätiö Andrew W. Mellon Foundation myönsi vuonna 2009 Judith Butlerille 1,5 miljoonaa dollaria. Requiem-kirjan mukaan tätä 2000-luvun vasemmiston yhdeksi keskeisimmäksi teoreettis-poliittiseksi ajatusmuodoksi muodostunutta queer-ideologista tutkimusta on edellä mainittu säätiö rahoittanut vielä tämän jälkeenkin miljoonilla dollareilla, viimeksi 1,8 miljoonalla dollarilla vuonna 2019 International Consortium of Critical

Theory Programs opinto-ohjelman kehittämistyöhön.

Vastauksia tärkeisiin kysymyksiin

Gabriel Rockhillin ja Aymeric Monvillen ”Marxilainen muistokirjoitus French-theorylle” tarjoaa ainakin osittaisen vastauksen tämän päivän vasemmiston roolista käytävän keskustelun keskeisimpiin kiinnostaviin kysymyksiin. Miksi globaaleilla markkinoilla toimivilla suuryrityksillä ja vihervasemmistolaisilla puolueilla on hyvin pitkälle sama agenda kaikissa ns. kulttuurikysymyksissä? Miksi nykyvasemmisto on uhrannut työn ja pääoman käsitteet sukupuolen, rodun, diversiteetin, eron, toiseuden so. identiteettipoliittikan alttarille? Miksi individualismi, hedonismi ja narsismi so. porvarillisten elämäntapojen koko kirjo on myös nykyvasemmiston ylistämän yksilöllisyyden ytimessä?

On totta, että näistä asioista on ainakin jollakin tasolla ja jostakin näkökulmasta puhuttu aiemminkin. Mitään täysin uutta näkemystä Rockhill ja Monville eivät tuo esiin. French-theoryn problematiikka ovat tosin Rockhilliin ja Monvilleen verrattuna vähemmän kriittisesti lähestyneet mm. **François Cusset** ja **Isabelle Garo**. Aiemmin mainittu Michel Clouscard asettui jo 1970-luvun töissään vastustamaan strukturalismia ja toukokuun 1968 poliittisia seurauksia, jonka myötä fasismin vastaisessa taistelussa ihmisarvoa ja Ranskan suvereniteettia puolustaneet tasavaltalainen gaullismi ja kommunismi tulivat kokemaan raskaan tappion. Saman tematiikan nosti varsin kaukonäköisesti esiin jo vuonna 1986 myös **Francois-Bernard Huyghe** ja **Pierre Barbès**, jotka Soft-ideologia kirjassaan analysoivat presidentti **Mitterandin** sosialistihallituksen aikana syntynyttä tilannetta, jossa vasemmisto oli jättänyt suosiolla talouden oikeistolle ja saanut! itselleen ns. kulttuurikysymykset, kuten rasismien vastustamisen, sukupuolivähemmistöjen ja maahanmuuttajien oikeudet.

Huuto yleisöjoukosta: Foucault ja Laing ovat CIA:n rahoittamia

Suomalaisessa keskustelussa on hyljättänyt ilmestynyt Karl Marx-seuran verkkojulkaisussa Tutkimus & Kriitikki **Sauli Havun** French-theoryn kysymyksiä läheisesti sivuava, hyvä kriittinen artikkeli nimeltä Liberalismin lumo. **Michel Foucault** ja uusliberalismi. Artikkelissaan Havu käsittelee yhden French-theoryn pääideologin, Michel Foucault’n 1970-luvun lopun ja 1980-luvun alun ajattelun läheisiä kytkentöjä tuolloin länsimaissa voimakkaassa nousussa olevaan uusliberalistiseen ideologiaan. CIA:n mahdollisesta roolista Foucault’n Yhdysvalloissa ja ylipäätään englanninkielisen yliopistomaailman piirissä sauttaman suuren suosion taustalla Havu ei mainitse sanaakaan. **Didier Eribonin** Foucault elämäkerrasta voimme lukea erikoisen kohtausten, joka sattui jo vuonna 1975 New Yorkissa Columbia yliopistossa pidetyn French-theoryn keskeisenä amerikkalaisena sanansaattajana toimineen Semiotext(e) lehden rahoittaman ”vastakulttuurisen” seminaarin yhteydessä. Seminaarissa olivat keskustelemassa Michel Foucault ja nietzscheläisvaikutteisesta eklektismistään tunnettu, brittiläinen antipsykiatri **Ronald Laing**. Foucault’n ja Laingin ollessa lavalla yli tuhatpäisen yleisön joukosta joku nousi äkkiä ylös ja huusi: ”Foucault ja Laing ovat CIA:n rahoittamia”. Huutaja leimattiin hulluksi.

Unohtakaa salaliittoteoriat

Requiem-kirjassa **Jennifer Ponce de Léon** kysyy Gabriel Rockhilliltä suoraan, miten hän kirjoittaessaan CIA:n roolista French-theoryn takana välttää syytökset salaliittoteorioiden ujuttamisesta historialliseen selitykseen ja miten hän ymmärtää konkreettisesti CIA:n roolin osana atlantistisia kulttuuriohjelmia. Rockhill vastaa, että salaliittoteoriat on syytä unohtaa, koska hänen tutkimuksensa perustuu yhteiskunnallisen kokonaisuuden materialistis-

historialliseen analyysiin, jossa tutkitaan ideologian tuotannon institutionaalista kehystä kokonaisuutena. Rockhill painottaa, että hänen työnsä yhtenä päämääränä on kehittää Marxin päällysrakenteen analyysiä nykyisen aikakauden kysymyksiä vastaavaksi.

Rockhill hylkää valtion ja yksityisen sektorin tai porvarillisen yhteiskunnan erottelun ja viittaa samalla Marxin klassiseen historiallisen materialismin hahmotelmaan Poliittisen taloustieteen kritiikin (suom. Kansantaloustieteen arvostelua) esipuheessa vuodelta 1859 ja erityisesti esipuheessa oleviin perustan ja päällysrakenteen määritelmiin. Tämä tarkoittaa sitä, että kapitalistisen yhteiskunnan yhteiskunnallisten tietoisuudenmuotojen so. päällysrakenteen ilmiöiden tutkiminen edellyttää kokonaisen kulttuurisen koneiston analyysiä, jossa ideologiaa tuotetaan. Tätä kokonaisyhteiskunnallista koneistoa voidaan Rockhillin ja Monvillen tavoin kutsua myös Imperiumiksi.

CIA on vain osa, mutta tärkeä osa kokonaisuutta

Rockhillin mukaan tässä tapauksessa (French-theory) useat erilaiset voimat ovat osallistuneet tämän kulttuurisen tuotantokoneiston kehittämiseen: 1) porvarillisen valtion elementit (CIA, FBI, USA:n ulkoministeriön tietyt osastot, Psychological Strategy Board, joka oli Korean sodan aikana ulkoministeriön, puolustusministeriön ja CIA:n rakentama psykologiseen mielipidevaikutamiseen keskittynyt organisaatio, United States Information Agency, joka oli vuosina 1953-1999 toiminut USA:n liittovaltion alainen propagandakoneisto, National Endowment for Democracy, joka on vuonna 1983 perustettu, edelleen toimiva, anti-kommunistiseen vaikuttamiseen ja demokratian edistämiseen yhteistyössä NGO-organisaatioiden kanssa poliittista ja taloudellista vaikuttamista harjoittava organisaatio, USAID ja lukuisat muut valtiolliset ja puolivaltiolliset organisaatiot); 2) yksityiset turvallisuusalan, sekä mainonnan ja mark-

kinoinnin yritykset; 3) kapitalistien ylin, johtava luokka; 4) koulutuksen, kustannustoiminnan, kulttuurituotannon, informaation aloilla toimivat suuryritykset 5) muut intellektuaaliseen tuotantoon ja jakamiseen keskittyneet organisaatiot.

The Cultural Cold War. The CIA and the World of Arts and Letters kirjan kirjoittajan Frances Stonor Saundersin mukaan kylmän sodan kiihkeimpinä vuosina CIA:n kulttuurisodankäynnin rahoituksesta puolet kohdennettiin eri säätiöiden välittämänä Yhdysvaltain ulkopuolelle, valtaosa Euroopassa käytävään anti-kommunistiseen ja anti-marxilaiseen toimintaan. Gabriel Rockhill päättää vastauksensa CIA:n roolista ”johtopäätöksenä, CIA:n sekaantuminen kulttuurimaailmaan (kuten esimerkiksi osallistuminen French-theoryn luomiseen ja levittämiseen), joka on todellakin ollut huomattavasti ekspansiivisempaa kuin olemme aiemmin ajatelleet, ei ole mitään muuta kuin materiaallinen todiste niistä tavoista, joilla kapitalistiluokka, valtionsa kautta, muo-
vaa ja kontrolloi kulttuuria, jotta se palvelisi kapitalistiluokan intressejä”.

Kirjallisuus:

Clouscard, Michel. Néo-fascisme et idéologie du désir: les taffes de la révolution. 1973 **Clouscard, Michel.** Le Capitalisme de la séduction. Critique de la social-démocratie.1981 **Collin, Denis.** Après la gauche. 2018 **Cusset, François.** French-Theory, Foucault, Derrida, Deleuze & Cie et les mutations de la vie intellectuelle aux États-Unis. 2003 **Garo, Isabelle.** Foucault, Deleuze, Althusser & Marx. La politique dans la philosophie. 2011 **Monville, Aymeric.** Misère du nietzschéisme de gauche. 2007 **Rockhill, Gabriel** et Monville, Aymeric en conversation avec Jennifer Ponce de Léon. Requiem pour la French Theory. Chant funèbre transatlantique sur une tonalité marxiste. 2024

PerttiHämäläinen 26.8.2025
Kansanaani.org 29.8.2025

Uusi ydinvoimala Ruotsiin

Ruotsi on valmistautumassa uuden ydinvoimalan rakentamiseen, ilmoitti Ruotsin ilmasto- ja ympäristöministeri Romina Pourmakhtari, Ruotsin nuorin ministeri kautta aikojen. Hän on sen vuoksi ehdottanut lakia, joka sallisi uraanin kaivostuominnan maassa. Tämä oli aiemmin kiellettyä vuodesta 2018. Hän ilmoitti syyksi ”halun energian saamisen turvaamisen uraanilla”, jota on Ruotsissa. Laki astuisi voimaan 1/1 2026.

Ruotsilla on 6 toimivaa ydinvoimalaa tällä hetkellä. Tidöhallitus on jo pitkään puhunut uuden ydinvoimalan rakentamisesta. Vastassa ovat kuitenkin olleet sosiaalidemokraatit, Keskustapuolue, Vasemmistopuolue sekä Ympäristöpuolue. Aikaisempi ydinvoimaloiden vähentämisajatus on nyt saanut suunnanmuutoksen, kun sosiaalidemokraatit ovat hyväksymässä uuden ydinvoimalan ja uraanin kaivostuominnan. Heitä on kiinnostanut lähinnä, kuinka yritys rahoitetaan. **Magdalena Andersson**, puolueen puheenjohtaja on ilmaissut asian sanomalla, että ”että uuden voimalan tekijä tarvitsee ekonomista apua.”Tämä tarkoittaa, että rahoitus järjestyy jälleen verorahoilla. Kummastella voi juuri ajankohtaa, miksi Euroopan kaaok-

sen aikana toteuttaa tällainen päätös. Ja mikä on kuningasajatus takana, kun ydinvoima on 28 % Ruotsin energialähteistä.

Pourmakhtari suositteli lakiehdotuspuheessaan myös, että olisi hyvä asia, jos kunnallinen veto-oikeus poistettaisiin, mikä oli ehkä isompi pommi maassa, jossa kunnallinen veto on pitkäaikainen ja arvostettu oikeus. Remissikierroksella on jo tullut voimakkaita vastalauseita kunnilta ja virastoilta. Uraanin kaivostuominta kiellettiin juuri ympäristösyistä. Ruotsin uraanimäärä on 80 % Euroopan tunnetuista lähteistä. Uraani on matalalatuista, jonka rakastuttaminen tulee kalliiksi.

Kaivos toimisi pohjoisessa, mutta varmaa tietoa ei ole paikasta. Ainakin Storsjön puolelta on tullut vastarintaa mahdollisen kaivoksen avauksesta. Kyseessä on juuri järven ja vesistön saastumisen vaara sekä juomaveden mahdollinen saastuminen.

EU:n tiukat ympäristösäännökset ja vastarinta voivat vaikeuttaa toimintaa, mutta alku ydinvoimalan tulolle on tehty hallituksen taholta.

Esa Salomaa
Kvissleby, Ruotsi

Rooman tuhatvuotinen valtakunta (2) ...

Jatkoa sivulta 12

vinssi. Keisari lähti sotaretkelle Partiaan (Iran). Vuonna 106 jaa. hän valloitti Petran ja Armenian sekä perusti Mesopotamian ja Assyrian provinssit. Trajanuksen valtakaudella suur-Roomalla oli kaikkiaan imperiumissaan 54 provinssia. (Lähde: PC, UAH, s. 437)

Lopun alkua

Kolmannella vuosisadalla Rooma ajautui jälleen vakavaan kriisiin, jota leimasivat sisäiset kiistat ja säännölliset johtajien muutokset. Keisarit seurasivat toisiaan vuoden tai parin välein. Heitä suistettiin vallasta ja surmattiin. Kaoottisissa oloissa myös taloudellinen toiminta vaikeutui. Yhteydet valtakunnan eri osien välillä eivät enää sujuneet. Kaupankäynti ja kuljetukset takkusivat. Tämän takia valtakunnan reuna-alueilla jouduttiin siirtymään jopa luontaistalouteen. (Reijo Katajaranta: Maailmaa mittailemassa – kuuleeko kukaan? s. 170–183, Rooma)

Vuonna 285 jaa. imperiumi on virallisesti jaettu hallinnolli-

Kuva: Heikki Männikkö

Tämä roomalainen amfiteatteri sijaitsee Tarragonassa Espanjan välimeren rannalla n. 100 km Barcelonasta etelään. Amfiteatteri rakennettiin noin v. 100-150. Siellä järjestettiin glariaattoritaisteluita ja muita julkisia esityksiä. Teatteriin mahtui n. 15 000 katsojaa. Tarragona oli merkittävä rooman kaupunki, joka perustettiin v. 218 eaa. Keisari Augustus asui kaupungissa v. 27-25 eaa. ja johti sieltä sotaretkiä Iberian niemimaan pohjoisosiin.

sesti Itä- ja Länsi-Rooman imperiumeiksi. Visigootit ryöstivät Rooman v. 410 jaa., mikä symboloi rappeutuneen Länsi-Rooman valtakunnan haavoittuvuutta. Länsi-Rooman valtakunta kaatui 476 jaa., kun germaaniheimo herulien päällik-

kö Odovakar syrjäytti Romulus Augustuluksen. Tämä merkitsi Rooman vallan symbolista loppua lännessä. Siitä jäi muistoksi kirkkovaltio Vatiikaani.

Matti Laitinen
Helsinki

Menneisyyden hallintaa Virossa: "On Kreenholmin syy, että virolaiset valitsivat sosialismin"

Kreenholmin tekstiilitehtaan tehdashalleissa on tehty suuria asioita. Siellä on lakkoiltu ja tehty lakanat koko Neuvostoliitolle. Nyt ränsistyneissä tiloissa esitetään oopperaa.

Narvassa voi kauhistella montaa asiaa. Ensimmäisenä pistää silmään Narvan keskustassa Viron ja Venäjän välisen raja-aseman epäinhimillisen pitkät ja hitaasti liikkuvat jonot. Jonotusaika voi Viron puolella pahimmillaan venyä jopa 18 tunnin mittaiseksi. Matkalaisista valtaosa on venäläisiä, joita virolaisten on hauska kiusata.

Kaupungissa on elokuussa hiljaista. Narva on tyhjentynyt asukkaista. Sen tehtaat ovat sulkeutuneet. Kiinteistöjen hinnat ovat romahtaneet. Teatteri- ja oopperafestivaalia esitetään puolityhjille saleille. Virolainen kulttuuri ei venäläistä kaupunkia kiinnosta.

Kaupunkia on kunnostettu EU:n rahoilla. Turisteja on vähän. Neuvostomuistomerkit on siivottu kaupunkikuvasta menemään. Enää ei ole Lenin patsasta piilossa Hermannin linnoituksen nurkassa eikä hääparien perinteistä kuvauspaikkaa, neuvostotankki T-34:ää. Entinen pääministeri, EU:n ulkosuhteiden korkea edustaja **Kaja Kallas** piti huolen, että neuvostomuistomerkit katoavat Virossa ja erityisesti Narvasta. Venäläisten identiteetille ei ole virolaisten mielestä hyväksi, että venäläiset uskovat Neuvostoliiton vapauttaneen Euroopan fasismista. Virolaisten käsitys historiasta on juuri päinvastainen: puna-armeija miehitti ja **Hitler** vapautti. Kaja Kallasin ja kumppaneiden mielestä se Viron venäläisten tulisi oppia.

Vaikka Narvan raja on Venäjälle auki, Euroopan uusi rautasirippu Baltian ja Venäjän välillä toimii. Narva tekee hidasta kuolemaa kuten itäinen Suomikin.

Hermannin tornin Viron historia

Narvan nähtävyyksistä huomiota herättävin on tanskalaisten 1200-luvulla perustama Narvan linna. Nar-

vajoen toisella rannalla sijaitseva Venäjän tsaari **Iivana III** 1400-luvulla rakennuttama Ivangorodin linnoitus muodostaa yhdessä Narvan linnoituksen kanssa maailman sotaisimman kokonaisuuden.

Sotien pitkään historiaan voi tutustua Narvan linnassa Hermannin tornissa. Jotakin uutta mielenkiintoista löytyi tornin yläosasta. Siellä kerrottiin **Kreenholmin** tekstiilitehtaan tarinasta aivan uusi versio. Virolaisten mielestä oli epäonnekasta, että tekstiilitehtaan kurjat olosuhteet loivat pohjaa kommunismille. "1900-luvun alussa bolševikit käyttivät tätä hyväkseen ja lupasivat ihmisille rauhaa, leipää ja maata. Monet Narvassa uskoivat näitä valheellisia lupauksia", näyttelyteksti kertoo.

Tuloksena oli, että Narvan punaisista 80 prosenttia oli Narvan tehtaiden työntekijöitä. "Riippumatta heidän motiiveistaan tuloksena oli puolivuosisataa terroria Viron valtiota ja sen kansaa kohtaan", museon teksti kertoo neuvostoajasta. Kreenholmin tekstiilitehtaan työntekijöiden joukossa oli huhujen mukaan 1900-luvun alussa myös Leninin sisko. Kreenholmin lakoilla oli suuri vaikutus Venäjän kehitykseen. Joidenkin käsitysten mukaan lakot levisivät Narvasta Pietariin ja huipentuivat verisunnuntaiksi ja vuoden 1905 vallankumoukseen Venäjällä.

Kreenholmin tehtailla oli vuonna 1913 parhaimmillaan 10 500 työntekijää. Se oli neuvostoaikana Viron suurimpia työnantajia. Kreenholmin lakanoissa nukkui koko Neuvostoliitto.

Viron kommunistijohtaja Lauristin ja Stalin

Virossa elää sitkeänä miehitysmyytti, jolle on vaikea löytää faktaa tositahtumista. Yleensä Viros-

Kuva: Leena Hietanen

Stalker baari Rottemannin Kaupunginosassa Tallinnassa.

sa "miehitys"-sanaa käytetään kuvaamaan koko neuvostoaikaa. Virolaiset eivät itse tiedä, mihin sijoittaa niin sanottu miehitys, kesään 1940 vai syksyyn 1944, kun puna-armeija raskaiden taisteluiden jälkeen häitti fasistit Virossa.

Kesällä 1940 Virossa tapahtui kesäkuun vallankumous, jossa kommunistit ottivat vallan parlamentissa. Viron kommunistipuolueen johtajin kuulunut **Johannes Lauristin** esitteli Viron hakemuksen liittyä Neuvostoliittoon 6.päivänä elokuuta 1940 Neuvostoliiton korkeimmalle neuvostolle. Esitystä tuki Karjalais-suomalaisen sosialistisen tasavallan edustaja **Otto-Ville Kuusinen**. Neuvostoliiton korkein neuvosto hyväksyi yksimielisesti Viron Neuvostoliiton jäseneksi.

Lauristinin vaimo Olga Lauristin kirjoitti suomalaiselle kommunistitoverilleen **Oili Suomelle** 1990-luvun alussa kirjeen, jossa hän muisteli tapahtumaa. Hän kertoi **Stalinin** onnitelleen Johannes Lauristinia sanoen: "Pidä sitten huoli, että työväestön johtama Viro on parempi kansalaisilleen kuin porvariston johtama Viro."

Neuvosto-Viro olikin varsin hyvin hoidettu pieni kansademokratia, jossa demokratia toteutui paljon paremmin kuin nykyisessä "demokraattisessa" Virossa. Venäläisten osuus Neuvosto-Viron parlamentissa oli 30 %, joka vastasi heidän osuuttaan Viron väestöstä. Vaikka parlamentti toimi viron kielellä, venäläisille kansanedustajille oli tarjolla simultaanitulkkaus venäjän kielellä aina vuoteen 1992 saakka.

Suomalainen porvaristo iloitsi Neuvostoliiton romahduksesta ja Viron uudelleen itsenäistymisestä

Kuva: Leena Hietanen

Kreenholmin tekstiilitehtaassa esitetään oopperaa

vuonna 1991 elokuun 20. päivänä. Suomalainen kokoomusvaikuttaja, päätoimittaja **Jarmo Virmavirta** ihasteli uutta porvarillista Viroa ihanneyhteiskuntana: venäläisen vähemmistön kansalaisuus riistettiin ja heistä tehtiin muukalaisia, rikkaat ja köyhät maksoivat 20 prosentin tasaveroa ja ammattiyhdistysliike tuhouttiin.

Oikeiston ihanne oli saavutettu, ja miehitysmyytin avulla saatiin perusteltua lännelle Viron apartheid-järjestelmää.

NATO:n sotilaat Tapalla

Junamatkanalla Tallinnasta Narvaan törmäsimme nuoreen, mustaihaiseen brittimieheen, joka osoittautui sotilaaksi. Hän oli matkalle Tapalle tukikohtaansa. Hän kertoi olevansa komennuksella Virossa vielä kuukautta ennen siirtoa muualle. Hän kertoi ulkomaisten sotilaiden käyvän yleensä vain Tallinnassa lomillaan, koska kaupungissa on elämää. Tartto oli liian hiljainen. Helsinki taas liian kallis heidän päivärhoilleen.

"Kukaan ei uskalla käydä Helsingissä, kun siellä on niin kallista", hän sanoi. Nuorta miestä järkytti kuulla seurueemme hyvin NATO-vastaiset näkemykset. Hän naurahti maailmaan mahtuvan mielipiteitä ja korosti olevansa Virossa vain puolustustarkoituksessa.

Hänen kanssaan oli mielenkiintoista keskustella Ison-Britannian tilanteesta. Hän ei uskonut, että perinteiset puolueet, Työväenpuolue ja Konservatiivit katoavat mihinkään, vaikka **Nigel Farage** ja **Jeremy Corbyn** haastavat ne. Hän uskoi, että Ison-Britannian politiikka lisää uudet tulijat puoluekartalle. Hän kertoi kuuluvansa Englannissa niihin, joka ei tule perimään mitään eikä hänellä tule olemaan rahaa ostaa asuntoa, saati haaveilla omakotitalosta. Kun kerroin, että Narvas-

sa noin 30 neliön yksión saa 14 500 eurolla, hän ilahtui. "Voisin maksaa sen vuoden tuloillani", hän riemuitsi.

Kerroin hänelle, että Narvassa kiinteistöt ovat niin halpoja, koska hän on Virossa. NATO laskee hinnat Itä-Virossa, koska alue tekee kuolemaa eikä lähitulevaisuudessa ole näkyvissä muutosta.

Paras kelpaa menneisyydestä

Paluumatkalla oli aikaa pysähtyä Tallinnassa tutustumassa uuteen, uhekaan Rottermanin liike- ja asuin-kortteliin satamassa ja poiketa Tallinnan arkkitehtuurimuseossa vuoden 1982 Moskovan olympialaisista kertovassa näyttelyssä.

Olympialaisilla oli perusteellisen vaikutus Tallinnan infrastruktuuriin. Tallinnassa järjestettiin kisojen purjehdusosuus. Tallinna sai Olympiahotellin, lentokentän, Piritan purjehduskeskuksen, pääpostin, joka on jo tuhattu ja Venetsian biennaaleihin yltäneen merkiteoksen, Linnahallin. Linnahall eli kaupunginhalli sijoitettiin satamaan siten, että 4000 katsojan yleisötilat ovat maan alla. Merenpinnan tasolla suuri konsertti- ja jäähalli ei peitä näkymää merelle. Linnahall kuuluu jo kansanperinteen piiriin, sillä arkkitehti **Rein Karpin** suunnittelema mestariteos on jätetty oman onnensa nojaan ränsistymään.

Rottermannin kortteli on rakennettu Tallinnan satama-alueelle entisten viljasiilojen päälle. Viljasiilot on ikuistettu venäläisen elokuvaohjaaja, Andrei Tarkovskin "Stalker"-elokuvaan, joissa elokuva kuvattiin. Nyt moderni ravintola Rottermanin korttelissa on nimetty Stalkeriksi. Kaikki muu onkin sitten italialaista ravintolaa. Eurooppa on tullut Tallinnaan.

Leena Hietanen toimittaja Narva/Viro

Kuva: Leena Hietanen

Jonot tulliasemalle Narvassa venytetään pitkiksi

HUIVI

Valtiovarainministeri Riikka Purra esitti viestipalvelu X:ssä heinäkuun lopulla kaikista peittävimpien huivien kuten niqabien ja burkien sekä pikkutyttöjen huivien kieltämistä Suomessa.

Opetusministeri **Anders Adlercreutz** puolestaan kommentoi heinäkuussa Helsingin Sanomille, että kasvot peittävistä huiveista kouluissa voidaan keskustella turvallisuuden ja tunnistamisen näkökulmasta, mutta hän ei kannata asiassa lainsäädännöllisiä toimia. Sisäministeri **Mari Rantanen** kommentoi Helsingin Sanomille 13.8.2025, että kasvot peittävien burkien ja niqabien kieltö ai-

otaan ottaa ministeriössä selvitykseen. Sosiaaliturvaministeri **Sanni Grahn-Laasosen** mukaan kasvot peittävät burkat ja niqabit eivät sovi kouluihin.

Huivikieltöä perustellaan sillä, että vain silmät paljastavaa huntuu käyttämällä nainen luo esteitä muiden ihmisten kanssa vuorovaikutukselle. Huivit aiheuttavat ongelmia turvallisuudelle ja vaikeuttavat henkilöiden tunnistamista kaikille tunnetuissa valvontakameroissa. Lisäksi ne eivät kuulu kuulemma liberaaliin arvomaailmaan. Valtiovarainministeri olisi valmis leikkaamaan huivit silpuiksi. Sisäministerin mukaan burkat ja niqabit eivät sovellu länsimaiseen tasa-arvoiseen maahan. Kansanedustaja **Päivi Räsänen** mielestä päähuivin sal-

liminen poliisille on ehdottomasti torjuttava. Hänen mukaansa poliisin huntu toisi väistämättä yleisön mieleen islamilaisen uskontunnustuksen, mikä ei ole tarpeen virantöimittävyydessä.

Sinimustahallitus näyttää olevan erikoistunut uusien uhkakuviin luomiseen ja mestari uusien vihankokkeiden etsimisessä. Milloin hallitus keksii, että minun kaltaiseni parrakkaat miehet, jotka pitävät päässään mustaa baskeria ja käyttävät aurinkolaseja, ovat vaikeasti tunnistettavissa valvontakameroissa. Minunlaiseni miehet luovat varmaan myös esteitä parrattomien, baskerittomien ja aurinkolaseja käyttämättömien ihmisten kanssa vuorovaikutukselle. Entä sadomasokistien naamiohuivit, unisex-

ulkoiluasut hengityssuojan kera, katolisten ja ortodoksien kirkkokuivit? Kohteita piisaa.

Lähes kaikki juutalais- ja muslimimiehet ympärileikataan. Myös eteläisen ja Itä-Afrikan väestö sekä Australian alkuperäiskansat harjoittavat ympärileikkausta yleisesti. Vuonna 2016 arvioitiin, että maailman miesväestöstä 37–39 % oli ympärileikattu. Toisen maailmansodan jälkeen Yhdysvalloissa alettiin ympärileikata lähes kaikki pojat. Ympärileikkaukset yleistyivät samoihin aikoihin myös Yhdysvaltain miehittämissä Etelä-Koreassa. Arabiassa sekä miesten että naisten ympärileikkaukset olivat laajalle levinneitä käytäntöjä jo ennen islamin syntyä. Operaation arvellaan olevan 5000

vuotta vanhaa. (Lähde: Wikipedia) **Miesten ympärileikkaus on varsin suosittua maailman kriisipesäkkeissä** ja aggressiivista ulkopoliittikkaa harjoittavissa valtioissa. Suomen hallitus voisi viisaudessaan velvoittaa Ulkopoliittista instituuttia tutkimaan, altistaako esinahattomuusraivo Yhdysvaltojen, Afrikan ja Israelin päättäjiä aseellisiin selkkauksiin ja kansanmurhiin? Kuinka moinen käyttäyty-mishäiriö vaikuttaa suomalaisiin poliittikkoihin? Esinahka vai huivi – siinä vasta kysymys! Pienituloisten perusturvan turvaaminenhan on nykyisin ihan perseestä.

Matti Laitinen vanhukainen ja rauhaveteraani 14.8.2025

Yhteistyö ja globaalit asiat esillä Pietarin talousfoorumissa

Jokavuotinen Pietarin kansainvälinen talousfoorumi on merkittävä tapahtuma talouden ja liiketoiminnan maailmassa. Tänä vuonna se keskittyi yhteisten suuntaviivojen löytämiseen globaalin turbulenssin tilanteessa, yhteistyömallien uudelleenarviointiin ja kestäväen kehityksen perustan rakentamiseen.

Länsimaat eivät ole onnistuneet eristämään Venäjää poliittisesti eivätkä taloudellisesti. Sen on todistanut 18.—21. kesäkuuta järjestetty Pietarin kansainvälinen talousfoorumi. Siihen osallistui noin 20 000 henkilöä 140 maasta.

- Osallistujamäärä osoittaa, että se on arvovaltainen foorumi, jossa kehitetään käytännön ratkaisuja, jotka vaikuttavat kansainväliseen yhteistyöhön ja kestävään kehitykseen uusissa globaaleissa olosuhteissa, toteaa Venäjän presidentin neuvonantaja, foorumin järjestelykomitean pääsihteeri Anton Kobjakov. Foorumin aikana Venäjän presidentillä Vladimir Putinilla oli tapaamisia eri maiden sekä kansainvälisten yhdistysten johtajien kanssa. Tapaamisissa Etelä-Afrikan varapresidentin Paul Mashatilen kanssa Putin arvioi myönteisesti kahden maan välisiä suhteita.

— Venäjän ja Etelä-Afrikan välinen kauppa kasvoi viime vuonna noin kaksi prosenttia. Jatkamme tietenkin työtä keskinäisten kaupan ja investointien lisäämiseksi ja monipuolistamiseksi. Pietarin kansainvälinen talousfoorumi on hyvä paikka yhteyksiimme laajentamiselle, Putin kertoi. Hänen mukaansa suhteiden vahvistaminen Afrikan maihin

on yksi Venäjän tärkeimmistä toimintalinjoista.

— Pietarissa vuonna 2023 järjestetyssä toisessa Venäjä - Afrikan huippukokouksessa hyväksyttiin huomattava asiakirjapaketti, muun muassa toimintasuunnitelma vuoteen 2026 saakka. Venäjä, Etelä-Afrikka ja muut Afrikan maat työskentelevät yhdessä näiden asiakirjojen käytännölliseksi toteuttamiseksi, Putin sanoi.

Putin tapasi Indonesian presidentin Prabowo Subianton. Tammiukuussa 2025 Indonesia liittyi BRICS-liittoumaan. Neuvottelujen tuloksena presidentit allekirjoittivat julkilausuman Venäjän ja Indonesian strategisesta kumppanuudesta.

— Tänä vuonna tuli kuluneeksi 75 vuotta diplomaattisuhteiden solmimisesta maidemme välillä. Venäjä on aina ollut Indonesialle strategisesti tärkeä kumppani ja ystävällinen maa. Olen erittäin hyvilläni tästä tapaamisestamme ja siitä, että kahdenvälinen yhteistyömme kehittyy ja laajenee edelleen. Lähes kaikilla aloilla on havaittavissa merkittävää kasvua ja kehitystä. Toivon, että vierailustani tulee tärkeä askel Venäjän ja Indonesian kahdenvälisen yhteistyön jatkokehityksessä, kertoi Subianto lehdistötilaisuudessa.

Saksalaisia yrittäjiä mukana foorumissa

Foorumin pääaiheena oli ”Yhteiset arvot ovat perusta kasvulle moninaisessa maailmassa”. Se korostaa pyrkimystä tasapainoiseen ja osallistavaan kehitykseen, jossa kulttuurisen monimuotoisuuden kunnioittaminen, tasa-arvoisuus ja keskinäinen etu ovat perustana uusien taloudellisten siteiden rakentamiselle. Suurta huomiota kiinnitettiin foorumissa taloudellisen suveriniteetin vahvistamiseen, kansallisten rahoitusjärjestelmien kehittämiseen ja pakotteiden vastustamiseen.

Länsimaiden Venäjää vastaan käymästä pakotesodasta huolimatta joidenkin niiden edustajia vieraili talousfoorumissa. Niin mukana oli yrittäjistä, asiantuntijoista ja kansalaistoimijoista koostuva saksalainen delegaatio.

- Pietarin kansainvälinen talousfoorumi on aina ollut ja on edelleen avoimen ja rehellisen vuoropuhelun foorumi. Saksalaisten kumppaneiden läsnäolo on osoitus siitä, että poliittisista olosuhteista riippumatta liikemiehet ovat kiinnostuneita yhteistyöstä, kokemusten vaihdosta ja pitkäaikaisten yhteyksien rakentamisesta. Suhautumme myönteisesti saksalaisten yrittäjien pyrkimykseen osallistua kansainväliseen toimintaan keskinäisen hyödyn ja kunnioituksen periaatteiden pohjalta, Kobjakov toteaa.

Foorumin yritysohjelma sisälsi yli 150 istuntoa. Niiden aiheet olivat monenlaisia globaaleista taloudellisista trendeistä ja digitaalisesta transformaatiosta kestävään kehitykseen, teknologiseen johtajuuteen ja humanitaaristen yhteyksien vahvistamiseen.

Keskeisiä tapahtumia olivat Shanghain yhteistyöjärjestön, BRICS-liittouman ja Euraasian talousliitto EAEU:n yritysfoorumi, pk-yritysten foorumi, luovien alojen foorumi, Lääketurvallisuusfoorumi, B20-kokous sekä Aasian ja Tyynenmeren maiden uutistoimistojen järjestön yleiskokous. Yksi tärkeimmistä keskusteluaiheista oli BRICSin ja Shanghain yhteistyöjärjestön vahvistuva rooli uuden talousjärjestyksen muodostamisessa.

Erityistä huomiota kiinnitettiin kansainväliseen yhteistyöhön. Foorumin aikana pidettiin 19 keskustelutilaisuutta, joissa käsiteltiin Venäjän ja sen ulkomaisten kumppaneiden välisten taloussuhteiden näkymiä. Mukana oli useita Aasian, Lähi-idän, Afrikan ja Latinalaisen Amerikan maita ja EAEU—ASEAN:in edustajia. Tilaisuuksissa puhuttiin talous- ja kauppasuhteiden vahvistamisesta, uusien logistiikkareittien rakentamisesta ja vaihtoehtoisten maksujärjestelmien kehittämisestä.

Sen lisäksi foorumin aikana järjestettiin kansainvälinen nuorten talousfoorumi nimeltään Tulevaisuuden päivä. Sen kumppanina oli YK:n talous- ja sosiaalisen kehityksen valtuuttama kansainvälinen Friends for Leadership -verkosto. Tapahtumaan osallistui nuoria johtajia, yrittäjiä ja asiantuntijoita yli sadasta maasta.

Sergei Karpov
Petroskoi

Nuijamaalla vaadittiin rajaa auki Suomen ja Venäjän välillä

Suomalaiset mielenosoittajat katsovat, että rajasulku on Suomen hallituksen tahallinen teko ja rajan pitää suljettuna vain hallituksen haluttomuus neuvotella Venäjän kanssa. Suomenvenäläiset järjestäjät korostivat suomenvenäläisten ongelmia päästä tapaamaan omaisiaan Venäjällä.

Nuijamaan raja-asemalle kokoon-tui lauantai-iltana lähes sata autolista suomalaisia ja suomenvenäläisiä vaatimaan Suomen ja Venäjän välisen rajan aukaisua. Rauhan torvet- mielenosoitus sujui rauhallisesti ja hyvässä ilmapiirissä. Nuijamaalle oli tullut mielenosoittajia eri puolilta Suomea, Oulusta, Joensuusta, Mäntsälästä ja Helsingistä. Yksi mielenosoituksen järjestäjistä, lappeenrantalainen kaupunginvaltuutettu Ivan Devjatkin oli erityisen iloinen, että suomalaisetkin olivat ottaneet asian omakseen.

”Meidän suurin huolestus on suomenvenäläisten mahdollisuus perheidemme tapaamiseen Venäjällä. Se on muuttunut erittäin vaikeaksi, vaikka Norjan ja Viron kautta pääsee Venäjälle. Virossa jonot ovat monen tunnin pituisia”, hän sanoi.

Rajasulku on kestänyt jo 22 kuukautta. Se on heikentänyt Itä-Suomen taloustilannetta merkittävästi. Työttömyys alueella on lisääntynyt ja kulttuuri- ja koulutusvaihto on katkennut. Mielenosoituksessa ollut joensuulainen tutkija, toisina ajattelija Pentti Stranius suree Joensuun yliopiston tilannetta. ”Joensuun yliopistolla oli runsaasti yhteistyötä Venäjän yliopistojen kanssa. Nyt kaikki yhteistyöprojektit ovat näivettyneet”, hän valittaa.

suun yliopistolla oli runsaasti yhteistyötä Venäjän yliopistojen kanssa. Nyt kaikki yhteistyöprojektit ovat näivettyneet”, hän valittaa.

Hiljaista rajaseutua

Reittimme Helsingistä Lappeenrantaan kulki Vaalimaan kautta. Se paljasti Suomen suuret miljardiluokan hukkainvestoinnit itärajalla. Hieno moottoritie E18 Vaalimaalle on aivan tyhjä. Lappeenrannan rajanylityspaikalle Nuijamaalle mentäessä vastaan tulee Kaukaan suljettava paperitehdas.

Ivan Devjatkin muistuttaa, että turistit katosivat Lappeenrannasta jo koronavuosina. Paperitehtaan sulkemiseen taas vaikuttavat maailmanmarkkinoiden tilanne eli paperin kysynnän hiipuminen. Teollisuuden ja palvelujen katoamisella on hintansa. ”Alueelle on vaikea saada uusia investointeja, kun väki vähennee ja työntekijät katoavat”, Devjatkin jatkaa.

Pohjoisin osanottaja, Vaalasta tullut Marko Hietanen oli huolissaan itärajan sulun tuomista taloudellisista tappioista Suomelle. ”Suomessa ei haluta ääneen sanoa, kun-

ka paljon rajasulku maksaa Suomelle”, hän valitti.

Tarkoituksellista toimintaa Suomelta

Monella suomalaisella miesmielenosoittajalla oli venäläinen vaimo. Eräs heistä

piti Suomen poliitikkojen toimintaa tarkoitushakuisena. ”Suomi tekee rajasulun EU:n ja NATO:n vaatimuksesta. Tämä on ulkoa ohjattua. Berliinin muuri on tullut Suomen ja Venäjän väliin”, hän valitti kauppakeskus Laplandin pihalla.

Mielenosoitus jatkui Nuijamaalla sijaitsevan tyhjentyneen kauppakeskuksen, Laplandin pihalla, jossa osanottajat saivat purkaa sydäntään.

Eräät suomenvenäläiset rouvat halusivat Suomen rajavarti-joille töitä. Heitä uhkaa nyt työttömyys Itä-Suomessa. Rouvat korostivat, että suomalaiset rajavartijat ovat ammattitaitoisia ja osaavat erottaa, kenen kuuluu päästä Suomeen ja kenen ei.

SFT ry haluaa rauhaa ja rajat auki

Suomen ja Venäjän välinen raja sulkeutui, kun Suomi irtisanoi yksipuolisesti rajasopimuksen Venäjän kanssa vuosien 2023–2024 vaihteessa. Muodollisena syynä Suomi käytti Venäjältä tulevia turvapaikanhakijoita.

Tilaisuudessa puheenvuoron käyttänyt Sodan ja Fasismin vastainen työ ry:n (SFT) sihteeri **Leena Hietanen** (allekirjoittanut) ko-

Nuijamaalle kokoontui 85 autoa ja lähes parisataa henkeä rauhalliseen mielenosoitukseen itärajan aukaisemiseksi.

Työttömyysuhan alla oleva rajamies keskustelelee järjestäjä Ivan Devjatkin kanssa Nuijamaalla.

rosti, että järjestön mielestä Suomi kriisiytti rajatilanteen tarkoituksella päästäkseen sulkemaan itärajan. Venäjä on täysin turvallinen maa, johon turvapaikan hakijat Suomi voi niin halutessaan palauttaa hyvillä mielin. Erilaiset rajalait ovat vain hallituksen pseudokeskustelua rikollisen tilanteen laillistamiseksi.

SFT ry ymmärtää hyvin suomenvenäläisten murheet, kun he eivät voi matkustaa tapaamaan sukulaisiaan rajan takana. Suomalaisilla on kuitenkin omat pelot, joita rajasulku tuo. Yksi on tarkoituksellista vaikuttava Itä-Suomen tyhjennys. Puolustusvoimien upseerin väitetään sanoneen, että on helpompaa sotia, jos Itä-Suomi on autio. Mikä-

li Suomea valmistellaan sotatoimialueeksi NATO:n ja Venäjän väliseen sotaan tyhjentämällä Itä-Suomi, on jokaisen suomalaisen vaadittava rajan avaamista ja Itä-Suomen kurjittamisen lopettamista. SFT ry haluaa rajat auki ja rauhaa Venäjän kanssa, joka on ollut Suomelle erinomaisen hyvä naapuri.

Neuvotteluyhteys Venäjän kanssa mahdollinen

Paikalla viipyi myös entinen kansanedustaja **Ano Turtiainen**, joka omalla toiminnallaan todistaa, että venäläisten kanssa voi neuvotella. Hän on säilyttänyt hyvät suhteet Venäjään ja tapaa venäläisiä kollegoita edelleen. Suomen nykyhallituksen voimakas Venäjä-vastainen linja vain estää neuvotteluyhteyden.

Turtiainen oli optimistinen Rauhan torvet-mielenosoituksen osanottajamäärään. ”Täällä on tunnelma kuin tästä syntyisi kansanliike”, hän sanoi. Hän ei pitänyt mahdollisena, että kahden vuoden päästä eduskuntavaaleissa Rajat auki-liikkeestä voisi syntyä vaali-ohjelmassa hyödynnettävää.

Leena Hietanen, toimittaja
Lappeenranta/Nuijamaa 2.8.-25
Kansanaani.org 4.8.2025

Kuva: Ville Rahikainen

Osallistujilla oli sanoma mukanaan

Kuva: Petri Krohn

Kuva: Leena Hietanen

KANSAN ÄÄNI KUULUU MUUTOKSEN PUOLESTA

Orpon hallitusta ei kiinnosta kansan huolet

Porvaristo ei Suomessa ole koskaan kunnostautunut kulttuuria puolustavana ja edistävänä kansanosana. Toki he kuluttavat muiden tuottamia kulttuurielämyksiä. Pitkän ajan suunta on ollut, että porvarihallitukset painavat kulttuurin määrärahat alas, kun taas punamultahallitukset ovat korjanneet kokoomuksen aiheuttamia tuhoja kulttuurin kentällä. Vaadimme lisää maksuttomia kulttuurinautintoja lapsiperheille ja seniorikansalaisille. Lasten muskari tai taidekerho on taidetta siinä, missä vanhainkodissa pidettävä yhteislaulutilaisuus ja tai ikäihmisten museoretki.

Meidän oikeiden työväenpuolueiden tulisi keskittää äänet ja vaaliliitolla saada oma Kansanedustaja Arkadianmäelle. On sinne paljon huonopiakin valittu, joilla on oma napa kaikkein lähimpänä. SDP:tä en pidä enää työväenpuolueena sitten Paavo Lipposen aikojen. Meidän tapahtumissamme voi sattumalta tavata ajattelevan, tiedostavan demarin, jolla on oikeitakin arvoja. Puolueena SDP on niin iso laiva, että sen muuttaminen sisältä päin on mahdotonta. Kutsutaan yhteiskunnallisista asioista kiinnostuneita mukaan. Vahvoja aatteen sotaratsuja käykäämme joukolla etsimään.

Yksiniittiselle oikeistohallitukselle (kok-pers) sopii hyvin

vaahoaminen aseista ja armeijasta. Sen turvin voidaan ajaa julkinen terveydenhuolto alas, sulkea sairaaloita ja karsia terveyskeskuksia. Nämä palvelut saa kuulemma kätevästi yksityissairaaloista ja rikkaiden lääkäriasemilta. Varmasti saa, jos on varaa maksaa suolaisia hintoja. Luokkayhteiskuntaa ollaan taas rakentamassa.

Persut ovat sutena leikkaamassa sotepuolen rahoitusta, kun sosiaalitoimen asiakkaat eivät kuulemma tuota mitään. Ovat pelkkä menoerä. Kylmää kyytiä on luvassa, jos ihmiset erehtyvät äänestämään persuja. Tavallisten ihmisten puolue, joopa joo.

Sotepalvelujen ja kulttuurin lisäksi kansalaiset tarvitsevat työtä. Koska järjestelmä ja maailmantilanne ovat aiheuttaneet ennätystyöttömyyden, Suomen hallitukselta vaaditaan pikaisia toimenpiteitä työttömyyden hoitamiseksi. Siinä ei leikkaukset auta, vaan tarvitaan lisää palveluja ja riihikuivaa rahaa ahdingossa oleville ihmisille.

Työllisyyšnäkymät ovat synkät. Meillä on kymmeniätuhansia ammattimiehiä ja -naisia kortistossa. Samoin korkeasti koulutettuja ihmisiä kymmeniätuhansia, joille ei kek-

sitä mitään järkevää tekemistä. Pitkäaikaistyöttömien asema on kestänyt. Tilastoja kaunistellaan mielenosoitusten pelossa. On ajan kysymys, milloin 300000–400000 Suomen työtöntä saavat tarpeekseen ja marssivat Senaatintorille rynkyttämään Valtioneuvoston linnan ovea.

Pääministeri Petteri Orpo (kok) ei halua keskustella tällaisista tavallisten ihmisten asioista. Hän pelaa kovempaa peliä Brysselin kabinetissa. Siellä saa jutustella kyberturvallisuudesta, drooneista ja avaruuden aseistamisesta. Viimeisin rääkäisy koski Suomen luotoluokituksen laskua. Siinä ei ehdi köyhän ongelmia miettimään, kun saa askarrella ”tärkeämpien” asioiden parissa.

Hallitus on pitkään osoittanut hajoamisen merkkejä. Kansa odottaa innolla, kumpi puolue lyö hanskat tiskiinkin ensin: kd vai persut. Punamultaa alkaa yksi ja toinen kaivata. Olisi korkea aika puuttua Kansan jakautumiseen. Valitettavasti sekään ei ole mikään ongelma tälle hallitukselle. Mutta minäpä kerron: Orpon-Purran hallitus alkaa olla ongelma Suomen kansalle.

Taisto Saarni Vantaa

Läheisyysperiaate hävittää historiaa, jopa kansallismaisemia

”Läheisyysperiaate” oli yksi syy, jolla Suomeakin houkuteltiin EU:n. Tämähän tarkoitti sitä, että maan käyttöä koskevat kysymykset jäivät pääosin kuntien päätettäviksi, ns. alistusviranomaiset, maakunnat ja ministeriöt eivät voi enää vaikuttaa kaavallisiin päätöksiin. Lieksassa tästä on pari tuoretta esimerkkiä, Kaarisilta, jota jo puretaan sekä Kolin alueella Rintasenvaaran kaava, jota kohta toteutetaan. Kumpaankaan ei pystyneet ns. asiantuntijatahot vaikuttamaan, joiden sana on perinteisesti painanut kaavapäätöksissä ”alistusviranomaisissa” esim. Museoviraston, joka on nähnyt kokonaisuuksien laajempia merkityksiä Kolin-maie-massa tai Kaarisillan historiassa.

Ratkaisevan auktoriteetin asemaan ovat nousseet kaupunginjohtaja sekä osuuskaupanjohtaja, joiden pitkän aikavälin taloudellista tietämystä voivat kyseenalaistaa vain luottamushenkilöelimet, kaupunginvaltuusto tai osuuskaupan hallitus.

Näiden johtajien arvopohja syntyy budjetti- tai kvarttaalitaloudesta, jossa vain talous on kaupunkilaisten tai osuuskaupan jäsenten hyvinvoinnin mitta. Vaikka he toimiltaan olisivat historiaa, kansallismaisemia lopullisesti hävittäneet ja heidät sellaisina tultaisiin muistamaan, niin todelliset syylliset ovat päätökset siunanneissa luottamushenkilöelimissä, joiden kyky arvioida päätöksiä ja niiden valmistelua on kyseenalainen.

Pohjois-Karjalan maakuntastrategiaan on kirjattu, että parhaimmat kasvun edellytykset ovat ”matkailussa ja perustuotannossa”. Kysymys matkailussa kuuluu, että kehitetäänkö sitä eliitille luontoa, historiaa ja kansallismaisemaa tuhoten vai luonnon ehdoilla kaikelle kansalle historiaa ja kansallismaisemia kunnioittaen? Perustuotannossa kysymys on jalostusasteen nostamisesta, elintarvikkeiden jalostami-

sesta, puun käyttötapojen kehittamisestä ohi sellun ja bio-öljyn, jotka syövät luonnon monimuotoisuutta.

Läheisyysperiaate sellaisena kuin se Suomessa on alkanut toteutua, on hallintokulttuurillemme vieras. Se on syännyt lausunto- ja valitusvastuuta ns. kolmannelle sektorille, yhdistyksille, joilla ei voi korvata perinteisiä virallisia hallintomenettelyjä ja päätösten alistamista ylempien viranomaisten valvontaan. Yhdistyksillä on epäilemättä valvontakykyjä, mutta ei taloudellisia resursseja selvitä tehtävistä. Tämä on ollut säästämistä, ”byrokraatioiden purkua”. Yliopistot voisivat tulevaisuudessa olla voimavara, joilta tieteellisiä lausuntoja tulisi pyytää, kun kansakuntamme historiallisia näkymiä punnitaan?

Luontorikasta juhannusta Hannu Ikonen Lieksa 16.6.2025

Rötösherrat kuriin

Suomi on ulkomaisten rötösherojen ja heidän puhuvien päiden paratiisi. Kaikki on myynnissä! Suomalaisia yrityksiä myydään kovalla syötöllä ulkomaille, jolloin vain työllistävä vaikutus jää meille tulojen karatessa ulkomaille. Euroopan Kongona Suomi tarjoaa otolliset kaivosapajat ulkomaisille kaivosyhtiöille, jotka vain työllistävät suomalaisia yritysvoittojen karatessa ulkomaille.

Ukrainassa kovasti maata hankkinut yhdysvaltalainen varainhoitoyhtiö Black Rock onkin jo Suomenkin yksi suurimpia suomalaisten pörssiyritysten omistajia. Huonon taloustilanteen myötä Suomen hallitus pohitii lisää suomalaisten yritysten myymistä ulkomaille.

Aikoinaan tunnettu amerikkalainen globalistiliitlin jäsen George Soros keinotteli Suomen markalla ja oli vaikuttamassa Suomen talouden romahdukseen. Kaikilla ei

ole samat säännöt näillä pelikentillä. Tästä kaikesta kärsii tavallinen kansa, joka menettää paljon toisten vetäessä välistä.

Kansasta puheen ollen myös suomalaisen kansan tulevaisuus on uhattuna. Suomalainen väestö muuttuu kovaa vauhtia suomalaisten syntyvyyden ollessa jälleen historiallisen alhaisen ja tulevaisuudessa suomalaiset jäävät mahdollisesti vähemmistöön omassa maassaan, jos sama kehityskulku jatkuu ja tilastoja on uskoakseen. Laukausta ampumattakaan suomalaisten kaunis oma rakas Suomi on valloitettu ulkomaisen pääoman toimesta ja esisien raskas verinen työ on unholaan painumassa.

Ohi on! Mistä pelastajaa, kun kansaa viedään kuin passiä narussa?”

Terveisin Nicholas Wilkman, 24-vuotias opiskelija

Vammaispalvelulain muutosesitys syrjii ikäihmisiä

Parhaillaan valmistellaan taas vammaispalvelulain muutosta. Asiantuntijoiden mukaan muutos uhkaa sulkea monet iäkkäät elinikäisten palvelujen ulkopuolelle. Lakiluonnoksen mukaan tavanomaisen elämänvaiheeseen liittyvä palvelutarve ei enää kuuluisi lain soveltamisalaan. Käytännössä muutoksella halutaan sulkea ikäihmiset pois muun muassa kuljetuspalvelun ja asunnon muutostöiden piiristä. Suuri osa vammaispalveluiden nykyisistä asiakkaista on nimenomaan ikäihmisiä.

Tämä ei ole suinkaan ensimmäinen yritys rajata vammaispalvelujen asiaskuntaa iän perusteella. Aiemmat yritykset ovat kaatuneet perustuslakivaliokunnassa ikäsyriinän kieltoon. Nyt ikäsyrintään liittyvää ongelmaa pyritään kiertämään epämääräisellä ja tulkinnanvaraisella elämänvaiheeseen liittyvällä säännöksellä. Tavoite on kuitenkin edelleen sama: sulkea iäkkäämmät asiakkaat pois vammaispalvelujen piiristä, ja näin saavutetaan säästöjä. Kaiken lisäksi nykyinen perustuslakivaliokunta tulkitsee täysin laittomasti asukkaiden oikeuksia, kun ajetaan väkisin lävitse Orpon hallitusohjelmaa. Kokonaan on unohtunut sosiaalihuoltolain velvoite järjestää kuljetuspalveluja tarpeen mukaan.

Lakiluonnos on ristiriidassa YK:n vammaissopimuksen kanssa, joka edellyttää vammaisten

henkilöiden yhdenvertaista kohtelua iästä riippumatta. Eduskunnan oikeusasiamies, Ihmisoikeuskeskus ja useat oikeusoppineet ovat arvostelleet lakiluonnosta. Vaarana on lisäksi, että hyvinvointialueet voisivat tulkita mielivaltaisesti, mitkä toimintarajoitteet liittyvät ikääntymiseen ja mitkä eivät. Liittyykö esimerkiksi muistisairaus ikääntymiseen vai ei? Tulkintavalta olisi hyvinvointialueilla, jotka todennäköisesti haluavat tulkita lain soveltamisalaa mahdollisimman suppeasti.

Ilman kuljetuspalvelua tai muita vammaispalveluja moni ikäihminen jää kotinsa vangiksi. Myös ikääntyneillä vammaisilla on oikeus ihmisarvoiseen elämään. Aikoinaan 1986 säädettiin lopulta vammaispalvelulaki. Sen jälkeen on tehty monia muutoksia, on laajennettu ja supistettu etuuksia. Raahesakin kuntayhtymän toimesta kiristettiin tulkintoja esim. kuljetuspalvelut, kun alettiin soveltamaan lähes kaikkiin ikääntyviin vammaisiin sosiaalihuoltolakiä, joka oli määräraha-sidonnainen.

Raahessa kuljetuspalveluilla on pitkä historia. Se alkoi saunautosta 1970 luvulla. On mahdollavaa, että kaikkien supistusten jälkeen Raahan kaupunki ylläpitää omia linjoja.

Viljo Lehmusketo Raah

Miksi USA:ssa perusoikeuksiin eivät kuulu sosiaaliset oikeudet

USA:n perustuslaissa on viittaus yleiseen hyvinvointiin (general welfare), mutta sen ei ole katsottu antavan valtiolle velvoitetta sosiaaliisiin oikeuksiin. Tätä on selitetty mm. Benjamin Franklinin mielipiteellä, joka ilmenee hänen kirjeestään kaverilleen Englantiin:

”Olen pitkään ollut kanssasi samaa mieltä, että lakisääteiset avustukset köyhille [Englannissa] ovat hyvin suureksi pahaksi saaden aikaan rohkaisua velttoudelle (encouragement of idleness). Olemme seuranneet esimerkkiänne ja alkanee nyt nähdä virheemme, ja toivon, että se korjataan”.

Franklinin mielipiteiden mukaan sosiaalisen toiminnan kannat-

tamattomuus on kirjattu:

1. Myötätunto, joka antaa juopuneelle mahdollisuuden lisätä juopumustaan.
2. Myötätunto, joka aiheuttaa kykenemättömyyttä aiheuttavaa riippuvuutta ja heikkoutta.
3. Myötätunto, joka estää halua tai välttämättömyyttä elannon ansaitsemiseen tarvittavaan työntekoon.
4. Myötätunto, joka heikentää selviytymisvaistoa ja kunnostautumista.

Monilla Yhdysvaltojen perustajilla on ollut eurooppalaisen hyvinvointiajattelun hylkääviä mielipiteitä. Heidän kirjoituksistaan löytyvät mielipiteet:

1. Tarvitsevaa ei pidä hoitaa kokonaan, vaan auttaa häntä auttamaan itseään.
2. Anna köyhälle tyydytys ansaitusta saavuttamisesta sen sijaan, että palkitset häntä ilman saavuttamista.
3. Salli köyhän nousta arvoasteissa.
- 4.Siellä, missä tarvitaan hätäapua, älä pitkitä apua niin pitkälle, että se muodostuu totutuksi, saavutetuksi eduksi.
5. Määritä tarkasti tietyn velvollisuuden ulottuvuus. A. Tärkein velvollisuuden taso on yksilön itsensä tasolla. B. Seuraava taso on perheen tasolla. C. Kirkon taso. D. Yhteisön taso. E. Läänin taso. F. Suurten onnettomuuksien tai hätätapausten koh-

dalla valtio.

6. Missään olosuhteissa keskushallituksen ei pidä osallistua yleiseen hyvinvointiin. Perustajat arvelivat, että se korruptoisi keskushallituksen ja köyhät. Perustuslaillinen viranomaisen ei ole sitä varten, että keskushallinto osallistuisi hyvinvointiohjelmiin.

Ahdas tulkinta yleinen hyvinvointi -käsitteen soveltamiseen säilyi 1930-luvulle. Presidentin Franklin D Roosevelt laman jälkeinen New Deal-politiikka tuki siirtymistä USA:n valtion hyvinvointivastuuta vahvistamaan perustuslain tulkintaan.

Yhdysvaltalaisten uudisrai-

vaajien elämänasenteeseen kuuluu olosuhteiden pakosta usko itsenäiseen selviytymiseen ja oman onnen tavoitteluun. USA:n sosiaalisten rakenteiden kehittämättömyys tai niiden puute merkitsivät, että jokainen huolehtii itsestään. Julkiselta vallalta ei saanut turvaa tai sosiaalista suojelua. Euroopan nykyisten sosiaalisten oikeuksien tapaisia perusoikeuksia ei USA:an kaivattu eikä niitä sinne kehittynyt.

Hannu Kautto Espoo

Lähde: Heikki Suopohja, Yksilönvastuu ja hyvinvointivaltio – toteutuuko ”hyvä elämä” kansankodissa?, Mediator Legis, Veiters, Riga 2019

Tukea

Kansanäänelle

Marja-liisa Siira 100 e, Veli Väisänen 50 e, Juha Suominen 25 e, Jartsev 10 e, Pauli West 30 e, Wanha Seppä 10 e, Hannu Ikonen 50 e, Heikki Männikkö 82 e, Teemu Ryhänen 20 e, Veli Väisänen 50 e, Espoon Leipäpappi 15 e, Tarja Männikkö 41 e, Mirja Pennanen 50 e ja Kalevi Wahrman 20 e.

Op FI08 5541 1420 0279 66

Keräyslupa: RA/2020/1128 24.9.2020

Shanghain yhteistyöjärjestön huippukokous edustaa puolta maailman väestöstä

Shanghain yhteistyöjärjestön SCO:n kaksipäiväinen huippukokous Tianjinissa, Pohjois-Kiinassa päättyy maanantaina. Kokouksen osanottajamaiden joukossa ovat suurimmat BRICS-maat Kiina, Intia, Venäjä ja Indonesia. Kokoukseen osallistuvat kutsuvieraina myös Egyptin pääministeri ja Turkin presidentti. Turkki on SCO:n ns. dialogikumppani.

Kokouksen osallistujalista muistuttaa Kazanissa vuoden 2024 lopussa pidetyn BRICS:n huippukokouksen vieraslistaa. Kokouksen ytimessä esiintyvät Kiinan, Intian ja Venäjän johtajat. Kazanin huippukokouksen tapaan SCO:n kokoukseen osallistuu myös YK:n pääsihteeri. Presidentti Vladimir Putin osallistuu huippukokouksen jälkeen päävieraana juhallisuuksiin, jotka on omistettu Kiinan voitolle Japanista ja toisen maailmansodan päättymiselle 80 vuotta sitten.

Kiinan ja Intian johtajien tapaaminen sai median huomion Kazanin huippukokouksessa. Maiden välisten johtajien tapaaminen loi uusia mahdollisuuksia maiden välisten rajakiistojen ratkaisemiselle. SCO:n huippukokouksessa kohtaavat toisensa myös Intian ja Pakistanin johtajat, vaikka maat ajautuivat hiljattain aseelliseen konfliktiin keskenään.

Myös sillä on merkitystä, että kokoukseen osallistuivat niin Azerbaidžhanin kuin Armenian johtajat. Tapaamisessaan presidentti İlham Aliyevin kanssa Kiinan presidentti Xi Jinping toisti Kiinan tukevan Azerbaidžhanin liittymistä yhteistyöjärjestöön. Tapaamisessaan Armenian pääministeri Nikol Pashinjanin kanssa Xi ilmoitti strategisen kumppanuuden solmimisesta Kiinan ja Armenian maiden välille ja sanoi Pekingin tukevan Jerevanin liittymistä SCO:hon.

Turvallisuus ja talous etusijalla

Kokouksen osanottajamaiden kokoonpano edustaa hyvin yhteistyöjärjestön toiminnan alkuperäistä tarkoitusta eli rajaturvallisuuskysymysten hallinnointia. Kiinan valtion virallinen uutistoimisto Xinhuan mukaan SCO:n juuret ovat ns. Shanghain viisikko-mekanismissa. Sen loivat Kiina, Venäjä, Kazakstan, Kirgisia ja Tadžikistan vuonna 1996 tarkoituksenaan hoitaa rajaturvallisuuskysymyksiä kylmän sodan päättymisen jälkeen.

Yhteistyöjärjestö on edelleenkin lähtökohtaisesti globaaliin turvallisuuteen keskittyvä järjestö. Rajaturvallisuus on vain osa laajempaa turvallisuusarkkitehtuuria, jonka tavoitteena on konfliktin hallinta koko Euraasianalueella. Jäsenmaiden poliittinen yhteistyö perustuu taloudelliseen yhteistyöhön. Sen ytimessä ovat tasainen kaupan kasvu, yhteiset infrastruktuurihankkeet sekä koordinoitu toiminta elintarvike- ja energiaturvallisuuden aloilla.

Paradoksaalisesti Yhdysvaltojen ja Euroopan Unionin pakotepoliittikka ovat edistäneet Shanghain yhteistyöjärjestön jäsenmaiden taloussuhteita. Presidentti Donald Trumpin hallinto näyttää pyrkivän jonkinlaiseen yhteistyöhön SCO:n suurimpien maiden kanssa. Samalla se kuitenkin uhkaa Venäjää taloussodalla. Intian kanssa USA on jo aloittanut todellisen tullisodan. Yhdysvallat korotti intialaisten tavaroiden tuontitullit 25 prosentista 50 prosenttiin. Syyksi Yhdysvallat ilmoitti Intian öljyn tuonnin Venäjältä.

Siperia ja Arktinen alue ovat SCO:n suurimpien jäsenmaiden kiinnostuksen kohteita. On arvioitu, että 13 prosenttia maailman löytämättömistä öljyvaroista sijaitsee Arktisella alueella. Niiden määrä, 90 miljardia tynnyriä, riittäisi nykykulutuksen tasolla tyydyttämään koko maailman tarpeet lähes kolmeksi vuodeksi. Lisäksi alueella arvioidaan olevan noin kolmannes maailman tunnistamattomista maakaasuvaroista.

YK:n uudistaminen ja kolonialismi

Presidentti Putin nosti YK:n uudistamisen ja kolonialismista vapautumisen tärkeiksi teemoiksi haastattelussa Xinhua-uutistoimistolle. Putinin mukaan Venäjä ja Kiina kannattavat YK:n uudistamista niin, että sen turvallisuusneuvostoon kuuluisi valtioita Aasiasta, Afrikasta ja Latinalaisesta Amerikasta.

Putinin mukaan yksi Kiinan, Venäjän ja sen kumppaneiden yhteistyön merkittävimmistä tuloksista on YK:n yleiskokouksen 4. joulukuuta 2024 hyväksymä päätöslauselma ”Kolonialismin hävittäminen kaikissa muodoissaan ja ilmentymissään”. Päätöslauselman puolesta äänesti yli 90 YK:n jäsenmaata. Sitä vastaan äänestivät Yhdysvallat, lähes 50 Euroopan valtiota sekä toistakymmentä niiden liittolaista.

Kolonialismin tuomitsevan päätöslauselman äänestystuloksessa kiteytyy Euraasian turvallisuusarkkitehtuurin visaisiin haaste. Kyse on siitä, miten saada kolonialismilla vaurastuneet maat liittolaisineen hyväksymään globaalin etelän pyrkimykset päästä eroon köyhyydestä ja niiden resursseja riistävästä kansainvälisestä työnjaosta.

SCO on julistanut tavoitteekseen oikeudenmukaisemman ja moninapaisen maailmanjärjestyksen. Sen rakentamisen tulee yhteistyöjärjestön mukaan perustua kansainväliseen oikeuteen. YK:lla on tässä prosessissa keskeinen koordinoiva rooli. Euraasian tasa-arvoisen ja jakamattoman turvallisuusarkkitehtuurin luomista pidetään merkittävänä osatekijänä tämän tavoitteen saavuttamisessa.

Juha Lehto/Naapuriseuran sanomat 1.9.2025

”Marxilainen lauantaitiimi sunnuntaina” 21.9.2025

Työväenluokan toiminnalle tieteellinen maailmankatso-mus antaa pitkän aikavälin suunnan. Siksi tutkimme marxilaista tiedettä ja tuotamme siitä tutkimus- ja opintoaineis-toa. Tällä hetkellä työstämme edelleen marxilaisen maail-mankatsomuksen alueella historiallisen materialismin opin-toaineistoa.

Seuraava lauantaitiimi kokoontuu poikkeuksellisesti sununtaina 21.9.2025 klo13.00 Hermannin kerholla, os. Hämeentie 67 Helsinki. Tällä kerralla etenemme siten, et-tä viimeistelemme historiallisen materialismin opintoaineis-ton lopullista painotystä varten.

Tehtävän esittelee Juha Kieksi. Tutustu ennakkoon histo-riallisen materialismin opintoaineiston luonnokseen, jo-ka löytyy Kansan äänen verkkojulkaisusta os. kansanaa-ni.org, jossa yläpaneelista valitaan opintoaineistot Etä-nä tilaisuutta voi seurata linkistä <https://meet.jit.si/Kansanaanengi>.

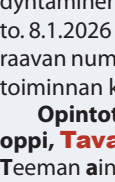

Seuraava opintotilaisuus on to. 30.10.2025 EVKR:n ja KL:n toimikunnan kokouksen jälkeen klo 18.30. Aiheena: Marxin taloustiede, Tavara ja arvo 2., luku V. Aiheeseen johdattelee Heikki Männikkö. Aineisto teemaan: Nevalai-nen-Peltonen Marxilainen kansantaloustiede 5. luku sekä SNTL:n tiedeakatemian kansantaloustiede, Petroskoi 1956, 4. luku. Ennakkoon Kansan äänen verkkojulkaisussa www.kansanaani.org. Etänä <https://meet.jit.si/Kansanaanengi>. Opintotilaisuudet DSL:n kanssa. Tervetuloa.

Kommunistien liiton toimikunnan kokous

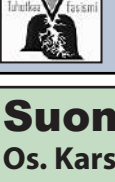
Kommunistien Liiton toimikunnan kokous Hermannin ker-holla, os. Hämeentie 67 Helsinki to. 30.10. 2025 klo 17.00 yhteiskokous EVKR:n hallituksen kanssa. Liity etäkokoukseen seuraavasta linkistä: <https://meet.jit.si/Kansanaanengi>

Käsitellään normaalit kokousasiat, syksyn toimintaa se-kä järjestölliseen ja ideologiseen työhön liittyviä ajankoh-taisia kysymyksiä ja mm. seuraavia asioita: (1) Arvioidaan kansanrintaman kehittämisen kysymyksiä, (2) Kansainvälisen yhteistyön ja ulkopoliitiikan kysymyksiä, (3) Historiallisen materialismin opintoai-neiston arviointi (4) Syksyn opinto- ja julkaisutoiminta, (5) Tekoälyn hyö-dyntäminen (6) Kannanotot ja muut asiat (7) EVKR:n järjestäytymiskokous to. 8.1.2026 (8) Kansan äänen syyskesän numeron 4/2025 arviointi ja seu-raavan numeron 5/2025 ideointi ja valmistelu sekä KÄ:n verkkojulkaisun toiminnan kehittäminen ja kokemusten arviointi.

Opintotilaisuus kokouksen jälkeen klo 18.30, aihe: Marxin talous-oppi, Tavara ja arvo 2. Aiheeseen johdattelee Heikki Männikkö. Teeman aineisto julkaistaan ennakkoon Kansan äänen verkkojulkaisussa www.kansanaani.org sekä Kommunistien liiton nettisivulla. Katso Neva-lainen-Peltonen taloustiede luku V.

Tervetuloa jäsenet ja ystävät !

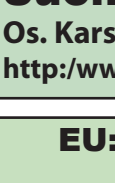
Kommunistien liiton vuosikokous

Kommunistien Liiton vuosikokous to. 27.11. 2025 klo 17.00 Hermannin kerholla, os. Hämeentie 67 Helsinki. Käsitellään vuosikokousasiat sekä syksyn ja talven toi-mintaa sekä järjestölliseen ja ideologiseen työhön liittyviä ajankohtaisia kysymyksiä. Hallitus kokoontuu järjes-täytymiskokoukseen heti kokouksen jälkeen.

SFT:n hallitus kokoontuu

Sodan ja fasisminvastainen työ ry.:n hallitus kokoontuu to. 23.10.2025 klo 18.00 Hermannin kerholla os. Hämeen-tie 67, Helsinki. Käsitellään syksyn ja talven toimintaa sekä järjestölliseen ja sodanvastaiseen työhön liittyviä ajankohtaisia kysymyksiä. Tervetuloa

Suomen Työväenpuolue STP

Os. Karstulantie 2 A 5, 00550 Helsinki

<http://www.facebook.com/groups/167525526686703/>

EU:n Vastainen Kansanrintama ry.

Kansan ääni

kansanaani.org

Kommunistien Liitto ry.

<http://www.kommunistienliitto.com>

SP FI80 41080010 3882 24

Juche-aatteen opintoyhdistys

Tilaa suomenkielistä aineistoa Juche-aat-teesta!

www.jucheate.com

juche.aate@saunalahti.fi

puh. 045 671 3408

KOMINFORM

Päivän uutisotsikot:

<https://www.facebook.com/sipila.heikki?ref=bookmarks>

<https://vk.com/id430603986>

EVKR toimii

EU:n Vastaisen Kansanrintaman johtokunta kokoontuu to 30.10. 2025 klo17.00 Hermannin ker-holla os. Hämeentie 67, Helsin-ki. Kokous pidetään myös etäko-kouksena. Liity kokoukseen seu-raavasta linkistä <https://meet.jit.si/Kansanaanengi>

Käsitellään mm. seuraavia asioi-ta: (1) Kansanrintaman kehiti-tämisen ja järjestötyön kysymy-ksiä (2) Kansainvälisen yhteistyön kysymyksiä (3) Historiallisen mate-rialismin opintoaineiston arviointi (4) Syksyn opinto- ja julkaisutyö (5) Tekoälyn hyödyntäminen (6) Kan-nanotot ja muut asiat (7) EVKR:n järjestäytymiskokous to 8.1.2026.

KÄ:n toimituskunnan ko-kous. Arvioimme KÄ:n syyskesän numeron 4/2025 sekä KÄ:n verk-kojulkaisun kokemuksia ja suun-nittelemme lehden syysnumeroa (5/25). Opintotilaisuus 18.30. Ai-he: Marxilainen taloustiede; Ta-vara ja arvo 2. Nevalainen-Peltonen luku V. Aiheeseen joh-dattelee Heikki Männikkö

Julkiset keskustelufoorumimme FB:ssa

Suomen Työväenpuolue FB

Ryhmä keskittyy mm. yhteis-kunnalliseen keskusteluun, luokkatietoisuuden edistämi-seen, ay-liikkeen, puoluepo-litiikan, rauhantyön, globali-saation ja ulkopoliitiikan kysy-ksiin.

Kansanrintama- vaih-toehto uusliberalismil-le FB

Ryhmän tavoite on kehittää vaihtoehto nykyiselle kovalle markkinavoimien yhteiskun-tapoliitikalke ja toteuttaa yh-teiskunnallinen muutos Suo-messa. Keskusteluun kuuluu laajasti politiikka ja yhteis-kunnalliset asiat erilaisella in-formaatiolla.

Näissä ryhmissä toivotaan kes-kustelua marxilaisen yhteis-kuntatieteen lähtökohdista. Linkitettäessä näihin ryhmiin artikkeleita on toivottavaa li-sätä oma kommentti ja lähde. Noudatetaan nettietikettiä. Rasistinen ja fasistinen mate-riaali poistetaan.

JULKAISIJAT:

Suomen Työväenpuolue STP, EU:n Vastainen Kansanrintama ry., Kommunistien Liitto ry.

POSTIOSOITE:

Vellamonkatu 6-8 A 1, 00550 Helsinki

PUHELIN:

0440103450

PÄÄTOIMITTAJA:

Tommi Lievemaa

ILMOITUSHINNAT:

Järjestöt: 0,50 €/pmm

Muut 1 €/pmm

TILI:

OP FI08 5541 1420 0279 66

PAINOPAikka:

Picaset Oy

ISSN- TUNNUKSET:

ISSN-L 2243-4046

ISSN 2243-4046 (Painettu)

ISSN 2243-4054 (Verkkojulkaisu)

Lännen sotaneuvosto kokoontui Kiovassa mukana Stubbin pariskunta ja Sanna Marin

On olemassa taustalla toimivia epävirallisia, puolivaltioillisia ja salaisia, mutta erittäin arvovaltaisia tahoja, jotka pyrkivät kaikkiin keinoin ylläpitämään Lännen myöhäisimperialismin ”kultakauden” 1991–2014 saavutuksia. Näiden toimien pääpaino on nykyisessä historiallisessa tilanteessa Ukrainan Venäjää vastaan käymän kauttasodan ylläpitäminen ja kiihdyttäminen. Yksi tällainen taho on organisaatio nimeltä YES (Yalta European Strategy), joka kokoontui salaiseen kokoukseensa Kiovaan 12.–13.9. Järjestelyt olivat niin salaiset, että osallistujalista paljastettiin vasta konferenssin alkajaispäivänä ja tarkka tapahtumapaikka kerrottiin ainoastaan luotettaville, läntisen valtamedian toimittajille vasta kokousta edeltävänä päivänä. Helsingin Sanomat julkaisi pienen, mutta luonnollisesti hyvin pintapuolisen ja vääristellyn jutun YES:stä ja sen organisoimasta kokouksesta.

Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan tietoinen ajaminen kohti Lännen sodankäynnin ytimiä, niin kuin Paavo Lipponen Suomen edun jo 1990-luvulla määritteli, on viety niin pitkälle, että YES:n kokouksen keskeisimpinä hahmoina hääri sekä presidentti Alexander Stubb, että entinen pääministeri Sanna Marin. Muita keskeisiä hahmoja kokouksessa olivat Ukrainan presidentti

Volodymyr Zelenskyi, Britannian entinen pääministeri Boris Johnson, USA:n joukkojen Irakin sodan aikainen komentaja ja myöhemmin CIA:n johtajana toiminut David Petraeus ja Donald Trumpin sotilaallinen neuvonantaja Keith Kellogg.

Samaan aikaan Kiovassa liikkui joissakin tärkeissä tehtävissä myös presidentti Stubbin puoliso Suzanne Innes-Stubb, jolle Ukrainan presidentti Zelenskyi myönsi kunniamitalin Ukrainan hyväksi tehdystä työstä. Zelenskyi luonnehti Innes-Stubbia tosi ystäväksi, joka on osoittanut aitoa luottamusta ja kumppanuutta Ukrainaa kohtaan. Innes-Stubbille on aiemmin myönnetty, vuonna 1995 Viron ”itsenäisyyden” kunniaksi perustetun Marianmaan ristin ritaritrikunnan 1. luokan kunniamerkki. Mikä rooli Innes-Stubbilla itse asiassa on Suomen nykyisessä ulko- ja turvallisuuspolitiikassa? Onko hänellä jokin suhde, tai ainakin ollut todellisen kotimaansa Britannian ulko- ja turvallisuusorganisaatioihin? Nämäkin kysymykset välttämättä nousevat esiin, kun ajattelee sitä valtavaa eroa, mikä on hänen tosi asiallisen toimintansa ja sen mielikuvan välillä, jonka valtamedia meille hänestä pyrkii välittämään.

Maailman historian yhden kaikkein pahimman sotarikolli-

sen Tony Blairin leivissä työskentelevä ex-pääministeri Sanna Marin (sdp) sen sijaan kuvasi HS:lle omaa ja Ukraina sodan taustaorganisaatio YES:n roolia melko selväsanaisesti: ”Pyrimme saamaan tukea Ukrainan ja Moldovan EU-jäsenyydelle. Työskentelemme suoraan Ukrainan pääministeri Julija Svyrydenkon kanssa, eli tehtävät YES:n hallituksessa ja Tony Blair-instituutissa tukevat toisiaan”. Miksi eivät tukisi, sillä YES on oman määritelmänsä mukaisesti jo ”yli 20 vuoden ajan pyrkinyt edistämään dialogia Ukrainan, EU:n ja Yhdysvaltojen välillä”. YES:n hallituksessa istuu Sanna Marinin lisäksi mm. Puolan entinen pääministeri Aleksander Kwasniewski ja Ruotsin entinen pääministeri Carl Bildt, sekä Hollannin puolustusministerinä vuosina 2022–24, Mark Rutten hallituksessa työskennellyt sotahaukkana tunnettu Kajsa Ollongren. Rutte itse on nykyään tunnetusti Naton pääsihteeri.

Kun Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa nyt kytketään yhä tiiviimmin Lännen kaikkein sotakiikoisimpaan linjaan ja sen edustajiin, ja kun tämä vielä tapahtuu mitä salaisimpien ja hämäämpien, epävirallisten tai puolivaltioillisten organisaatioiden puitteissa, voidaan hyvällä syyllä kysyä kuka ja mistä käsin tätä Suomen suuntausta johdetaan? Ymmärtävätkö kansanedustajat, tavallisista kansalaisista puhumattaakaan, mitä oikein on tapahtumassa ennen kuin on liian myöhäistä?

Pertti Hämäläinen
10.9.2025

Erotaan Natosta Emme kuulu sinne

Historiallisen materialismin perusteista (14/13-14) ...

Jatkoa sivulta 11

sota tulee kaikissa maissa muuttaa oman maan porvariston vastaiseksi vallankumoustaisteluksi. Jokaisen tulisi ymmärtää, että tällaiset arviot ovat täysin hatusta vedettyjä, sillä meidän aikamme on täysin erilainen. Venäjä ei ole imperialistinen, vaan joutuu aseellisesti puolustamaan olemassaoloaan globaalia uusliberalistista pääomaa vastaan. Ei myöskään työväenluokalla ole sellaista lokakuun aikaan verrattavaa ohjattavissa olevaa työläisten, talonpoikain ja sotilaiden joukkoa, joka olisi rekrytoitavissa vallankumoukseen. Kaikki nämä puitteet on luotava uudella tasolla.

On palattava tieteelliseen marxilaiseen maailmankatsomukseen

Tämän kirjan kohdissa 11.4.–11.5. käsitellään kysymystä luokkataistelun muodoista, jotka etenevät kolmella tasolla: 1) Taloudellisena taisteluna, 2) poliittisena taisteluna ja 3) ideologisena taisteluna. Kehitys ei etene siten, että poliittinen työ korvaa taloudellisen taistelun ja ideologinen työ poliittisen työn. Ne kasvavat historiallisesti ja dialektisesti toistensa päälle ja toimivat samanaikaisesti. Taloudellinen ja poliittinen eteneminen tarvitsee tukseen voimakkaan ideologisen toiminnan. Kapitalismin vastaisen luokkataistelun tärkein kysymys tänään on, että otamme uudelleen haltuumme marxilaisen tieteen, dialektisen- ja historiallisen materialismin sekä taloustieteen perusteet ja valmistaudumme sen pohjalta tulevaan aikaan. Tämä on välttämätöntä, jos luodaan kestävä vaihtoehto uusli-

beralismille.

Meidän on otettava kiinni se ideologinen jälkeensä jääneisyys, johon olemme ajautuneet ja käytettävä hyväksi sitä rikkautta ja kokemusta, joka sisältyy maailman kaikkien kommunististen ja työväenpuolueiden kokemukseen ja teoreettiseen arviointikykyyn. Tämä edellyttää systemaattista marxilaisen teorian opiskelua ja kehittämistä sekä soveltamista nykypäivän ongelmien ratkaisemiseen. Edelleen on olemassa sosialismia rakentavia maita, joiden kokemus auttaa vallankumouksellista liikettä eteenpäin. Kommunistien ja demokraattisten voimien on laajalla yhteistyöllä otettava takaisin itselleen heille maailmassa kuuluva asema.

Voittoisa työ kansa nojaa sosialismiin

Strateginen päämäärämme on siirtyminen sosialistiseen yhteiskuntakehitykseen, jonka vallitessa voimme keskittyä ratkaisemaan yhteiskunnan ei-luokkataistelusta syntyviä ristiriitoja. Nämä edellä esitetyt solmukohdat yhdessä heijastavat työväenluokan porvariston vastaisen luokkataistelun eri puolia. Tämä kokonaisuus pitää sisällään BRICS-yhteistyön, uusliberalismin vastaisen kansanliikkeen rakentamisen sekä marxilaisen tieteen nostamisen työväenluokan (kansan) ajattelun keskiöön.

Miksi työväenluokan luokkataistelutaktiikka nojaa keskeisesti näihin solmukohtiin? 1. BRICS-yhteisö on ainoa todellinen globaali vastavoima läntiselle uusliberalistiselle imperialismille ja edustaa aiempien sosialististen ja puolueet-

tomien (sitoutumattomien) maiden arvoja. 2. Uusliberalismin vastainen yhteisrintama on ainoa keino yhteiskunnassamme koota yhteisen tavoitteen taakse tarpeeksi voimaa ja joukkoja. Ei ole tänään olemassa yhtä poliittista puoluetta tai yhteisöä, joka kykenisi suoriutumaan tästä tehtävästä. 3. Marxilainen yhteiskuntateoria, dialektinen ja historiallinen materialismi sekä talousoppi muodostavat ainoan tieteellisen perustan poliittisen vaihtoehdon kehittämiseksi nykyiselle imperialistiselle uusliberalismille. Kokonaisuuksena tämä tarjoaa yhteistyöhön ja rauhaan perustuvan yhteiskunnallisen etenemistien vaihtoi-

Tämä arvio pitää sisällään sosialistisen kehitystien siten, että vaihtoehtoisen politiikan uusliberalismille täytyy sisältää sosialistinen elementti siksi, että uusliberalismista seuraava vaihe kapitalismin kehityksessä voi olla vain fasismi. Kehityksen sosialistinen elementti turvaa porvarillisen demokration saavutukset. Tässä kirjassa on todettu aiemmin, että taktinen arvio ja suunnitelma ei aina toteudu asetetun suunnitelman mukaan tasaisen kehityksen kautta. Esitetyn kaavan mukainen taktinen eteneminen saattaa hyvinkin suurella todennäköisyydellä johtaa yhteiskuntakehityksessä hyppyyä. Siinä tilanteessa, että historia tekee yllättävän hypyn, niin edellä arvioitu taktiikka tarjoaa mahdollisuuden nopeasti arvioida tilanne uudelleen ja suunnitella vaikka väliaikaisesti uusi taktiikka.

Työryhmä

Tekikö Macron Trumpit?

8.9. ilmoitettiin, että odotusten mukaisesti Ranskan hallitus on kaatunut. Tämä ei tietenkään ole yllätys, sillä nykyisen, virkaatekevän pääministerin Bayroun säästölöistä sai tyrmäyksen niin oikealta kuin vasemmalta. Ranskassa ei haluta säästää tai uudistaa, sillä se saisi kansan kaduille. Eläkeuudistus oli Macronille jo vaikea pala ja hän sai sen läpi osittain väkivaltaisiksi äityneiden mielenosoitusten saattamana. Ranskan julkinen sektori on ollut krooninen rahasyöppö ja maalla oli viimeksi budjettiylijäämää vuonna 1974, eli 50 vuotta sitten. Ranskalla on monikerroksinen hallinto ja valtaisa määrä valtiollista kiinteistöomaisuutta. Maalla on ympäri maailmaa hulpeita suurlähetystöjä, esim. Roomassa Palazzo Farnese, renesanssihenkinen palatsi.

Yhdysvaltojen takinkäänös täydellistyi, kun maan rahaeliitin tukemana presidentiksi valittiin Trump. Pitkään harkittu siirtyminen pois Euroopasta sai suulaan puhemiehen, kun Trump astui kuvaan. Jo Obaman aikoinaan aloittama huomion keskittäminen Aasiaan (Pivot to Asia) sai kruununsa, kun Yhdysvallat saattoi Euroopan niskalennkkiotteeseen Ukrainan kriisistä. Lasku on huikea rahassa, mutta jopa ihmishengissä, jos sille tielle mennään.

Macron tietää oikein hyvin, että Ranskalla ei ole rahaa eikä varsinkaan mahdollisuuksia lähettää juuri minkäänlaista sotilaallista voimaa Ukrainan maaperälle. Kynnys sille on muutoinkin iso, sillä miestappioitakin voisi tulla. Hän on kuitenkin julkisuudessa vakuutellut, että Ranska on osa ”halukkaiden koalitiota”. Kuten tiedetään, ranskalaisten ja italialaisten puheen ovat usein kauniisti ilmaisten täynnä mielikuvitusta ja näin taitaa olla nykyin.

Ranskaan tulee joka tapauksessa uusi hallitus, ehkä jopa uudet vaalit. Uusien vaalien myötä Macron saisi mitä todennäköisimmin hyvän perusteen vetäytyä tosiallisesti ”halukkaiden koalitiosta”, sillä linjaansakin paljon lieventäneen Le Penin Kansallinen Rintama (RN) olisi äänekäs vastustaja, siinä missä shamppanjasosialisti Jean-Luc Melançonin johtama Lanvistumaton Ranska. Ehkäpä umpisolmu Ranskan ongelmiin aukeaa niin, että Macron joutuu muuttamaan ulkopoliitiikkaansa saadakseen parlamentaarista tukea edes osalle hankkeistaan. Näin ainakaan Macronin ei tarvitse liata käsiään ja hän voi vedota kansalliskokouksen kokoonpanon aiheuttamiin muutoksiin.

Olli Kotro 9.9.2025

Ranskan yhteiskunnallinen romahdustila pahenee

Pääministeri François Bayroun uusliberaalia talouspolitiikkaa ajanut keskustaoikeistolainen hallitus kaatui Ranskan Kansalliskokouksen epäluottamusäänestyksessä. Laajoja 44 miljardin euron leikkauksia sosiaaliturvaan, mittavia työelämän heikennyksiä, sekä Ukrainan tuen ja puolustusmäärärahojen lisäyksiä ajanut hallitus kaatui sekä oikeisto-, että vasemmisto-opposition vastustukseen. Päämisteri Bayroun hallitus oli ollut vallassa ainoastaan vajaat kymmenen kuukautta. Presidentti Emmanuel Macron nimitti välittömästi uudeksi pääministeriksi Sébastien Lecornun, joka toimi kaatuneen hallituksen puolustusministerinä. Tätä samaa näytelmää on presidentti Macron toistanut kyllästymiseen asti toisen viisivuotiskautensa aikana, sillä Lecornu on jo viides pääministeri keuhällä 2022 alkaneen Macronin toisen kauden aikana.

On totta, että Ranskan talous on äärimmäisen syvässä kriisissä. Julkinen velka on kohonnut 3400 miljardiin euroon, Ranskan luottoluokitusta on heikennetty ja velan korot nousevat koko ajan. Ottaen huomioon, että Ranska on EU:n toiseksi suurin kansantalous sen talouden nykytila muistuttaa enemmänkin Kreikkaa tai Italiaa. Taustalla on kuitenkin vakavampia, koko ranskalaista yhteiskuntaa kaikilla sektoreilla jäytäviä hyvin syviä ongelmia, jotka ovat vaikeutuneet kansainvälisten finanssikapitalistien vuonna 2017 presidentiksi nostaman Emmanuel Macronin valtakaudella.

Viimeisen vajaan kymmenen vuoden aikana rikkaille on annettu valtavia verohelpotuksia, julkisia palveluita on heikennetty ja lakkautettu, sosiaaliturvaa on kauttaaltaan heikennetty, eläkkeet mukaan lukien. Ranskan terveydenhuolto- ja koulujärjestelmän ahdinko on syventynyt. EU:n maatalouspolitiikka tuhoaa koko ajan myös Ranskan maataloutta. Maahanmuuttajalähiöiden ylitsepääsemättömät ongelmat ja kaikkia ranskalaisia koskettava alueellinen segregaatio on lisääntynyt presidentti Macronin ja hänen nimittämiensä hallitusten harjoittaman politiikan johdosta. Tilanne on monilta osin hyvin räjähdysherkkä. Myös jonkin tyyppisen sisällissodan syttymisen mahdollisuutta ei voi kokonaan enää poissulkea.

Macronin nyt uudeksi pääministeriksi nimittämä EU- ja Natomieli-

nen Sébastien Lecornu, joka tulee suoraan macronistien liberaaliblokista, ei tule millään tavoin muuttamaan viime vuosina harjoitettua politiikkaa. Puolustusministerinä hän on ajanut euroatlanttista ja hyvin Ukrainamielistä politiikkaa, jossa Ranskan valtavista taloudellisista ja yhteiskunnallisista ongelmista huolimatta on pyritty jatkuvasti lisäämään varustelumenoja, sekä syytämään lisää rahaa Ukrainassa käytävän Lännen kautta-

sodan tukemiseen.

Luottamuslauseen saaminen uuden hallituksen talousohjelmalle tulee olemaan kuitenkin nykytilanteessa erittäin vaikeaa, sillä Macronin keskustaoikeistolaisilla liberaalipuolueilla on selvä vähemmistö Kansalliskokouksessa. Ratkaisevassa asemassa tulee olemaan sosiaalidemokraattien ryhmä, antavatko he jälleen tukensa macronisteille? Oikeistodemarit joutunevat ainakin jonkin verran kuuntelemaan tavallisten ranskalaisten yleistä mielipiteen ilmaisua, sillä jo heti 10 syyskuuta on koko maan kattava vasemmiston ja kansalaisjärjestöjen organisoima Bloquons tout (suljetaan kaikki) mielenosoituspäivä, jonka taktikat muistuttavat Macronin ensimmäisellä kaudella väkivaltaisesti tukahdutettujen laajojen keltaliivimielenosoitusten menettelytapa. Syyskuussa on lisäksi odotettavissa myös Ranskan ammatiliittojen yleislakkopäivä, joten näissä merkeissä pääministeri Sébastien Lecornun tulevalle hallitukselle ei voi ennustaa pitkää ikää.

Pertti Hämäläinen
10.9.2025